

VI FÖR SVERIGE FRAMÅT!

Kommitté 4: Landsbygd

Centerpartiets partistämman 26-29 september 2019

1 Kommitté 4 – landsbygd

2 [4.1](#), [4.2](#), [4.3](#), [4.4](#) Vildsvin och viltskador

3

4 4.1.1 att Centerpartiet verkar för att det införs en statlig ersättning i avsikt att öka
5 avskjutningen och minska stammen av vildsvin.

6

7 4.1.2 att ersättningen betalas ut till markägaren eller någon som markägaren utsett.

8

9 4.2.1 att Centerpartiet arbetar för att vildsvinen tas bort i alla områden där de hotar jordbruket

10

11 4.2.2 att Centerpartiet verkar för att lagar ändras så att en förenkling åstadkoms dels för jägare
12 att jaga men också för att jaga med vildsvinsfällor

13

14 4.2.3 att Centerpartiet verkar för att länsstyrelserna ska underlätta en mer effektiv jakt med
15 krav på bättre organiserad jakt som leder till att jordbruket störs minimalt.

16

17 4.2.4 att Centerpartiet arbetar för att staten underlättar avsättningen av vildsvinskött

18

19 4.3.1 att Centerpartiet omgående tar initiativ till en nationell handlingsplan som har i syfte att
20 minska vildsvinsstammen.

21

22 4.4.1 Att rörlig belysning/nattkikare tillåts för all tillåten skyddsjakt

23

24 4.4.2 Att investeringsstöd skall ur landsbyggsprogrammet kunna sökas för nyetablering av
25 vilthanteringsanläggningar(dit viltkroppar måste lämnas, där styckas de och
26 veterinärbesiktigas, för att kunna säljas vidare till allmänheten).

27

28 4.4.3 Att skottpengar införs för Grå, Kanada och Vitkindad gås tills stammarna kommer i
29 balans

30

31 4.4.4 Att skrämseleutrustning, för att skrämja vilt från växande gröda skall gå att söka bidrag
32 till

33

34 4.4.5 Att stöd för att stängsla in åkermark för att hålla vilt ute skall även det gå att söka bidrag
35 för

36

37 4.4.6 Att göra det möjligt för jägare att kunna ta licens för att godkänna slaktkroppar, så att
38 det är godkänt att sälja köttet därefter

39

40 **Partistyrelsens yttrande:**

41

Kommitté 4 Landsbygd

42 Partistyrelsen delar bilden av att vi idag på flera håll har överstora vildsvinsstammar som
43 ställer till det på flera sätt; skador på åkermark, ökande trafikolyckor och till och med skador i
44 ungskog.

45 Idag är det Naturvårdsverket som är myndigheten som ansvarar för viltfrågor. Centerpartiet
46 anser att en ny myndighet – Viltmyndigheten – ska inrättas som mer effektivt kan adressera
47 de brister i viltförvaltningen som vi ser idag över flera arter. Hur vildsvinsstammen ska
48 förvaltas är en viktig del som en sådan myndighet har att arbeta med, nationellt över hela
49 landet, där vildsvinen finns. För en effektivare förvaltning och bättre jaktmöjligheter måste
50 jaktmetoderna på vildsvin ses över så att jägarna kan fälla fler djur.

51 Vildsvinsskött är en resurs som skulle kunna utnyttjas bättre än vad som sker idag. Viltkött är
52 klimatsmart kött. Det finns stora möjligheter att utveckla företag som håller på med jakt och
53 med viltkött. Centerpartiet driver frågan om ursprungsmärkning av kött på restauranger och i
54 offentliga kök; inom ramen för denna politik kommer efterfrågan på lokalt jagat viltkött också
55 att kunna öka.

56 Partistyrelsen instämmer i att vildsvinens framfart i odlade områden måste minimeras liksom
57 att en effektivare jakt är att önska. En del av detta är att sätta en bättre förvaltningsmodell
58 utifrån ett aktuellt faktaunderlag och gärna med mål fastslagna av de berörda aktörerna. Som
59 ett första steg ser Partistyrelsen gärna att den nationella förvaltningsplanen för vildsvin,
60 uppdateras av Naturvårdsverket, den togs fram år 2010. Partistyrelsen är av uppfattningen att
61 Länsstyrelserna kommer att spela en viktig roll i den framtida vildsvinsförvaltningen.

62 Hur vildsvinsstammen ska förvaltas är en viktig del som Viltmyndigheten ska arbeta med
63 planeringen av vildsvinsförvaltningen. Naturvårdsverket tog år 2010 fram en nationell
64 vildsvinsplan.

65 Partistyrelsen anser att denna bör uppdateras för att förvaltningen av vildsvin ska kunna bli
66 effektivare och instämmer i behovet av en nationell handlingsplan, men att ett sådant underlag
67 bör tajmas in med fler förvaltande åtgärder varför det är oklart om det kan ske omgående.

68 Partistyrelsen instämmer i öron för vildsvinens skador både i jordbruk och i trafik. Huruvida
69 det är stalig ersättning - i praktiken en slags "skottpeng" - som bäst löser
70 vildsvinsproblematiken behövs det en ordentlig utredning kring. Ett första steg kan vara att
71 uppdatera den nationella vildsvinsplanen som snart är tio år gammal. Centerpartiet vill också
72 se en förenklad distribution och försäljning av vildsvinsskött för att öka avskjutningen. Dessa
73 frågeställningar adresseras också på flera håll i Centerpartiets landsbygdsprogram till
74 partistämman, Frihetsreformer för landsbygden.

75 Partistyrelsen ställer sig bakom effektivare jaktmetoder för vildsvin, däribland rörlig
76 belysning och nattsikten. Bestämmelsen att kunna jaga med förstärkt teknik finns redan idag
77 och gäller för vildsvin. Efter förslag från LRF beslöt regeringen om ändring i
78 jaktförordningen som gäller nu.

79 Motionärerna efterfrågar möjligheten att kunna söka medel ur landsbygdsprogrammet för att
80 etablera vilthanteringsanläggningar. Det anser partistyrelsen vara en god idé, inte minst
81 eftersom Jordbruksverket, som handlägger stöd inom ramen för detta program, konstaterar att
82 stödet är till för att utveckla landsbygden.

83

84 När det gäller förvaltning av gås delar partistyrelsen åsikten att förvaltningen måste skärpas.
85 Skottpengar på gås har vi inte idag. Däremot finns alltid möjlighet att ansöka om skyddsjakt
86 om egendom hotas. Skyddsjakt är jakt som kan tillåtas för att förhindra skador, till exempel
87 för att hindra gäss att äta stora mängder säd på åkrar. Det är länsstyrelsen i det aktuella länet
88 som kan ge tillstånd i det enskilda fallet. Partistyrelsen anser skyddsjaktinstrumentet vara
89 tillräckligt idag. Partistyrelsen konstaterar vidare att det redan idag är möjligt att ansöka om
90 medel från Jordbruksverket för att bygga stängsel i syfte att freda tamdjur.

91

92 Avseende skrämseleutrustning för att skrämja bort vilt från växande gröda så går det att söka
93 sådana bidrag hos länsstyrelsen, dock bara för fredat vilt (varg, lo, björn, järv och kungsörn).
94 För jaktbart vilt gäller att man ska motverka viltskador med jakt. Eftersom vildsvin är ett
95 jaktbart vilt saknas idag denna möjlighet, vilket partistyrelsen tycker bör justeras. Det ska vara
96 skadeverkningarna som avgör vilka metoder och bidrag lantbruk och markägare kan ansöka
97 om.

98

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för att vildsvinsstammen minskar genom förbättrade möjligheter att på ett hållbart och etiskt sätt jaga med fällor samt att handläggande myndigheter får resurser och mandat att handlägga jakten mer effektivt.

Att Centerpartiet verkar för att vapentechnik, till exempel nattkikare, som underlättar en hållbar och etiskt försvarbar jakt på vildsvin underlättas, i syfte att minska vildsvinspopulationen.

Att Centerpartiet verkar för att efterfrågan på vildsvinskött förbättras så att det skapar ett tydligt incitament för en mer omfattande jakt: Åtgärder för detta handlar bland annat om att underlätta avsättningen av köttet genom möjligheter till upphandling i offentliga kök och genom en översyn av licensförfarande för att godkänna slaktkroppar.

99

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

4.2.2

4.2.3

4.2.4

4.3.1

4.4.1

4.4.2

4.4.6

4.4.4

4.4.5

100

101

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

4.2.1

4.4.3

102

103 4.5: Avsättning till naturreservat

104

105 4.5.1 att Centerpartiet driver frågan om rättvis ersättning vid avsättning till naturreservat, eller
106 andra typer av naturskydd, och flexibla modeller för detta

107

108 **Partistyrelsens yttrande:**

109 Partistyrelsen delar motionärens bedömning att skogsägaren har rätt till en skyndsam
110 hantering av ersättning i de fall staten vill skydda hans skog. Det är också Centerpartiets vilja
111 att "paletten" av dagens skyddsformer för värdefull skog ska utökas i riktning mot mer
112 flexibla former. Detta är ett arbete vi kommer att ta vidare inom ramen för Januariavtalet, där
113 en utredning ska undersöka hur dessa nya ersättningsmodeller kan se ut och på bästa sätt
114 värna både äganderätten, rätten till ersättning och vara kostnadseffektiv för staten samt på
115 bästa sätt uppfylla det yttersta syftet – att skydda och utveckla den biologiska mångfalden.

116 Partistyrelsen ställer sig bakom en skogspolitik som ser till både miljö och produktion. För att
117 kunna utveckla skogsbruket måste det finnas en trygghet, transparensmodell som har
118 skogsägarnas förtroende när det blir tal om intrångsersättning. Centerpartiet arbetar för fullt
119 med att - inom ramen för Januariavtalet - ta ett omtag i dessa frågor.

120 Motionären lyfter fram en situation som är helt uppåt väggarna, och det är de fall där
121 skogsägaren, istället för att kunna vara stolt över att ha utvecklat en rik biologisk mångfald på
122 sin skogsfastighet, genom en aktiv skogsskötsel, istället möts av hot om tvångsmässigt skydd
123 med oklar rätt till ersättning. Detta är just ett sådant fall där utgångspunkten ska vara att
124 skogsägaren ska premieras för de höga naturvärden som finns på skogsfastigheten, inte riskera
125 inkomstbortfall givet intrång och långa juridiska processer om man bestrider myndighetens
126 agerande.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

4.5.1 Att Centerpartiet driver frågan om rättvis ersättning vid avsättning till naturreservat,
eller andra typer av naturskydd, och flexibla modeller för detta

127

128 [4.6](#): Myndighetsutövning

129

130 4.6.1 Centerpartiet noga synar våra myndigheters arbete, och vid behov tar upp frågan i
131 Sveriges riksdag, och tillser att regleringsbrev och beslut fattade av Sveriges riksdag följs

132

133 **Partistyrelsens yttrande:**

134 Motionären lyfter frågan om vikten att styra myndigheterna med hjälp av regleringsbrev.
135 Regleringsbrev är tillsammans med budgeten regeringens viktigaste styrmedel mot sina
136 myndigheter. Det är viktigt att myndigheterna agerar i enlighet med sina regleringsbrev och
137 arbetar på ett statsmannamäsiigt sätt utan att låta personliga åsikter och intressen färga
138 myndighetsbesluten. Centerpartiet driver en aktiv politik i Sveriges riksdag, i vissa fall i
139 direkta förhandlingar med regeringen och i andra fall genom att opinionsbilda och driva
140 regeringen framför oss. Men det är en viktig princip att det ytterst är regeringen som styr riket
141 och de statliga myndigheterna. Partistyrelsen instämmer i motionen men kan inte, som ett
142 parti utanför regeringen, styra det slutgiltiga innehållet i alla regleringsbrev.

143

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i motionen.

4.6.1

144

145 [4.7](#), [4.8](#), [4.9](#), [4.10](#), [4.11](#), [4.12](#): Nyckelbiotoper 146 och skog

147

148 4.7.1 Att Centerpartiet driver frågan med kraft att inga avsättningar i skogsmark skall göras
149 utan att markägaren helt frivilligt går med på detta, eller att staten betalar ut full aktuell
150 ersättning för mark som beslagtogs

151

152 4.8.1 att ge partiledningen i uppdrag att initiera återbeskogning av areal i landet och därvid
153 fastställa målet 0,5% per år av dagens skogsareal (som 2000-2005),

154

155 4.8.2 stödja en ökad andel skyddsvärd skog liksom mera blandad skog

156

157 4.8.3 motivera och underlätta för nya intressenter att satsa på skogsbruk och relaterade
158 näringar – köpa, äga, driva,

159

160 4.8.4 stödja fortsatt forskning, exempelvis gällande byggnation av flerfamiljshus i trä i större
161 skala.

162

163 4.9.1 Centerpartiet skall driva att en lag införs som ger alla markägare och skogsägare rätt till
164 full ekonomisk eller statlig skog som ersättning

165

Kommitté 4 Landsbygd

166 4.10.1 att Centerpartiet ska verka för att återuppta den landsomfattande
167 nyckelbiotopsinventeringen.

168

169 4.11.1 att Centerpartiet ska verka för att höja anslagen till områdesskydd så att de minst
170 motsvarar 2018 års nivåer.

171

172 4.12.1 att Centerpartiet driver igenom en mer fördjupad uppföljning och utvärdering av 1994
173 års skogsvårdslag och redovisar dess positiva effekter för den biologisk mångfalden i svensk
174 skog.

175

176 4.12.2 att en fördjupad uppföljning och utvärderingen särskilt fokuseras på de positiva
177 effekter för biologisk mångfald som frivillig avsättning av skogsmark av enskilda markägare i
178 Sverige har bidragit till sedan skogsvårdslagens införande 1994.

179

180 4.12.3 att Centerpartiet aktivt driver att enskilda markägare med hjälp av instrument så som
181 ekologisk kompensation och mer specifika skyddsåtgärder för artskyddad arter kan delges
182 ökade chanser till begränsade avverkningstillstånd inom ramen för ett översynsarb

183

184 4.12.4 att Centerpartiet i bred forsknings- och branschsamverkan mer aktivt stimulerar en
185 innovationskraft och därmed påskyndar utvecklandet av förnyade och mer ekologiskt
186 hänsynstagande produktionsformer på bred front inom svenskt skogsbruk för att klara FN:s
187 Hållbarhetsmål.

188

189 **Partistyrelsens yttrande:**

190

191 Myndighetsbedömningar som identifierar skyddsvärd skog har under senare år lett till ett
192 flertal bekymmer för markägare.. Vad som ska gälla vid intrångsersättning processas nu i
193 domstol och förhoppningsvis får vi genom dessa processer större klarhet i vilka
194 ersättningskrav markägaren kan rikta mot staten vid intrång.

195 Partistyrelsen delar motionärens bedömning om att markägare ska kompenseras vid intrång
196 beslutade av myndigheter, och instämmer i att frivillighet i överenskommelser bör vara
197 utgångspunkten.

198 Skogens klimatnytta uppmärksammas av allt fler och ett sätt är att återbeskoga mark så att
199 kolbindningen ökar. Idag regleras återbeskogningen genom skogsvårdslagen, som kräver av
200 skogsägare som avverkar eller gallrar att hen föryngrar. Denna modell har fungerat utmärkt
201 och endast undantagsvis misslyckas skogsägaren med föryngringen, och då uppmärksammar
202 Skogsstyrelsen detta och ålägger skogsägaren att vidta åtgärder. Den tillväxt i virkesförrådet
203 som sker idag - och har så skett under lång tid - äger rum på samma areal skogsyta. Tillväxten
204 har alltså inte tillkommit genom att ianspråkta nya landarealer. Tillväxten har skett genom
205 huvudsakligen bättre plantmaterial, skogsskötselmetoder och skogsbruksmetoder, det så
206 kallade trakthyggesbruket. Denna utveckling fortsätter och givet klimatförändringarna så
207 kommer skogen att växa snabbare i Sverige i framtiden, låt vara att den samtidigt sannolikt
208 även kommer att utsättas för stormar och insektsangrepp i större utsträckning. Att ianspråkta
209 helt ny mark för skogsodling är därför inget som Centerpartiet ställer sig bakom, men det är

Kommitté 4 Landsbygd

210 givetvis upp till den enskilda markägaren att välja den typ av markanvändning som hen
211 önskar.

212 Motionären lyfter vidare behovet att stödja en ökad andel skyddsvärd skog, liksom mer
213 blandad skog. Partistyrelsen anser att det för klimatets skull, inte minst, inte behöver skyddas
214 mer skog än vad som är nödvändigt för att uppfylla våra nationella och internationella
215 åtaganden och säkerställa en god biologisk mångfald. Dock, eftersom det i nuläget råder
216 osäkerhet kring hur mycket skog i Sverige som är avsatt - och därmed borttagen från
217 avverkning - så anser partistyrelsen att det saknas tillräckligt kunskapsunderlag för att bifalla
218 förslaget.

219 Motionären efterlyser bättre villkor för att satsa på skogsbruk. Idag finns en fungerande
220 marknad för att förvärva skogsfastigheter och många banker betraktar skogsegendom som en
221 god investering. Att det kan vara svårt att komma in på marknaden beror idag på att
222 prisutvecklingen på skogsfastigheter de senaste tio-tjugo åren varit stor vilket försvårar
223 möjligheten till förvärv. När det gäller forskning kring nya produkter från skogsråvara samt
224 viljan att bygga mer i trä ställer sig partistyrelsen bakom.

225 Partistyrelsen instämmer i intentionen bakom att öka andel skyddsvärd skog men kan inte rakt
226 av ställa sig bakom att vi ska ha mer blandad skog, det är den enskilde markägaren samt
227 bolagen som avgör vilken trädammansättning de önskar föryngra med.

228 Partistyrelsen menar att varje skogsägare ska ha rätt till intrångsersättning om staten bedömer
229 att den avverkningsanmälda skogsfastigheten har naturvärden värda att skydda. Det är också
230 en sak som Centerpartiet drivit i Januariavtalet. Partistyrelsen instämmer med motionären,
231 men menar att det behöver ses över om det är en lag som krävs eller om det räcker med andra
232 styrmedel.

233 Inventeringen av nyckelbiotoper görs av Skogsstyrelsens tjänstemän och dagens subjektiva
234 metodik leder till en rättsosäkerhet och alltför stort utrymme för felaktiga klassificeringar.
235 Mot den bakgrunden innehåller metoden alltför hög risk, även om syftet med inventeringen är
236 god, eftersom den syftar till ett utökat kunskapsunderlag. Det är viktigt att inventering och
237 avgränsning görs med transparens, objektivitet och förutsägbarhet.

238
239 Konsekvensen av inventeringen har blivit att skogsägarnas tillit till inventeringsresultatet har
240 minskat. Det har även lett till att en del skogsägare - inför hotet att beslås med nyckelbiotoper
241 på sin fastighet, har tagit initiativ till att hugga bort naturvärdena.

242
243 Centerpartiet anser att det ska finnas en rimlig budget för skydd av skog. Inom ramen för
244 Januariavtalet driver vi att det är viktigt att det finns anslag i statsbudgeten så att skogsägare
245 får en god ekonomisk kompensation vid intrång i deras brukanderätt. Centerpartiet
246 budgetsamverkar med regeringen och är därför inte ensamt ansvarig för det statliga anslaget
247 avseende områdesskydd. I Vårändringsbudgeten drev dock Centerpartiet fram ett
248 tilläggsanslag på 150 miljoner kr för att kunna ersätta de skogsägare som stod i kö för att få ut
249 sina pengar, som en konsekvens när M/KD-budgeten drog ner anslagsnivån. Partistyrelsen
250 anser att balansen med den brukade arealen skog och den skyddade arealen är viktig och vill -
251 inom ramen för de nationella och internationella målen avseende skydd av skog - att Sverige
252 uppfyller dessa.

Kommitté 4 Landsbygd

253 Miljömålsberedningen och det nationella skogsprogrammet har inom ramen för sina processer
254 studerat hur svensk skogspolitik påverkat både produktionsmål och miljömål. Skogsstyrelsen,
255 SLU och Naturvårdsverket tar regelbundet fram rapporter om hur tillståndet i skogen ser ut,
256 både avseende miljö och produktion. Även skogsägarföreningarna ger ut rapporter om hur t
257 ex privata avsättningar har ökat och hur dessa gynnar biologisk mångfald.

258 Partistyrelsen delar motionärens önskemål om mer flexibla skyddsformer – t ex ekologisk
259 kompensation – som komplement till de mer traditionella skyddsformerna. Flexibla
260 skyddsformer skulle bättre kunna göra produktionsskog tillgänglig inom ett område med höga
261 naturvärden, och vice versa. Inom ramen för Januariavtalet driver Centerpartiet en ambitiös
262 genomlysning och omläggning av skogspolitiken. Mycket av det motionären lyfter fram
263 kommer att vara viktiga inspel i den skogspolitik vi vill se ta form, låt vara att detta är en
264 förhandlingsfråga med regeringen. Partistyrelsen instämmer i att de ingångsvärden som
265 motionären lyfter fram ska tillvaratas i kommande skogspolitiska arbete.

266

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

4.8.4 Att stödja fortsatt forskning, exempelvis gällande byggnation av flerfamiljshus i trä i större skala.

4.8.3 Att motivera och underlätta för nya intressenter att satsa på skogsbruk och relaterade näringar – köpa, äga, driva

267

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.7.1

4.9.1

4.12.1

4.8.2

268

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.8.1

4.10.1

4.11.1

269

270 [4.13](#), [4.14](#): Varg

271

272 4.13.1 att en aktiv förvaltning som säkerställer att vargstammens fortsatta utveckling sker med
273 hänsyn till de människor som berörs.

274

Kommitté 4 Landsbygd

- 275 4.13.2 att den regionalisering som beslutats av riksdagen måste genomföras fullt ut såväl när
276 det gäller fastställande av länsvisa mål för vargstammen som när beslut om licensoch
277 skyddsjakt ska fattas.
278
- 279 4.13.3 att EU:s habitatsdirektiv och tillämpningen av detta medger att förvaltningen kan ske
280 nationellt och regionalt.
281
- 282 4.13.4 att att vargstammen som ett första etappmål ska begränsas till de 170 vargar som riks-
283 dagen har beslutat om som lägsta möjliga antal, men att det långsiktiga målet ska vara
284 maximalt 150 vargar *. *150 vargar motsvarande 15 föryngringar.
285
- 286 4.13.5 att koncentrationer av varg till enskilda län eller regioner kraftfullt motverkas.
287
- 288 4.13.6 att beståndsreglerande licensjakt medges årligen vilket i sig motverkar illegal jakt
289
- 290 4.13.7 att samhället och myndigheter ställer upp så att beslutad jakt kan genomföras utan
291 störningar.
292
- 293 4.13.8 att omfattningen av skador på hundar, uttag ur klövviltstammar, människors oro samt
294 skador på djurhållning ska vara vägledande för lämplig toleransnivå.
295
- 296 4.13.9 att meningsfull jakt och framför allt jakt med hund ska kunna bedrivas även i områden
297 med varg.
298
- 299 4.13.10 att den sammanlagda effekten på bytesdjuren av alla rovdjur vägs in i förvaltningen
300 och hela vargrevir tas bort i områden där bytesdjuren behöver återhämta sig eller där skadorna
301 på tamdjur förekommer.
302
- 303 4.13.11 att ansvariga myndigheter ser till att det fortlöpande tas fram bra faktaunderlag om
304 vargstammen och att aktuell information får tillräcklig spridning.
305
- 306 4.13.12 att staten tar ansvar för att tillräckliga ekonomiska och personella resurser ställs till
307 förfogande för genomförande av fullgoda inventeringar och skadeförebyggande åtgärder.
308
- 309 4.13.13 att staten tar fram inventeringskriterier och -metoder som ger en så korrekt bild som
310 möjligt av rovdjursförekomst i alla delar av landet.
311
- 312 4.13.14 att invandrade vargar kontrolleras i syfte att motverka införsel av farliga sjukdomar
313 som vargens och hundens dvärgbandmask och rabies.
314
- 315 4.13.15 att inte teoretiska beräkningar av vargstammens genetiska status om 100 år ska tillåtas
316 styra dagens förvaltning.
317
- 318 4.13.16 att Jägarförbundets syn på vargförvaltningen accepteras såväl nationellt som på EU-
319 nivå.
320

321 4.14.1 att Centerpartiet driver en vargpolitik som gynnar biologisk mångfald och som tar
322 hänsyn till ekologi och helhet

323

324 **Partistyrelsens yttrande:**

325

326 Jakt är en naturlig del av rovdjursförvaltningen. Centerpartiet vill att de svenska stammarna
327 av varg, björn, järv, lo och kungsörn ska bevaras. Samtidigt måste man ta hänsyn till de
328 människor som bor och verkar där rovdjuret finns. Vi vill också öka människors förståelse för
329 rovdjur och att den svenska jakten ska fortsätta vara en regional och nationell angelägenhet.

330 Centerpartiet införde i regeringsställning licensjakt och fortsatt skyddsjakt på varg för en
331 hållbar rovdjursförvaltning. Nivån för gynnsam bevarandestatus är satt för att ta hänsyn till
332 såväl vargstammens bevarande i Sverige som vad det samlade rovdjurstrycket innebär för
333 människors möjligheter att bo och bedriva verksamheter i rovdjurstäta områden.

334 I riksdagens beslut 2013 om en ny rovdjurspolitik slogs också fast att rennäringen inte ska
335 behöva tåla högre förluster än maximalt tio procent av renhjorden. Detta fungerar ännu inte i
336 praktiken och många samebyar har förluster på 30-40 procent, vilket är ohållbart.

337 Partistyrelsen ser inte behov av en ny vargpolitik, men tamdjuren, till exempel får och ren,
338 måste kunna fredas. Centerpartiet driver därför bland annat att djurägare ska ges bättre
339 möjligheter att skydda sina husdjur och tamdjur mot rovdjursattacker, men driver också på för
340 att svensk rovdjursförvaltning ska präglas av tydlighet, förutsägbarhet och lokalt inflytande.

341 För att minimera vargens angrepp på tamboskap vill vi att Länsstyrelsen snabbt ska kunna
342 besluta om skyddsjakt. Vi ser också jakt som en del av förvaltningsmodellen om vi skulle få
343 ett ökat antal individer i landet. Partistyrelsen anser inte att dagens population har en sådan
344 inverkan på den biologiska mångfalden att det behövs en annan vargpolitik. Däremot bör de
345 instrument som idag ges myndigheter att förvalta stammen användas mer effektivt, t ex i fall
346 med skyddsjakt. När det gäller regionaliseringen – länsvisa mål för vargstammen - delar vi
347 motionärens bedömning att beslut i riksdagen skyndsamt ska implementeras.

348 Jakt med hund är en populär jaktform men i vargstäta områden kan det finnas risk för
349 vargngrepp och här måste hundägaren själv göra avvägningar vid varje givet jakttilfälle.
350 Partistyrelsen instämmer i att jakt ska kunna bedrivas i vargrevir, men konstaterar att det här
351 är jägarens eget omdöme som får vara rådande.

352 Partistyrelsen instämmer med motionären om att hänsyn till människan är en självklar del av
353 vargförvaltningen, liksom att det är olyckligt om den av riksdagen beslutade vargpopulationen
354 begränsas alltför kraftigt i vissa geografier i landet. Det kan dock inte bli aktuellt med en helt
355 "jämn" fördelning eftersom till exempel rennäringen förhindrar förekomst av varg.

356 När det gäller finansieringen av varginventering samt skadeförebyggande åtgärder så anser
357 partistyrelsen att det till del kan falla på statens ansvar, men ser samtidigt att partsfinansiering
358 kan vara en ännu bättre väg att gå. Vi har nyligen sett hur LRF och Svenska Jägarförbundet –
359 tillsammans med Naturvårdsverket – ingått budgetsamarbete för att ta fram en utredning om
360 hur vargen påverkat människor liv i glesbygden. Partistyrelsen tror att engagemanget och
361 kvaliteten på denna typ av utredningar blir bättre om flera parter både engagerar sig samt
362 bidrar ekonomiskt. Partistyrelsen instämmer i behovet av uppdaterad kunskap om

Kommitté 4 Landsbygd

363 populationsstorleken och andra inventeringsresultat och metodutveckling för att förebygga
364 skador, men ser inte att staten behöver vara ensam finansier.

365 Idag tas inventeringskriterier och -metoder för varg fram av Naturvårdsverket och
366 Viltskadecenter, som sorterar under SLU. Det är staten som finansierar och partistyrelsen
367 instämmer i att det inte finns någon omedelbar anledning att ändra detta, men utesluter inte att
368 privata – i betydelsen icke-statliga - initiativ skulle kunna komplettera och utveckla de
369 befintliga kriterierna och metoderna.

370

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet verkar för en hållbar rovdjursförvaltning som tar hänsyn till de människor, inklusive jägare, som bor och verkar där rovdjuren finns samt strävar efter att på ett hållbart sätt hålla viltstammarna i balans med foderresurserna och att jaktens upplevelsevärden balanseras med värdet av livskraftiga rovdjursstammar.

att Centerpartiet verkar för att den svenska jakten ska fortsätta vara en regional och nationell angelägenhet.

att Centerpartiet verkar för att öka möjligheterna att försvara husdjur, tamdjur och rennäring mot angrepp av rovdjur.

371

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.14.1

4.13.1

4.13.2

4.13.3

4.13.5

4.13.6

4.13.7

4.13.8

4.13.9

4.13.11

4.13.14

372

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.13.4

4.13.10

4.13.12

4.13.13

4.13.15

4.13.16

373

374 [4.15](#): Ursprungsmärkning

375

376 4.15.1 att restauranger öppet och transparent ska skriva var köttet dom serverar kommer ifrån.

377

378 **Partistyrelsens yttrande:**

379

380 Motionären efterlyser spårbarhet avseende kött som serveras på restaurang. En fråga som
381 Centerpartiet drivit och som en del av Januariavtalet ska genomföras, med en proposition
382 som ska vara framtagen till våren år 2020.

383 I butikshyllorna är köttprodukterna ursprungsmärkta, men när det köttet serveras på
384 restauranger finns ingen regel för att redovisa vilket land köttet kommer ifrån.

385 Ett kriterium för att, inom EU, införa nationella bestämmelser för ursprungsmärkningen är att
386 landet måste kunna visa på samband mellan kvalitet och ursprung. Det är med andra ord upp
387 till regeringen att påvisa detta samband. Livsmedelsverket arbetar med att undersöka Sveriges
388 förutsättningar att få igenom en ursprungsmärkning inom ramen för EU:s regler.

389 Livsmedelsverket vill dock avvakta EU-kommissions beredning av frågan innan man ger sitt
390 slutgiltiga utlåtande. Livsmedelsverket förordar att man fram till dess bör avvakta med att
391 påbörja ett arbete med en anmälan att införa ursprungsmärkning på restaurang och i
392 storhushåll. Partistyrelsen delar den bedömningen.

393

394 En viktig dimension i att få fram ett fungerande förslag är också att lyssna på företagare i
395 restaurang- och matbranschen som lyft fram svårigheterna med att på daglig basis skriva ut på
396 menyer och dylikt var köttet kommer ifrån. Distributionskedjan av matvaror kan förändras
397 och det kan för många kök vara en praktiskt sett svår uppgift att skriva ut ursprung, inte minst
398 eftersom menyer idag ligger både på hemsidor och inte bara i restaurangen. Partistyrelsen
399 menar därför att det kan behövas andra varianter än just skriftlig information, till exempel i
400 muntlig form.

401

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.15.1

402

403 [4.16](#), [4.17](#): Djurskydd och djurförsök

404

405 4.16.1 att Centerpartiet ska driva djurskyddsfrågor, samt aktivt synas i debatter om djurskydd

406 4.16.2 att Centerpartiet tar större ansvar för framtagandet av bra djurskyddslagor

407 4.16.3 att Centerpartiet ska profilera sig som det självklara valet för de som engagerar sig i
408 djurfrågor.

409 4.16.4 att Centerpartiet ska verka för att privat konsumtion av fyrverkerier förbjuds

410 4.16.5 att Centerpartiet aktivt ska verka för att brott mot djur får högre straff samt tydligare
411 uppföljning och statistikföring.

412 4.17.1 att Centerpartiet ska verka för ökade resurser till forskning om alternativ till djurförs

413 4.17.2 att Centerpartiet ska verka för att allt lidande hos försöksdjur, som endast indirekt kan
414 kopplas till försöket får juridiska konsekvenser samt straff för ansvariga

415 4.17.3 att Centerpartiet verkar för att rutinerna kring utfärdandet av tillstånd för djurförsök ses
416 över.

417 4.17.4 att Centerpartiet ska verka för att djur som utsatts för djurförsök omplaceras till
418 särskilda djurhem eller familjer efter djurförsökets slut istället för att avlivas.

419 Institutionen/företaget som utfört försöket hålls ekonomiskt ansvarig för detta, men utförandet
420 sker i samarbete med civilsamhället.

421 **Partistyrelsens yttrande:**

422 Den svenska synen på djurskydd och djurhälsa präglas av höga ambitioner, att djuren mår bra
423 och behandlas väl är ett ansvar som vi människor måste ta. Sveriges djurskyddslagor och
424 lantbrukarnas djuromsorg har länge legat långt fram.. Centerpartiet vill se ett fortsatt starkt
425 djurskydd, med en minskad byråkrati och bättre förutsättningar att satsa på det lokala
426 djurskyddsarbetet.

427 Det är viktigt att Sverige aktivt arbetar för att förbättra djurskyddet inom EU, så att
428 ambitionsnivån i övriga EU höjs. Att ta hänsyn till både djur och miljö vid produktion av
429 livsmedel är något som vi är bra på i Sverige och bör dela med oss av. Genom allt högre
430 ambitioner i övriga EU stärks också den svenska konkurrenskraften. Även i andra
431 internationella sammanhang där behov och möjlighet finns bör Sverige trycka på vikten av ett
432 starkt djurskydd. Sverige ska stödja det arbete som pågår i EU för att starta ett europeiskt
433 djurskyddscenter och arbeta för att detta center ska placeras i Sverige.

434

Kommitté 4 Landsbygd

435 I Sverige har vi valt att ha en stark djurskyddslagstiftning där exempelvis slakt utan
436 bedövning inte är tillåtet ur djurskyddssynpunkt. Vi vill inte tumma på djurskyddet men ser
437 möjligheter i att fortsatt undersöka och utveckla olika metoder för hur slakt kan utföras i
438 Sverige.

439 En väl fungerande veterinärorganisation över hela landet, med en tillfredsställande
440 jourverksamhet är grunden i ett gott djurskydd. Detta eftersom lantbrukaren på så sätt kan få
441 hjälp med sjuka djur både helger och nätter. Vikten av en väl fungerande verksamhet visar sig
442 också i vårt globaliserade samhälle med de risker som finns för utbrott av smittsamma
443 djursjukdomar, som fågelinfluensa, salmonella, mul- och klövsjukan med flera.

444 Vad gäller fyrverkerier så krävs det från och med den 1 juni 2019 ett tillstånd för
445 privatpersoner att handla fyrverkerier. Utöver detta tillstånd kommer det också behövas en
446 utbildning för att få skjuta raketer på pinne. För övriga fyrverkerier så finns det redan idag
447 möjligheter för kommuner att via sina lokala ordningsregler reglera detta. Partistyrelsen anser
448 att det är en rimlig avvägning. När det gäller vilka frågor Centerpartiet ska profilera sig inom
449 så är det en fråga som får fattas av partistyrelsen. Men Centerpartiet ska brett sett ha en väl
450 utvecklad politik som täcker in många frågor, inklusive djurskydd.

451 Centerpartiet vill begränsa antalet djurförsök. Om djur behöver användas vid tester ska det
452 ske mycket restriktivt. Vi anser därför att smink och rengöringsprodukter ska testas på andra
453 sätt än med djurförsök. Centerpartiet vill gärna se ett EU-gemensamt beslut om att förbjuda
454 djurtester på rengöringsprodukter. Vi vill också att det ska framgå på produkten när
455 djurförsök använts. För att minska antalet djurförsök införde vi i regeringsställning metoden
456 3R som står för replace, reduce och refine. Metoden förfinar, minskar och ersätter djurförsök
457 vilket Centerpartiet eftersträvar. Med rätt satsningar kan Sverige bli världsledande inom
458 alternativa testmetoder. Det kan bidra med många nya jobb och företag eftersom efterfrågan
459 på snabbare, billigare och säkrare testmetoder är stor hos exempelvis kemiindustrin,
460 livsmedelsindustrin och läkemedelsindustrin. Det kan dock finnas områden där djurförsök
461 fortfarande är motiverat, exempelvis inom läkemedelsindustrin och vid bedömning av
462 kemikaliers miljörisker. När djurförsök har använts ska den informationen tillhandahållas
463 konsumenten.

464 Partistyrelsen anser att brott mot djurskyddslagen ska straffas, men ser inte anledning att ända
465 den nuvarande lagstiftningen. Huruvida djur som utsatts för försök kan utplaceras hos
466 djurhem eller familjer är lämpliga som husdjur eller har traumatiserats och därmed är
467 olämpliga är en komplicerad fråga som måste utredas.

468 Partistyrelsen vill understryka att hot mot näringsidkare aldrig kan accepteras. Centerpartiet
469 driver att brott mot djurhållande företagare, deras anställda och familjer ska ge högre straff
470 samt att det behövs tydligare uppföljning och statistikföring för dessa brott.

471

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

4.16.1 att Centerpartiet ska driva djurskyddsfrågor, samt aktivt synas i debatter om djurskydd

4.16.2 att Centerpartiet tar större ansvar för framtagandet av bra djurskyddslagar

472

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.17.1

4.17.3

4.17.4

4.16.5

473

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.16.3

4.16.4

4.17.2

474

475 4.18: Katter

476

477 4.18.1 att plågsamma hemmaavlivningar av katter förbjuds, samt att det blir olagligt att döda
478 en katt man inte själv äger.

479

480 4.18.2 att chipmärkning och registrering av katter görs obligatoriskt, samt att övergivandet av
481 en katt blir olagligt med påföljder

482

483 4.18.3 att hanterandet av hemlösa kattkolonier utgörs av omplacering till hem, och i de fall då
484 det inte är lämpligt, att metoden Trap Neuter Return används.

485

486 **Partistyrelsens yttrande:**

487 Dagens djurskyddslagstiftning stadgar att djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt
488 lidande - detta oaktat vem som formellt äger djuret ifråga. Lagen om tillsyn över hundar och
489 katter säger att en katt som med skäl kan antas vara övergiven eller förvildad, får avlivas av
490 jakträttshavaren eller av någon som företräder denne, men att det inom tätbebyggt område
491 krävs tillstånd av Polismyndigheten. Vidare får avlivningen ej vara plågsam. Partistyrelsen
492 anser att detta är lagstiftning som överlag gör en rimlig avvägning.

493

494 Frågan om huruvida katter – liksom hundar- ska märkas är en återkommande fråga. Det är
495 Jordbruksverket som administrerar märkning av hundar och de har idag inget liknande system
496 för katter. Jordbruksverket motiverar på sin hemsida systemet med hundmärkning på följande
497 sätt: "Hundregistret är ett register över alla hundar och vem som äger och ansvarar för
498 hundarna. Det finns en lag om att alla hundar ska märkas och att det ska finnas ett register
499 över både hundar och hundarnas ägare. Den har kommit till på grund av problem med

Kommitté 4 Landsbygd

500 aggressiva och farliga hundar. Det ska vara lätt att se var någonstans en lösspringande hund
501 eller en hund som uppträder illa hör hemma.”

502 Eftersom katter inte uppvisar samma riskfyllda beteende så anses det inte finnas samma
503 anledning att märka katter. Partistyrelsen delar denna bedömning.

504 När det gäller herrelösa katter i Sverige finns det inte samma problem här som i andra länder,
505 där vildkatter kan utgöra en betydande numerär. De katter som rör sig fritt antas också ha en
506 ägare. Skulle det vara så att det påträffas en förvildad katt som är i behov av vård finns det
507 inte sällan katthem eller liknande inrättningar som utifrån privat initiativ och/eller kommunala
508 bidrag driver en verksamhet som tar hand om katten och sedan kan utplacera den till ett nytt
509 hem. År 2015 var det till exempel 6054 katter som omhändertogs varav 4652 stycken fick ett
510 nytt hem. Partistyrelsen anser att detta system fungerar väl idag.

511

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.18.1

512

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.18.2

4.18.3

513

514 [4.19](#), [4.20](#): Åkermark

515

516 4.19.1 att Centerpartiet ska verka för att minimalt med åkermark ska bebyggas. Om större vägar
517 behöver byggas så ska de förläggas på viadukter över marken för minimal åverkan av mark och
518 grundvatten

519

520 4.20.1 att partistämman ger riksdagsgruppen i uppdrag att lyfta frågan om ett starkare skydd
521 för åkermark enligt intentionerna i motionen.

522

523 **Partistyrelsens yttrande:**

524 Äganderätten är en central och vägledande princip i Centerpartiets politik. Det man äger
525 vårdar man. Äganderätten handlar också om frihet. Därför anser vi att markintrång ska
526 minimeras. Intrång i landskapet som kräver mark ska ske med marksnål teknik. Detta gäller
527 till exempel vid byggande av infrastruktur och luftburna ledningar.

528 Motionären anser att åkermark inte ska exploateras och föreslår att vägar ska byggas på
529 viadukter för att inte ta åkermark i anspråk. Partistyrelsen delar motionärens syn på vikten av
530 att värna värdefull åkermark, och på partistämman 2015 fattades beslut om att stärka skyddet
531 för den mest värdefulla åkermarken. I regeringsställning har Centerpartiet drivit frågan om

Kommitté 4 Landsbygd

532 skydd av åkermark med stort engagemang och gav bland annat Jordbruksverket i uppdrag att
533 utvärdera reglerna som ska skydda åkermarken.

534 Dock ser partistyrelsen inte det som realistiskt att all infrastruktur på åkermark ska bebyggas
535 på viadukter.

536 Värdefull åkermark exploateras alltför lättvindigt, trots att den har skydd i Miljöbalken enligt
537 en fyrstegsprincip. Frågan om att stärka skyddet för åkermark har varit upp vid tidigare
538 partistämmer. På partistämman i Karlstad 2013 beslutades att klass 9 och 10-åkermark ska
539 klassas som riksintresse. Som motionären påpekar får brukningsvärd jordbruksmark inte
540 användas, om det finns andra alternativ. Stämman konstaterade då att det tyvärr är alltför få
541 kommuner som använder sig av det utrymme som finns i lagstiftningen. Av den anledningen
542 finns det skäl att utreda hur och om lagstiftningen kan förbättras i syfte att åstadkomma att
543 stärka skyddet av den brukningsvärda jordbruksmarken. Partistyrelsen instämmer i att denna
544 fråga bör bevakas och kommuniceras bättre, men ser inte att det nödvändigtvis är
545 riksdagsgruppen som är det lämpligaste organet för att lyfta frågan.

546

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i motioner:

4.19.1

4.20.1

547

548 [4.21](#): Bevattningsdammar

549

550 4.21.1 att bidrag som utgår för våtmarker/dammar utökas att också gälla för att bygga/anlägga
551 bevattningsdammar

552

553 **Partistyrelsens yttrande:**

554 Den torra sommaren 2018 blev en påminnelse om de stora problem som klimatförändringarna
555 kan medföra för lantbruket. Flera lantbrukare har redan idag skapat eller planerar att skapa
556 dammar för att få bättre möjligheter att bevattna grödorna och ge djuren vatten när
557 nederbörden inte räcker till.

558 Att skapa dammar är ett sätt att få bättre möjligheter att bevattna grödorna och ge djuren
559 vatten. De kan också säkra en jämnare produktion för gårdarna. I dammen samlas vatten och
560 näring som vid bevattning återgår till jordbruksmarken. Dammar tenderar också ofta att verka
561 positivt för den biologiska mångfalden.

562 Det är redan idag tillåtet att bevilja stöd för dammar som både är våtmarker och
563 bevattningsdammar inom ramen för stödet som riktas till våtmarker. Dessa dammar kallas
564 ibland kombidammar eftersom de båda nyttorna ska gå att kombinera. Det är dock upp till de
565 enskilda länsstyrelserna om de vill ge prioritet till kombidammar inom stödet eller inte.
566 Länsstyrelsen på Gotland och Skåne är exempel som medverkat till att anlägga sådana. Den
567 generella stödnivån för kombidammar är ofta 50 procent.. Partistyrelsen instämmer i behovet

568 av en översyn av hur medeln används effektivast för att tillgodose behov av både
569 produktivitet i lantbruket, resiliens vid torka och värnande av den biologiska mångfalden.

570

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i följande motion:

4.21.1

571

572

573 4.22: Digitalisering och livsmedelskedjan

574

575 4.22.1 att utreda möjligheterna och effekterna på kort och lång sikt för att på nationell nivå
576 kunna införa digital spårbarhet i realtid gällande våra livsmedel (från jord till bord tillbaka till
577 jord) på nationell, mellankommunal och kommunal nivå.

578

579 4.22.2 att utreda en möjlig nationell digital harmonisering genom blockchainteknik till
580 befintliga digitala transaktionssystem i livsmedelskedjan på mellankommunal samt kommunal
581 nivå.

582

583 **Partistyrelsens yttrande:**

584

585 Motionärerna lyfter fram frågan om spårbarhet i livsmedelskedjan och menar att ny, digital
586 teknik kan revolutionera spårbarhet från ”ax till limpa”. Förutom att detta skulle vara relevant
587 upplysning och information för den enskilde konsumenten skulle det också minska risken för
588 fusk. Ett sådant system skulle dessutom förmodligen gynna producenter med höga
589 hållbarhetsambitioner och då inte minst svenska matproducenter.

590 Partistyrelsen ser stora möjligheter med de förslag som motionärerna föreslår. Sverige är ett
591 land med hög innovationsgrad och digital kapacitet. Spårbarheten i livsmedelskedjan måste
592 förbättras och det är därför glädjande att både SKL, aktörer inom livsmedelsbranschen samt
593 forskare arbetar med frågan. Vilka standarder som ska gälla och hur samordning ska se mellan
594 kommunen och andra led återstår att se. Centerpartiet ställer sig positiva till en utveckling där
595 livsmedelskedjan får en ökad spårbarhet men menar att de relevanta aktörerna är bäst lämpade
596 att utforma system för detta

597

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i motionen:

4.22

598

599 4.23: Odlingsrösen

600

601 4.23.1 att Partistyrelsen aktivt agerar för en översyn av både lagstiftning och förordningar
602 gällande områdesskydd på åkermark

Kommitté 4 Landsbygd

603 4.23.2 att den som brukar jorden då också måste få styra över hur och var man placerar stenar
604 från sin egen eller mark man arrenderar
605

606 **Partistyrelsens yttrande:**

607 Motionären lyfter frågan om vad som ska klassas som biotop och vad som inte ska klassas
608 som biotop, i fråga om odlingsrösen. Motionären åberopar exempel där odlingsrösen kommit
609 att klassas som biotoper när sunt förnuft, enligt motionären, gör gällande att det knappast kan
610 vara en biotop. Ytterst handlar det om att markägaren måste få lov att bruka sin mark utan
611 intrång från myndigheter – och om intrång görs, att en skälig ersättning betalas ut.

612 När Centerpartiet satt i regeringsställning senast drev vi frågan om en liberalisering när det
613 gäller biotoper på jordbruksmark. Stengården och odlingsrösen var just sådana biotoper som
614 vi menade kan utsättas för åverkan (till exempel flyttas) om verksamheten på fastigheten
615 skulle tjäna på detta. Till exempel skulle man kunna öppna upp en passage i en stenmur om
616 detta skulle underlätta för maskinpassage, med mera.

617 Partistyrelsen konstaterar att frågan om äganderätt är något som berör både skogsägare och
618 lantbruket. Centerpartiet har varit drivande i frågan och i Januariavtalet finns inlagt en
619 utredning om just äganderätten. Partistyrelsen instämmer i att den som äger marken också ska
620 ha rådighet över skötsel och brukande och att myndighetsstödet behöver vara enkelt och
621 effektivt och stärker ägande- och brukanderätt..

622

Partistyrelsen föreslår partistämman instämna i intentionerna i följande motioner:
--

4.23

623

624 [4.24](#): Avloppsinventering

625

626 4.24.1 att Centerpartiet ska anpassa lagstiftning och tillsynsdirektiv efter den finska modellen
627 för miljöåtgärder på enskilda avlopp.

628 **Partistyrelsens yttrande:**

629 Motionären hänvisar till att VA-hanteringen från myndigheternas sida ibland har
630 konsekvenser som strider mot en proportionalitetsprincip. Motionären lyfter fram Finland som
631 ett föregångsland när det gäller att väga av mellan miljönytta och kostnader för enskilda.
632 Partistyrelsen anser att Finlands hantering av enskilda avlopp är en intressant modell att
633 inspireras av för att skapa ett tydligare nationellt regelverk gällande hanteringen av de
634 enskilda avloppen baserat på avståndet till vattendrag för en bättre avvägning mellan
635 miljönytta och kostnad. Det skulle leda till mer proportionalitet samt ett rättvisare system för
636 hanteringen av enskilda avlopp i Sverige. Men hur ett system inspirerat av den finska
637 modellen skulle utformas är något partistyrelsen menar måste utredas och utformas.

638

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i motion:

4.24.1

639

640 [4.25](#), [4.26](#): Älgförvaltning och 641 viltskadeinventering

642

643 4.25.1 att älgförvaltningsområde blir viltförvaltningsområde.

644

645 4.25.2 att älgskötselområde blir viltskötselområde.

646

647 4.25.3 att regelverket justeras för att motsvara det förändrade/utökade uppdraget

648

649 4.26.1 Att Jordbruksverket ges i uppdrag att ta fram en viltskadeinventering tillsammans med
650 SLU motsvarande älgbetesinventeringen för jordbruksmark i syfte att minska viltskadorna på
651 jordbruksgrödor.

652

653 **Partistyrelsens yttrande:**

654 Motionären efterlyser en bättre samordning för att förvalta viltet. Idag är det huvudsakligen
655 älgen som förvaltas på ett sådant sätt att det leder till avskjutningsmål. Denna jakt är också
656 relativt sett hård reglerad, i relation till exempel vildsvinsjakt.

657 Idag kan det konstateras att viltförvaltningen inte fungerar som den var tänkt. Betesskadorna
658 är på sina håll alarmerande, viltolyckorna skenar och landskapsbilden håller på att förändras
659 när betestrycket på asp, rönn, sälg och ek ökar.

660 Centerpartiet vill därför inrätta en viltmyndighet för att skapa nya förutsättningar för en
661 effektiv och adaptiv viltförvaltning. Denna myndighet ska se över hur dagens viltförvaltning
662 behöver förändras för att minska skadeverkningarna på träd och minska olycksrisken, och
663 samtidigt säkerställa en god viltvård och hög kvalitet på viltstammar och på jaktupplevelsen.
664 Vad denna viltmyndighet kommer fram till med anledning av motionärens förslag är det
665 därför för tidigt att svara, på varför Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner.

666 En motionär lyfter behovet av ett kunskapsunderlag för att kunna komma tillrätta med
667 vildsvinens skadeverkningar och jämför med den inventering som görs årligen avseende
668 viltbetesskador av klövvilt, den så kallade ÄBIN.

669 Partistyrelsen delar bedömningen att vildsvinens skadeverkningar måste begränsas och tycker
670 att ett kunskapsunderlag från en myndighet är en bra utgångspunkt. Centerpartiets vill också
671 se att framtida viltförvaltningsfrågor hanteras av en ny myndighet, Viltmyndigheten.
672 Partistyrelsen instämmer i behovet av ett gediget kunskapsunderlag men anser inte att det är
673 lämpligt att peka ut vilken myndighet som är bäst lämpad att utföra ett sådant uppdrag.

674

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.25

4.26.1

675

676

4.27: Morkullor

677

678 4.27.1 att sommarjakten på Morkullor som regeringen stoppade 1999 skall återinföras och att
679 jakten vara tillåten från måndagen efter midsommardagen fram till den 15 juli.

680

Partistyrelsens yttrande:

682 Sommarjakten på morkullor stoppades i juni 1999. Motionären lyfter behovet av en
683 omprövning av förbudet mot sommarjakt på morkullor. Sverige har emellertid inte kompetens
684 på detta område, då det är EU:s fågeldirektiv som förbjuder jakt av fågel under
685 häckningsperioden. Tidigare vårjakt på morkullor var ett undantag från denna princip.

686 Partistyrelsen noterar att morkullan är ett jaktbart vilt i Sverige. Under hösten kan jakt
687 bedrivas på morkulla, jakten bedrivs främst i södra Sverige. Den årliga avskjutningen av
688 morkullor i Sverige under 2000-talet är 2000-3000 fåglar. Partistyrelsen anser att jakt fortsatt
689 ska få bedrivas på morkulla enligt gällande jaktkalender.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.27.1

690

4.28: Jaktvapen

692

693 4.28.1 att slopa behovsmotiveringen för jägares 5e och 6e vapen.

694

Partistyrelsens yttrande:

696

697 Motionären vill se en förändring där jägare ska slippa motivera varför de vill skaffa ett femte
698 och sjätte vapen. Partistyrelsen delar bedömningen att den debatt som uppstått kring
699 vapendirektivet i kölvattnet av terrordåd felaktigt slagit mot jägarkåren. Tyvärr fokuserar
700 regeringen på att minska de lagliga vapen som används ansvarsfullt av sportskyttar och jägare
701 istället för att lägga fokus på att minska de illegala vapnen i samhället som är de som används
702 vid terrorism, organiserad brottslighet och våld. Centerpartiet säger nej till EU:s vapendirektiv
703 i Europaparlamentet just av den anledningen och nu när det ska bli svensk lag väljer
704 regeringen att föreslå ännu striktare regler.

705 Det som har kommit nu är en lagrådsremiss och inget förslag har ännu lagts på riksdagens
706 bord. Centerpartiet anser dock att den är alldeles för långtgående och riskerar att ställa till det
707 för laglydiga jägare och sportskyttar. Det handlar dessutom om en överimplementering och vi
708 kommer inte att ställa oss bakom förslaget i sin nuvarande form.

709

Kommitté 4 Landsbygd

710 Centerpartiet vill att jägares och sportskyttars vapen användning ska värnas, bland annat
711 genom smidigare och snabbare tillståndsgivning. Det bör vara lättare att förvara sina vapen
712 hos någon annan, exempelvis hos någon man jagar tillsammans med. Vi vill också se över
713 möjligheten att införa vapenbyteslicenser för att underlätta för den som vill byta till ett annat
714 vapen inom samma vapenklass. Centerpartiet vill också inrätta en Viltmyndighet som skulle
715 kunna ta över vissa delar av polismyndighetens och Naturvårdsverkets tillståndsgivning.

716 Partistyrelsen anser inte att fler lagliga vapen i vapenskápet behöver innebära en fara för
717 tredje person.

718

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att regelverket avseende vapenlagar inom EU ses över för att hindra illegal spridning och hantering av vapen, samt för att underlätta för jägare och sportskyttar att lagligt resa och handla med sina vapen i Europa.

719

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motion:

4.28.1

720

721 [4.29](#): Kommunreform

722

723 4.29.1 att Sverige behöver en kommunreform

724

725 4.29.2 att Sverige behöver en regionreform

726

727 **Partistyrelsens yttrande:**

728 Motionären lyfter behovet av en bred översyn av hur Sverige i framtiden ska vara indelat,
729 vilka funktioner som ska åligga kommunerna och hur en likvärdig service ska kunna
730 vidmakthållas givet de väldigt varierande förutsättningar som finns för kommer och
731 regionerna i vårt land.

732 Centerpartiet har alltid värnat ett decentralistiskt perspektiv. Frågan om
733 kommunsammanslagningar äger kommunerna själva och partistyrelsen ställer sig inte bakom
734 tvingande kommunsammanslagningar. Även när det gäller regioner är det avgörande att
735 eventuella förändringar sker utifrån ett folkligt underifrånperspektiv.

736 Utöver frågan om kommuners eller regioners gränser finns mycket att göra. Mer statlig
737 verksamhet borde föras ner på regional nivå. Alla statliga myndigheter har olika regional
738 indelning vilket försvårar för regionerna att driva en sammanhållen politik. Det pågår också
739 en kommunutredning som ser över hur kommunernas kapacitet ska kunna stärkas.

740

741

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.29

742

743 [4.30](#): Finskt jordbruk

744

745 4.30.1 att ett system med statsborgen efter förebild från Finland inrättas snarast för att
746 förbättra möjligheten för rimliga kreditvillkor för investeringar och generationsskiften

747

748 4.30.2 att ett system med förskottsutbetalning på stöden skapas. Inriktningen ska vara att
749 bättre följa lantbrukarens behov av likvida medel och att lantbrukaren inte ska tvingas låna i
750 bank till hög ränta för att klara likviditeten

751

752 4.30.2 att man följer och driver frågan om stöd till utdelning av frukt, grönsaker och mjölk i
753 skolan så vi väljer mer ekologiska produkter för då kanaliseras stödet i högre grad till
754 mervärdesprodukter och samtidigt till jordbrukssektorn

755

756 **Partistyrelsens yttrande:**

757 Sverige har ett undantag till EU-reglerna som innebär att vi har ett speciellt norrlandsstöd för
758 jordbruk. Den rödgröna regeringen presenterade 2016 en ny stödområdesindelning i Sverige.
759 Mätmetoden lufttemperaturdata blev då avgörande för vilket stödområde regionerna skulle
760 tillhöra enligt ett EU-direktiv, något som skulle återspegla förutsättningarna för jordbruket. I
761 den nya indelningen finns efter Norrlandskusten tre varmare områden eller öar i ett kallare
762 klimat, något som borde vara en omöjlighet eftersom det är sämre odlingsförhållanden.
763 Dessutom sammanfaller dessa tre områdena med tre städer, vilket i sin tur gör indelningen än
764 mindre trovärdig då städerna drar upp medeltemperaturerna i de faktiska och omgivande
765 jordbruksområdena. Längst Norrlandskusten ändras stödområdena från 1 till 3 vilket innebär
766 en avgörande ekonomisk skillnad för lantbrukarna. Centerpartiet vill att regeringen ska ta
767 ansvar för de norrländska lantbrukare som hamnat i ekonomisk svårt läge på grund av den nya
768 stödområdesindelningen. Vi har ifrågasatt den nya stödområdesindelningen eftersom den
769 missgynnar norra Sverige och uppmanat regeringen till att göra om indelningen av LFA-
770 områden.

771 Idag ger EU redan stöd till förskolor och skolor som serverar barnen mjölk, filmjölk, yoghurt
772 och ost. Syftet är att ge barn möjlighet att dricka och äta mer av dessa varor. Skolor, från
773 förskolan till gymnasiet, kan söka stödet. Det gäller både kommunala och fristående skolor.

774 Jordbruksverket betalar ut skolmjölksstödet för barn i förskolan och för barn som regelbundet
775 deltar i skolundervisningen. 2011 publicerade Europeiska revisionsrätten en specialrapport
776 om skolmjölks- och skolfruktprogrammets effektivitet. Enligt revisionsrätten har stödet till
777 skolmjölk en mycket begränsad effekt, och mjölken skulle i de flesta fall ha köpts in även
778 utan EU:s stöd (dödsviktseffekt). För att öka effektiviteten skulle stödet per enhet i
779 medlemsstaterna behöva öka. Partistyrelsen tycker dock att det är viktigare att fokusera på att
780 stärka konkurrenskraften för lantbrukarna framför att höja skatterna i syfte att öka stöden för
781 skolmjölk och frukt. Utvärderingen visade också att skolmjölks- och fruktprogrammet har

782 höga administrativa kostnader som EU i liten utsträckning subventionerar. Dessutom saknas
783 kompletterande utbildningsinsatser för att påverka skolbarnens kostvanor på längre sikt.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

4.30

784

785 [4.31](#): Närproducerad mat

786

787 4.31.1 att Centerpartiet ska verka för att mer närproducerad mat ska upphandlas till offentlig
788 verksamhet bl.a. genom att transporter ska vägas in i offert utvärderingarna.

789

790 **Partistyrelsens yttrande:**

791

792 De stora upphandlande enheterna idag är kommuner, regioner, myndigheter, stat samt statligt
793 ägda bolag. Det står dessa upphandlande aktörer fritt – givetvis i enlighet med Lagen om
794 offentlig uphandling och andra relevanta regelverk och normerande lokala policies - att
795 besluta vilka kriterierier man vill sätta upp i upphandlingen. Avstånd är en sådan faktor, men i
796 många fall är transporter en liten del av den totala miljö- och klimatbelastningen hos en
797 produkt, t ex kött.

798

799 Partistyrelsen ser dock många fördelar med att offentliga kök upphandlar lokalt producerad
800 mat. Klimatavtrycket från närodlad är generellt sett lägre och svenskt kött är dessutom
801 världsledande avseende djurhållning och antibiotikaanvändning. Partistyrelsen instämmer
802 därför i motionen.

803

804

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.31.1

805

806 [4.32](#): Belysning på landsbygden

807

808 4.32.1 att Centerpartiet agerar så att staten, för att förhindra att delar av landsbygden släcks
809 ner, tar det ekonomiska ansvaret för att ersätta äldre anläggningar

810

811 **Partistyrelsens yttrande:**

812 Motionären lyfter fram behovet av statlig garanti för att ansvarsfördelningen mellan stat och
813 kommun avseende belysningen på vägarna fungerar.

814 SKL och Trafikverket har nyligen arbetat fram en gemensam inriktning för hur kommunal
815 belysning på statlig väg ska ägas och förvaltas. Forskning har tillfört ny kunskap som innebär
816 ett förändrat synsätt på behovet av belysning. Många belysningsanläggningar, framför allt i
817 glesbygd, uppfyller idag inte moderna krav på trafiksäkerhet och miljö. Trafikverket kommer

Kommitté 4 Landsbygd

818 att i samarbete med kommunerna se över äldre belysningsanläggningar längs statliga vägar så
819 att de uppfyller kraven. Efter översynen kommer Trafikverket att ta över ägande och
820 förvaltning. Cirka 30 till 50 procent av kommunal belysning berörs. Syftet är att få ett
821 enhetligt ägande så att bättre standard när det gäller både underhåll, säkerhet och
822 klimatpåverkan kan uppnås. Under 2018 och 2019 genomför Trafikverket i samarbete med 17
823 kommuner en pilotstudie inför en översyn av kommunala belysningsanläggningar vid statliga
824 vägar. Målet är att ta fram en metodik samt en konsekvensbedömning. Därefter kommer en
825 utvärdering att göras.

826 Centerpartiet vill se en livskraftig landsbygd där trygga kommunikationer är en viktig del.
827 Partistyrelsen delar därför motionärens oro för implementeringen av nyordningen och menar
828 att den bör ske på ett sådant sätt att trygghet och funktionalitet bibehålls samt att kommunerna
829 inte drabbas av oförutsedda kostnadsökningar. Partistyrelsen instämmer i att en reform av
830 belysningen på landsbygden bör föregås av ett klargörande av kostnadsfördelningen.
831

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.32.1

832

833 [4.33](#): Körkort från 16 års ålder

834

835 4.33.1 att införa körkortsålderern 16 år för personbil för boende på landsbygden och med
836 begränsning till trafik på landsbygden.

837

838 **Partistyrelsens yttrande:**

839 Motionären lyfter att mobilitet på lands- och glesbygd är viktigt för ungdomen. I den
840 utsträckning det inte finns kollektiva färdmedel är man i praktiken utelämnad till skjuts från
841 föräldrar. Motionären anser att ungdomar från 16-år skulle klara av att köra personbil på lågt
842 trafikerade vägar. Ett skäl skulle vara att trafiksäkerheten i personbilar är väsentligt högre än i
843 Epa-traktorer och EU-mopeder.

844 Partistyrelsen delar motionärens bedömning att mobilitet på landsbygden ska utvecklas, men
845 tror inte att sänkt ålder för körkort för personbil är rätt väg att gå. Idag får man börja
846 övningsköra vid 16-års ålder och det betyder att man kan ta körkort direkt efter man fyllt 18
847 år.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.33.1

848

849 [4.34](#): Odlingsbar mark

850

851 4.34.1 att Kommunerna genomför en inventering av odlingsbar mark för ekologisk odling för
852 dagens – och även för framtida behov

853

854 4.34.2 att olika kunskapslyft som avser landsbygden och odlingskunskaper anordnas av
855 Regionerna

856

857 4.34.3 att Kommunerna tar tillvara på möjligheten till integrationsåtgärder och arbetstillfällen
858 inom odling av ekologisk mat för personer som står långt utanför den ordinarie
859 arbetsmarknaden

860

861 **Partistyrelsens yttrande:**

862

863 Motionärerna lyfter frågan om att öka produktionen av ekologiskt odlad mat. Intresset för
864 denna odlingsform har ökat och det skulle också kunna vara en väg in på arbetsmarknaden för
865 nyanlända med låg utbildningsnivå. Centerpartiet uppmuntrar närodlade livsmedel och anser
866 att ekologiska odlingsformer har sin naturliga plats. Däremot vill vi inte ställa ekologiska
867 odlingsformer i kontrast till andra odlingsmetoder där godkända bekämpningsmedel används.

868 Det står idag fritt för kommuner att initiera och finansiera odlingsbar mark för ekologisk
869 odling. Många kommuner har också en omfattande verksamhet för att ge personer som står
870 utanför arbetsmarknaden stöd för att bli anställd och/eller arbetsträna. Här finns tydliga
871 integrationsmöjligheter, i linje med det motionären efterlyser. Detsamma gäller för
872 regionernas förmåga att initiera och finansiera satsningar mot ekologisk odlad mat. Det borde
873 vara projekt som skulle kunna delfinansieras med EU-medel.

874

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.34

875

876 **4.35: Statsbidrag**

877

878 4.35.1 att Statsbidrag bör fördelas så att alla landsting/regioner får en fast ersättning för
879 utveckling och vidmakthållande av arbetssätt och en rörlig del baserad på antal
880 länsinnevånare.

881

882 **Partistyrelsens yttrande:**

883 Motionären efterlyser en reform avseende statsbidragen till landstingen, där mer hänsyn ska
884 tas till kostnader som varje region har till utveckling och inte som idag, där fokus ligger på
885 befolkningsmängd.

886 Centerpartiet vill också se en reform när det gäller statsbidrag. I dagsläget finns ett 90-tal
887 riktade statsbidrag som totalt omfattar omkring 30 miljarder kronor. Vi anser att större delar
888 av resurserna ska riktas till de generella statsbidragen.

889

890 Statsbidragen är uppdelade i bidrag till kommuner och bidrag till regioner. Merparten går till
891 kommunerna. År 2016 fanns ca 90 olika statsbidrag. Centerpartiet kan under vissa

Kommitté 4 Landsbygd

892 omständigheter, till exempel extrastöd till kommuner som tar emot många nyanlända, se att
893 sådana kan vara motiverat, men anser generellt att riktade statsbidrag riskerar att bli en form
894 av statlig detaljstyrning av kommunerna. Därför tycker vi att statsbidrag i så stor utsträckning
895 som möjligt ska omvandlas till generella statsbidrag. Det kan också ge en viss effektivisering,
896 eftersom den administrativa hanteringen av riktade statsbidrag utgör en kostnad som i många
897 fall är onödig.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.35.1

898

899 4.36: Bygglov på landsbygden

900

901 Jag/vi förslår partistämman besluta

902

903 4.36.1 att kommunens bygglovsblankett kompletteras med en ny kryssruta [x] för: Ansökan
904 om [x] bygglovsbefrielse.

905

906 4.36.2 att kataloghus upp till 150 m² som redan är typgodkända, bygglovsbefrias utanför
907 DetaljPlanlagt område. Kan betraktas och behandlas som landsbygdens Friggebodar med en
908 enkel bygganmälan. Bygglov blir frivilligt.

909

910 4.36.3 att mindre gästhus, som Attefallshus, Friggebodar och mindre är generellt
911 bygglovsbefriade utanför DP-område. Kravet på en koppling till en eller tvåfamiljsfastighet
912 slopas och öppnar möjligheten att bygga stugby. Större och ännu ej typgodkända bostadshus

913

914 4.36.4 att ekonomibyggnader på egen mark, utanför DetaljPlanerat DP-område
915 bygglovsbefrias förutsägbart inte bara på lantbruksfastighet, även på skogsbruk, vattenbruk
916 liksom alla andra landsbygdsföretag

917

918 4.36.5 att gårdsbutik/gårdsverkstad/gårdsslakteri/gårdsbryggeri/gårdsbageri/gårdspensionat
919 m.fl. bygglovsbefrias. Hållfasthet för snölast, brandsäkerhet, elsäkerhet, livsmedelssäkerhet
920 mm måste ändå beaktas.

921

922 4.36.6 att återvinningscontainers, tåg/busshållplatser, transformator/telefonstationer,
923 teknikbodar av alla slag inom Attefallsmått bygglovsbefrias med bygganmälan och får
924 därmed en enklare prövning i markupplåtelseavtal.

925

926 4.36.7 att trådstängsel med mer än 90% genomsikt bygglovsbefrias upp till 2 meters höjd runt
927 byggplatser, skolor/förskolor, djurhågn/viltstängsel, lekplatser/idrottsplatser. Tätare
928 staketdelar: av gårdsgårdar, träplank, stenmurar är bygglovsbefriade upp till 1,

929

930 4.36.8 att byggbodas inom samma detaljplan bygglovsbefrias/rivningslovsbefrias under
931 byggtiden.

932

Kommitté 4 Landsbygd

933 4.36.9 att en husbil eller husvagn per familjebostad bygglovsbefrias för parkering och
934 rivningslovsbefrias.

935

936 **Partistyrelsens yttrande:**

937 Som motionären påpekar innebär dagens plan- och byggregler betydande hinder för
938 nybyggnation på landsbygden. I motionen listas en lång rad av byggnadsverk för vilka
939 bygglovsbefrielse föreslås.

940

941 Den politik som Centerpartiet driver är till stor del i linje med det som motionären föreslår.
942 Sedan tidigare finns stämmobeslut om enklare regler för byggande utanför detaljplanelagt
943 område. Detta har också Centerpartiet drivit i budgetförslag och genom motioner i Sveriges
944 Riksdag. Att dessa frågor är angelägna understryks av att 243 av 290 kommuner nu
945 rapporterar att man lider av underskott på bostäder samtidigt som det är tydligt att det krävs
946 reformer för ökad livskraft och utveckling på landsbygden.

947

948 Dessa frågor tas med anledning av ovanstående upp i stämmoprogrammet om frihetsreformer
949 för landsbygder. Där föreslås bland annat att utanför detaljplanelagt område ersätta kravet på
950 bygglov med anmälningsskyldighet och därutöver låta landets kommuner peka ut inom vilka
951 områden bygglov alltså ska krävas. Detta skulle stärka det kommunala självstyret, men det
952 skulle också kraftigt förenkla nybyggnation på landsbygden och öka människors möjlighet att
953 förfoga över sin egen mark. Det skulle dessutom minska behovet av att i detalj reglera olika
954 typer av byggnadsverk på det vis som motionären föreslår. Givetvis kommer också ett mer
955 decentraliserat förfarande leda till behov av förtydliganden och att undantag specificeras, men
956 i gengäld blir det möjligt att undvika att den sortens regler ytterligare komplicerar plan- och
957 bygglagen.

958

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.36

959

960 **4.37:** Renovering av simhallar/idrottshallar

961

962 4.37.1 att ett statsbidrag för upprustning/renovering av simhallar/idrottshallar införs riktat mot
963 kommuner med mindre än 20.000 invånare

964

965 **Partistyrelsens yttrande:**

966 Motionären lyfter behovet av riktade stöd. Inte sällan sker detaljstyrningen med ädla motiv,
967 men ofta resulterar det i förslag om riktade statsbidrag, som baktvister den lokala nivån.
968 Partistyrelsen anser att systemet med riktade statsbidrag snarare ska gå mot att bli generella.
969 Det är på det lokala planet man bäst vet hur pengar ska användas och till vad.

970

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.37.1

971

972 [4.38](#): Studieskulder på landsbygden

973

974 4.38.1 att det tas fram ett system för nedskrivning av studieskulder vid arbete och boende på
975 landsbygden

976

977 **Partistyrelsens yttrande:**

978 Motionären efterlyser ett system för att locka utbildade ungdomar/vuxna till landsbygden
979 genom att få en nedskrivning av studieskulden. Centerpartiet har drivit detta och förordar i
980 dagsläget en avskrivningsmodell med ett tak på 300 000 kronor; man kan som mest bli av
981 med 30 000 av skulden per år. För att bli av med allt, utöver det man hinner betala av, måste
982 man alltså bo kvar i minst tio år. Förslaget gäller de som flyttar till de delar av Sverige som
983 ingår i "Stödområde A", vilket till stor del består av Norrlands inland. Partistyrelsen
984 instämmer därmed i motionen och ser positivt på incitament för att få utbildade personer att
985 flytta ut på landsbygden

986

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.38.1

987

988 [4.39](#), [4.40](#): Skatteregler för uthyrning

989

990 4.39.1 att, Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att följa Norges exempel att
991 tillåta uthyrning av halva bostaden man själv bor i skattefritt.

992

993 4.40.1 att Centerpartiet utreder möjligheterna att genom skattereduktioner öka uthyrningen av
994 tomma bostäder och övernattningslägenheter

995

996 **Partistyrelsens yttrande:**

997

998 Motionärerna vill motverka bostadsbrist genom att med förmånligare skatteregler öka
999 andrahandsuthyrningen av bostäder och lyfter ett exempel från Norge. I Norge är det möjligt
1000 att hyra ut upp till halva bostadsytan skattefritt.

1001

1002 Centerpartiet har länge drivit frågan om att höja det skattefria beloppet vid
1003 andrahandsuthyrning. Vi vill också begränsa exempelvis bostadsrättsföreningars möjlighet att
1004 stoppa andrahandsuthyrning.

1005

1006 243 av 290 kommuner redovisar att man har ett underskott på bostäder. Ett tillskott av
1007 tillgängliga bostäder behövs om vi ska kunna närma oss balans. I synnerhet i storstäderna är
1008 bostadsköerna mycket långa. Men också utanför de större städerna skulle tillgången till
1009 bostäder, exempelvis för säsongsanställda, kunna öka om fler har möjlighet att hyra ut hela
1010 eller delar av sin bostad i andra hand. Andrahandsuthyrningen är därför viktig och bör

Kommitté 4 Landsbygd

1011 stimuleras. Det finns därför skäl att utvärdera den norska modellen och se om den kan
1012 anpassas till svenska förhållanden.

1013

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet verkar för mer förmånliga skatteregler för andrahandsuthyrning och
uthyrning av delar av den egna bostaden .

1014

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.39.1

4.40.1

1015

1016 [4.41](#), [4.42](#), [4.43](#): Lantmäteriet

1017

1018 4.41.1 att hela eller delar av Lantmäteriets verksamhet konkurrensutsätts i likhet med t.ex.
1019 annan statlig verksamhet som Bilprovningen.

1020

1021 4.41.2 att utbildningsplatserna till lantmätare och fastighetsjurister utökas

1022

1023 4.43.1 att Centerpartiet ska arbeta för att konkurrensutsätta delar av Lantmäteriets
1024 arbetsområden för att certifierade företag eller personer får utföra olika moment i en
1025 fastighetsbildningsåtgärd.

1026

1027 4.42.1 att verka för att lantmäterikostnaderna minskar för den enskilde

1028 **Partistyrelsens yttrande:**

1029 Motionärerna tar upp frågan om Lantmäteriet, myndighetens långa handläggningstider,
1030 rekryteringsbehov och frågan om konkurrensutsättning av verksamheten.

1031

1032 Centerpartiet är av uppfattningen att Lantmäteriets verksamhet är central för att hela landet
1033 ska kunna växa. För att jordbruk och skogsbruk ska kunna bedrivas, men också för att städer
1034 ska kunna utvecklas och bostäder byggas och för att tomter ska kunna köpas och säljas, är det
1035 nödvändigt att det finns en tydlig fastighetsbildning. Lantmäteriet lägger ned lokala kontor
1036 och handläggningstiderna är alldeles för långa. Det sätter käppar i hjulet för många
1037 verksamheter. Centerpartiet har under en längre tid drivit frågan om att låta andra aktörer ta
1038 över delar av lantmäteriets verksamheter. Vi ser det som en viktig reform för att minska
1039 köerna och skapa bättre villkor för byggandet.

1040

1041 I de motioner som Centerpartiet lagt i Sveriges riksdag har vi fört fram att andra aktörer bör
1042 kunna ta över Lantmäteriets verksamhet. Något som också innebär att partistyrelsen
1043 instämmer i motionärens intentioner. Att just börja med delar av myndighetens verksamhet är
1044 ett rimligt första steg. Vi har dock medvetet valt att inte precisera om vi vill se en certifiering
1045 eller om det finns andra lagtekniska lösningar för att åstadkomma något som är i linje med
1046 vad som föreslås. Det finns också skäl att se över hur kommuner kan ges större möjligheter att
1047 själva sköta lantmäteriverksamhet. Bristen på lantmätare är väl känd, och en av orsakerna till
1048 Lantmäteriets långa handläggningstider. Bakgrunden är inte minst att många lantmätare sökt

Kommitté 4 Landsbygd

1049 sig till andra arbetsgivare och branscher. Genom att lägga grunden för en bättre
1050 arbetsmarknad med fler arbetsgivare för lantmätare kan vi också skapa förutsättningar för att
1051 locka fler med rätt utbildning att arbeta med lantmåteriverksamhet. Hur många
1052 utbildningsplatser som ska finnas får sedan bedömas över tid.

1053
1054

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.41

4.43

4.42

1055

1056 4.44: Ödehus

1057

1058 4.44.1 att ett bidrag för upprustning av ödehus införs

1059

1060 4.44.2 att ett bidrag för nybyggnation av bostadshus utanför planlagt område införs

1061

1062 **Partistyrelsens yttrande:**

1063 För att öka byggandet på landsbygden samt för att se till så att fler ödehus renoveras och åter
1064 blir bebodda föreslår motionären införandet av bidrag i detta syfte.

1065

1066 Att det finns förutsättningar att bygga och bo i hela landet är en mycket viktig fråga för
1067 Centerpartiet. Därför är det viktigt att nyttjandet av kreditgarantierna ökar, att kraftfulla
1068 regelförenklingar utanför detaljplanlagt område genomförs, att strandskyddet reformeras, att
1069 ROT-avdraget värnas med mera. Vi ser också positivt på de kommunala initiativ som tagits
1070 för att marknadsföra tomma hus på landsbygden. Det behövs också en omfattande
1071 skattereform som förbättrar bostadsmarknadens funktionssätt samt en lång rad andra åtgärder
1072 för att minska bostadsbristen och stimulera tillgången till bra bostäder i hela landet.

1073

1074 När det gäller bostäder med renoveringsbehov är ROT-avdraget mycket viktigt. Det ger
1075 möjligheter till betydande kostnadsminskningar för det enskilda hushållet. Centerpartiet driver
1076 också frågan om införande av ett grönt avdrag för miljö- och klimatinvesteringar i det egna
1077 boendet vilket ytterligare kan underlätta modernisering och renovering. När det gäller
1078 nybyggnation är det viktigt att se till så att kreditgarantierna fyller sina syften, samt att
1079 regelverken förenklas. Mot bakgrund av ovanstående är det tydligt att det finns ett stort
1080 reformbehov. Däremot anser inte partistyrelsen att ökade bidrag är rätt väg att gå.

1081

1082 Motionären föreslår också åtgärder på lokal nivå som det är inte lämpligt att partistämman tar
1083 detaljerade beslut om.

1084

1085

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.44

1086

1087 [4.45](#), [4.46](#), [4.47](#), [4.48](#), [4.49](#): Strandskydd

1088

1089

1090 4.45.1 att tio meter strandskydd är en rimlig utgångspunkt, men inte mer än bäckens bredd,
1091 med samma möjligheter till dispenser som vi redan har

1092

1093 4.45.2 att Länsstyrelsen får samma möjlighet som idag att utöka strandskyddet, men bara där
1094 det finns särskilda skäl

1095

1096 4.46.1 att Centerpartiet i förhandlingarna med regeringen säkerställer att Stockholms skärgård
1097 får ta del av den förändrade strandskyddslagstiftningen som innebär att det blir enklare att
1098 bygga strandnära.

1099

1100 4.46.2 att Besluten rörande strandskydd i Stockholms skärgård decentraliseras till kommunal
1101 nivå.

1102

1103 4.46.3 att De utpekade kärnöarna med omnejd inte ska omfattas av någon form av förstärkt
1104 strandskydd.

1105

1106 4.46.4 att Länsstyrelsens överprövningsrätt av strandskyddsdispenser upphör.

1107

1108 4.47.1 att strandskyddets omfattning i meter är proportionellt till befolkningsstorleken i
1109 kommunerna. Denna princip ska gälla såväl mellan som inom kommunerna.

1110

1111 4.47.2 att beräkningen av skyddets omfattning baseras på flera variabler, t.ex. antal
1112 invånare/km² samt strandlinjerna totala sträcka inom samma yta.

1113

1114 4.47.3 att strandskyddet kan utökas efter särskild ansökan från kommun till Länsstyrelsen i
1115 respektive län, där synnerliga allmänna intressen föreligger. Beviljad utökningen av
1116 strandskydd tidsbegränsas och utvärderas.

1117

1118 4.48.1 att Centerpartiet arbetar för att avgiften vid ansökan om strandskyddsdispens avskaffas,
1119 för att likställas med de avgiftsfria åtgärder vid uppföranden av anläggningar/byggnader som
1120 gäller i tätorter.

1121

1122 4.49.1 att Centerpartiet med stor kraft driver frågan om upphävande av det generella
1123 strandskyddet. Det bör i stället ersättas med skydd endast av särskilt skyddsvärda och för
1124 allmänheten och friluftslivet viktiga områden.

1125

1126 4.49.2 att för att begränsa lusten att avsätta onödigt stora områden, bör frågan om ersättning
1127 till markägarna utredas.

1128

1129 4.49.3 att försäkringsmässiga överväganden bör framöver avgöra var längs våra stränder det
1130 är olämpligt att bygga.

1131

1132

1133

1134 **Partistyrelsens yttrande:**

1135

1136 Motionärerna föreslår reformer av strandskyddsreglerna samt att Stockholms skärgård ska
1137 omfattas av de reformer av strandskyddet som ska genomföras i enlighet med januariavtalet.

1138

1139 Centerpartiet har länge drivit på för förändringar av strandskyddet. I förhandlingarna efter
1140 valet konstaterades att strandskyddslagstiftningen behöver göras om i grunden genom en ökad
1141 differentiering. Denna ska på allvar ta hänsyn till att tillgång till sjöar och stränder varierar i
1142 landet, liksom befolkningstäthet och exploateringsstryck. Det ska vara enklare att få bygga
1143 strandnära och skapas bättre förutsättningar för bostäder och näringsverksamhet främst för
1144 småföretagare, besöksnäring och gröna näringar i områden med lågt exploateringsstryck. Det
1145 lokala inflytandet ska öka. Ett fortsatt starkt och, om behov finns, förstärkt strandskydd ska
1146 finnas för att värna obrutna strandlinjer, den allemansrättsliga tillgängligheten och miljön i
1147 områden som redan är starkt exploaterade. Detta är en viktig seger för Centerpartiet, samtidigt
1148 som vi är beredda att genomföra ytterligare reformer av strandskyddet.

1149

1150 Strandskyddet ska nu utredas för att resultera i en proposition senare under mandatperioden.
1151 Det är därför svårt att i detalj ge svar på vilka avvägningar som behöver göras i kommande
1152 riksdagsbeslut. Men det finns inget i januariavtalet som säger att Stockholms skärgård ska
1153 undantas från de reformer som görs. Lagstiftningen behöver ta hänsyn till livskraften och
1154 företagandet i strandnära områden i hela landet. Samtidigt finns skäl att anta att det i våra
1155 skärgårdar också finns känsliga naturmiljöer som behöver skyddas. Partistyrelsen instämmer
1156 därför till stor del i motionärernas intentioner samtidigt som frågan om strandskyddet måste
1157 hanteras som en helhet och anpassas till förhållandena såväl längs hela Sveriges kust som alla
1158 våra sjöar och vattendrag. Det är därför inte lämpligt att partistämman fattar beslut som
1159 specifikt pekar ut Stockholms skärgård.

1160

1161 Det förslag som föreslår att strandskyddet ska vara tio meter från vattendraget - samt
1162 bemyndiga Länsstyrelsen att utöka strandskyddet under särskilda villkor - är också något som
1163 den aktuella utredningen ska titta på. Tio meters strandskydd som en generell utgångspunkt
1164 tror dock Partistyrelsen är en alltför långtgående reform.

1165 I motionerna framförs också detaljerade förslag på utformningen av strandskyddet med syftet
1166 att uppnå en ökad differentiering i landet, sett till de förutsättningar som råder lokalt.

1167 Partistyrelsen instämmer i det övergripande syftet att underlätta bebyggelse nära vatten, men
1168 vidhåller att det ytterst är kommunerna som bör ha avgörandet i sin hand efter de lokala
1169 förutsättningarna.

1170

1171 Frågan om vem som ska betala för dispens för strandskydd hänger samman med den
1172 förändrade strandsskyddslagstiftningen. Partistyrelsen ser att ett förändrat system kommer
1173 minska behovet av dispenser och därmed den avgift som motionären beskriver. Fram till dess
1174 att ny lagstiftning är på plats är det dock upp till varje kommun att besluta kring avgiftsnivåer
1175 och partistyrelsen anser inte att det är något som Centerpartiets partistämman bör besluta om.

1176

1177

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.46

4.47

4.49

1178

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.48

4.45

1179

1180 [4.50](#): Klimatzoner

1181

1182 4.50.1 att Centerpartiet arbetar för att Trafikverkets klimatzoner revideras för att, på ett
1183 rättvisare sätt, svara upp mot de behov som klimatförändringarna kräver

1184

1185 **Partistyrelsens yttrande:**

1186

1187 Trafikverket delar in landet i tre klimatzoner efter hur driftsbehovet för vinterunderhåll
1188 fördelas över landet – det vill säga antalet tillfällen för plogning, sandning och eventuellt
1189 ishyvling. Det uppstår ett problem när väderleksförhållandena och behovet av vinterunderhåll
1190 varierar stort inom en klimatzon, i Norrland är skillnaderna i behovet av vinterunderhåll stort
1191 mellan kust och inland. Klimatförändringarna har gjort att antalet plogningsturer har minskat
1192 medan sandningsbehovet ökat i kustområdet, vilket kostar mer pengar. Centerpartiet anser att
1193 lösningen på problemet bör vara att säkerställa att de zoner som finns anpassas till den
1194 rådande verkligheten samt effekter från klimatförändringarna. Genom ett allmänt ökat anslag
1195 till enskilda vägar bör aspekter som ett ökat behov av sandningsturer i det norrländska
1196 kustlandskapet kunna bemötas utan att klimatzonerna behöver ritas om.

1197

1198 Ett förändrat klimat för med sig flera konsekvenser för det svenska vägnätet. Svåra
1199 tjällossningar och större vattenflöden försämrar bärigheten på vägnätet. Det kan därför finnas
1200 anledning att Trafikverket tar ett bredare grepp på väghållningen för att svara upp till de
1201 behov som klimatförändringarna kräver.

1202

1203

Partistyrelsen föreslår partistämman instämna i intentionerna i följande motioner:

4.50.1

1204

1205 [4.51](#), [4.52](#): Lantbruksstöd

1206

1207 4.51.1 att Centerpartiet verkar för ett nytt regelverk gällande formalia för jordbrukarstödet tas
1208 fram

1209

1210 4.51.2 att regelverket innehåller en huvudinriktning att en tidsgräns när merparten (förslagsvis
1211 85%) av stöden ska betalas ut till mottagaren, så snart som möjligt men absolut senast 31
1212 oktober det år ansökan avser

Kommitté 4 Landsbygd

- 1213
1214 4.51.3 att en tidsgräns när resterande stöd (15%) ska betalas ut ska finnas, ex samma datum
1215 SAM-ansökan året efter ska vara inlämnat.
1216
1217 4.51.4 att översyn kring ansökningshanteringen görs, det borde räcka att en av myndigheterna
1218 SJV eller Länsstyrelsen hanterar varje ärende för att slippa dubbelarbete
1219
1220 4.51.5 att en straffavgift eller ränta betalas ut till jordbrukaren för varje dag som stöden inte är
1221 utbetalade, förslagsvis samma skala som finns vid en försenad SAM-ansökan
1222
1223 4.52.1: att Centerpartiet verkar för att Jordbruksverket tar fram alternativa metoder, ex. vis
1224 regionalt via länsstyrelser kan genomföra utbetalningar av berättigade stöd, om det normala
1225 systemet fallerar. Detta är också en säkerhetsrisk, lantbruket behöver även kapital i kristider,
1226 idag är det ju mer regel än undantag med cyberkrigföring vid kriser. Det är Totalt ohållbart att
1227 enskilda lantbrukare skall behöva vänta ibland flera år på berättigad ersättning.
1228

1229 **Partistyrelsens yttrande:**

- 1230 Jordbruksverket som handläggande myndighet för stödutbetalningar har under de senaste åren
1231 misslyckats med sitt uppdrag. Detta har fått konsekvenser för många företag inom
1232 jordbrukssektorn som i sina budgetar och kalkyler räknar med stödutbetalningar.
1233 Centerpartiet har drivit frågan om att detta system måste fungera bättre och vid ett flertal
1234 tillfällen lyft fram att lantbruket – som idag många gånger har små marginaler – inte får
1235 riskera konkurs med anledning av bristande funktionalitet hos handläggande myndigheter.
1236 Centerpartiet har också drivit på för att få på plats stöd och ersättning till de lantbrukare som
1237 drabbats av sommarens extrema torka. Stödet ökar med 350 miljoner, jämfört med nuvarande
1238 budget. Med detta tillskott kommer vi totalt att satsa 1,57 miljarder kronor i stöd med
1239 anledning av torkan sommaren 2018.
1240 Partistyrelsen delar bedömningen att Jordbruksverket måste sköta utbetalningarna bättre.
1241 Rutinerna på Jordbruksverket förefaller vara bristfälliga och myndigheten lägger mer tid på
1242 att arbeta med interna problem istället för att lägga fokus på sitt huvudsyfte, det vill säga att vi
1243 ska ha ett fungerande jordbruk i Sverige. Centerpartiet vill se en snabbare hantering av
1244 jordbruksstöden genom att regelförenkla, tydliggöra myndighetens ansvar och undersöka
1245 möjligheterna för snabbhantering av mindre ärenden.
1246 En motion lyfter också fram att det även skulle behövas kompletterande system för att skapa
1247 trygghet och driftssäkerhet om ett utbetalningssystem fallerar.
1248 De sena utbetalningarna har inte främst handlat om ett sårbart system utan ett alltför
1249 komplicerat system. Partistyrelsen ser därmed inte hur ett parallellt uppbyggt kompletterande
1250 system skulle göra situationen bättre; vi ser snarare en risk för fördyring..

1251

1252

1253

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att inför den nya programperioden för EU:s gemensamma jordbrukspolitik bevaka och arbeta för att stödberättigade lantbruksföretag snabbt och effektivt ska få sina stöd utbetalda.

1254

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.51

4.52.1

1255

1256 [4.53](#): Regelverk efter förutsättningar

1257

1258 4.53.1 att centerpartiet tar ett initiativ till en översyn av statens och kommuners relationer, där
1259 det kommunala självstyret befästs och att statens krav på kommunernas utföransvar blir
1260 mera flexibelt

1261

1262 **Partistyrelsens yttrande:**

1263 Centerpartiet vill så långt det är möjligt att kommunerna ska vara självstyrande och att lokala
1264 och regionala förutsättningar får råda. Idag finns det stora skillnader i kommunsverige - olika
1265 förutsättningar och stor skillnad i skattekraft. Det är viktigt att landet hålls samman och att det
1266 finns en god tillgång till grundläggand service, vård och omsorg varhelst man bor.

1267 Det pågår en omfattande utredning som ser över de frågeställningar som motionären väcker.
1268 Kommunutredningen, som är en parlamentarisk kommitté, påbörjade sitt arbete 2017. I
1269 februari 2020 ska utredningen lämna sitt slutbetänkande. Utredningens huvuduppgift är att se
1270 över hur kommunernas kapacitet ska kunna öka inför de utmaningar som vi ser komma.
1271 Redan under hösten 2017 lämnade kommunutredningen ifrån sig ett delbetänkande med
1272 namnet - [En generell rätt till kommunal avtalssamverkan, SOU 2017:77](#). Det ledde till en
1273 [proposition, 2017/18:151, som Riksdagen](#) antog och som trädde i kraft 1 juni 2018. Den lagen
1274 ger kommunerna rätt att genom avtal göra tjänsteköp av tex myndighetsutövning som
1275 motionären efterfrågar. Utredningens fortsatta arbete handlar att djupare titta på kommunal
1276 samverkan, frivilliga kommunsammanläggningar, generell förändring av uppgifter,
1277 asymmetrisk ansvarsfördelning och andra tänkbara åtgärder som t.ex. digitalisering.
1278 Utredningens förslag kommer att bli en kombination av åtgärder. De flesta kommuner anser
1279 att de riktade statsbidragen borde istället vara generella. Riktade statsbidrag har en tendens att
1280 suboptimera verksamhet i kommuner. Många statsbidrag är så små att det inte lönar sig för
1281 små kommuner att söka dem vilket gör att statsbidragen hamnar enbart i stora kommuner.
1282 Centerpartiet har under många år drivit att statsbidragen ska vara generella för att kunna
1283 anpassas utifrån lokala förhållanden.

1284 Idag skiljer det sex kronor i kommunalskatt mellan den kommun som har höst kommunalskatt
1285 och den som har lägst. Kostnadsutjämningsutredningen, som bara är en mindre del av

Kommitté 4 Landsbygd

1286 skatteutjämningsystemet, förslår att gleshet och social utsatthet ska få en större betydelse i
1287 kostnadsutjämningsberäkningen.

1288

1289 Centerpartiet är med i Kommunutredningen och driver de frågor som motionären väcker i sin
1290 motion. Partistyrelsen instämmer i motionens intention och kan konstatera att vi inom ramen
1291 för pågående utredningar bevakar de intressen som motionären framför.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.53.1

1292

1293 [4.54](#): Regionalisering av landsbygdsprogrammet

1294

1295 4.54.1 att landsbygdsprogrammets resurser för landsbygdsutveckling överförs till den
1296 regionala tillväxtansvariga myndigheter.

1297 **Partistyrelsens yttrande:**

1298 Motionären lyfter behovet av ett större regionalt ansvar hos regionerna. Partistyrelsen delar
1299 bedömningen och menar att den dubbling av uppdrag och roller som görs idag genom att
1300 verktyg och uppdrag inom landsbygdsutveckling finns hos länsstyrelserna bör upphöra.
1301 Regionerna bör få fullt ansvar för landsbygdsutveckling, så att politikområdet genomförs
1302 utifrån regionala och lokala förutsättningar, i enlighet med de regionala
1303 utvecklingsstrategierna. Insatser för landsbygden bör vara en del av det regionala
1304 utvecklingsarbetet. Vi behöver fokusera på att möjliggöra landsbygdernas potential att växa.
1305 Däremot ser partistyrelsen inte att allt i landsbygdsprogrammet behöver ligga på regionnivå,
1306 eftersom det kan finnas andra än geografisk hänsyn som ska tas.

1307

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.54.1

1308

1309 [4.55](#): GMO

1310

1311 4.55.1 att centern blir den kraft som stödjer användning av GMO i Sverige och EU som en del
1312 av miljöpolitiken. Liksom lättar på regleringarna som idag finns runt GMO.

1313

1314 **Partistyrelsens yttrande:**

1315 Att ändra i generna är en modernisering av växtförädlingen som sparar tid, tid som kan vara
1316 viktig när målet är att mätta världens befolkning. Centerpartiet anser att lagstiftningen kring
1317 växtförädling behöver förändras så att den bygger på sortens egenskaper i stället för vilken

Kommitté 4 Landsbygd

1318 förädlingsmetod som har använts. Centerpartiet ser en potential i GMO men värnar också
1319 försiktighetsprincipen och att GMO-producerade grödor ska vara märkta. Om de regleringar
1320 som finns idag ska förändras ser Centerpartiet gärna att det sker i en så bred politisk
1321 konsensus som möjligt för att säkerställa att reformerna inte viker ner sig för ett kraftigt och
1322 ihållande opinionstryck.

1323 Inom skogsbruket är användning av genmodifierade träd kommersiellt tillåtet, men accepteras
1324 för närvarande i alla fall inte inom certifierat skogsbruk. Ska metoden tillåtas inom
1325 skogsbruket måste en ytterligare forskning till.

1326

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:.

4.55.1

1327

1328 [4.56](#): Skarvinventering

1329

1330 4.56.1 att Sverige tar fram en metod som säkerställer sammantagen årlig statistik på
1331 skarvkolonier.

1332

1333 4.56.2 att Naturvårdsverket som övergripande ansvarig anvisar en inventeringsmetod som
1334 nyttjas av Länsstyrelserna.

1335

1336 4.56.3 att Naturvårdsverket samlar in och publicerar sammanställningen under november
1337 månad.

1338

1339 4.56.4 att Länsstyrelserna i kustlänen ansvarar för att inventeringarna utförs och sammanställs
1340 till ca 1 oktober.

1341

1342 **Partistyrelsens yttrande:**

1343 Idag finns det brister i kunskapsunderlag som ger oss tillförlitlig information gällande
1344 skarvens utbredning och numerär. Dessa kunskapsbrister leder till att förvaltningen av
1345 skarven inte kan utföras med tillräcklig precision.

1346 Centerpartiet anser generellt att vi har för mycket skarv i Sverige och att skadeverkningarna
1347 inte är acceptabla. Vi har varit aktiva i frågan under många år och förespråkar bland annat
1348 utökad skydds jakt på skarv. Övergripande anser vi att det måste vidtas ett flertal åtgärder för
1349 att komma till rätta med problemen som skarven utgör. Vi delar därför motionärens
1350 bedömning att ett mer heltäckande inventeringsunderlag behövs samt att skarvförvaltningen
1351 samordnas med en tydligare myndighetsuppdelning. Partistyrelsen instämmer i motionärens
1352 bedömning om ett utökat kunskapsunderlag. Den myndighet som är lämpligast att koordinera
1353 detta arbete är Naturvårdsverket.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.56

1354

1355 [4.57](#): Småskaligt fiske

1356

1357 4.57.1 att Centerpartiet ska verka för att minimera skadligt trålfiske och förbättra möjligheten
1358 för småskaligt fiske. Beakta möjligheten att minimera motorstyrkan i fiskebåtar

1359

1360 4.57.2 att Centerpartiet ska verka för att vattenkraftverken ska utformas för att minimera
1361 skador på fisk och ål. Investeringsstöd ska ges för effektiva modifieringar av
1362 vattenkrafteverken.

1363

1364 **Partistyrelsens yttrande**

1365 Att det finns stora och livskraftiga fiskebestånd är viktigt för den biologiska mångfalden. Det
1366 är också viktigt för den som fiskar på fritiden och för den svenska fiskeindustrin. Om vi ska
1367 bevara och utveckla fiskebestånden får vi inte fiska för mycket.

1368

1369 Det småskaliga fisket är väldigt viktigt för Centerpartiet. Vi har i Januariavtalet lyft fram att
1370 det hållbara fisket ska utvecklas med åtgärder för att minska bottentrålning i känsliga
1371 områden, både i Sverige och i EU, samt att ett generellt stopp för bottentrålning införs i
1372 skyddade områden, med möjligheter till begränsade undantag i förvaltningsplanen. Vi vill
1373 också att de fiskare som byter redskap ska kunna få ekonomisk stöttning.

1374 Dammar och turbiner skadar vandrande fisk, till exempel lax. Därför är det viktigt att
1375 vattenkraften tar hänsyn och hjälper djurlivet och miljön. Med bland annat fisktrappor, kan
1376 både fiskarna passera dammar och turbiner och fisketurismen utvecklas

1377 Redan idag finns dock det möjlighet för vattenkraftsägare att ansöka om stöd för
1378 miljöanpassning. Överenskommelsen kring den nya lagstiftningen om miljö och vattenkraft är
1379 att branschen ställer upp med 10 miljarder i en fond för att miljöanpassa vattenkraften, i den
1380 så kallade Vattenkraftens miljöfond. Miljöinsatserna ska gynna såväl fiske och turism som
1381 lokal utveckling, och verka för att både nationella och internationella miljömål i
1382 vattenverksamheter uppnås.

1383

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:
--

4.57

1384

1385 [4.58](#): Statliga myndigheters närvaro

1386

1387 4.58.1 att Centerpartiet verkar för att stoppa de statliga myndigheters flykt från landsbygden.

1388 **Partistyrelsens yttrande:**

Kommitté 4 Landsbygd

1389 Statliga myndigheter har under en lång rad följd av år centraliserats. Både vad gäller anställda
1390 och antal kontor. Det är dels en centralisering till de större städerna. Dels är det en
1391 centralisering till regioncentra. Partistyrelsen instämmer med motionären att denna utveckling
1392 inte bara måste stoppas utan framförallt vändas.

1393

1394 Centerpartiet drev i den parlamentariska landsbygdskommittén på i riksdagen för att minst 10
1395 000 statliga jobb ska decentraliseras. Detta blev också kommitténs målsättning. I
1396 Januariavtalet står tydligt att fler servicekontor ska byggas ut i hela landet samt att inga nya
1397 myndigheter ska lokaliseras i Stockholm under mandatperioden.

1398

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

4.58.1 att Centerpartiet verkar för att stoppa de statliga myndigheters flykt från landsbygden.

1399

1400 [4.59](#): Moms på djurfoder

1401

1402 4.59.1 att sänka momsen på djurfoder inom Sverige.

1403

1404 4.59.2 att harmonisera moms nivåerna på djurfoder inom EU.

1405

1406 **Partistyrelsens yttrande:**

1407 Motionären lyfter frågan som rör moms på djurfoder och konstaterar att Sverige idag har
1408 högre momssats än t ex Tyskland och att detta betyder konkurrensnackdelar för svenska
1409 djurfoderproducenter. För att uppnå konkurrensneutralitet så föreslår motionären en
1410 harmonisering av momssatsen på djurfoder inom EU. Partistyrelsen anser dock att
1411 mervärdesskatten på djurfoder ska ligga på samma nivå som skattesatsen på mat.

1412

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

4.59

1413

1414 [4.60](#): Tvärvillkorsavdrag

1415

1416 4.60.1 att arbeta för en förändring av tvärvillkoren på EU-nivå så att små avvikelser inte ger
1417 oproportionerliga avvikelser

1418

1419 4.60.2 att förbättra kommunikationen med distrikt och kretsar om hur påverkansarbete och
1420 dialoger med departement och myndigheter sker

1421

1422 **Partistyrelsens yttrande:**

1423 För att svenska jordbrukare ska få gårdsstöd från EU ska vissa så kallade tvärvillkor vara
1424 uppfyllda. Det innebär att jordbrukaren, förutom att sköta jorden, också ska följa lagar inom
1425 bland annat miljö, folkhälsa och djurhälsa. Om jordbrukaren inte följer detta tvärgående
1426 regelverk ska avdrag göras på stödet. Tvärvillkorsstödet ska, liksom andra stöd, vara enkelt att
1427 söka och förstå. Centerpartiet vill att systemen med utbetalningar av EU-stöd ska vara så
1428 enkla som möjligt. Partiet driver dessa frågor både på EU-nivå och nationellt

1429

1430 Det är länsstyrelserna som kontrollerar tvärvillkoren. Om en kontroll visar att du inte har följt
1431 tvärvillkoren beslutar länsstyrelsen hur många procent som ska dras av från utbetalningen av
1432 dina jordbrukarstöd. Första gången ett fel upptäcks blir avdraget normalt 3 procent, men det
1433 kan sänkas till 1 procent eller höjas till 5 procent beroende på hur stort felet är. Om samma
1434 sorts fel upptäcks mer än en gång blir avdraget högre.

1435

1436 Motionären lyfter fram att systemet med tvärvillkorsavdrag kan ge stora negativa
1437 konsekvenser vid mindre problem. Partistyrelsen delar bedömningen att varje system som kan
1438 innebära avdrag vid felaktigheter/handhavandefel från den som ansöker måste stå i proportion
1439 till avdraget. Partistyrelsen instämmer också i att det kan finnas förutsättningar att förbättra
1440 kommunikationen internt i partiet för att höja kompetensen i dessa frågor.

1441

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att arbeta för en förändring av tvärvillkoren på EU-nivå så att små avvikelser inte ger
oproportionerliga konsekvenser

1442

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma intentionerna i följande motioner:

4.60

1443

1444 **4.61: Små kommuner**

1445

1446 4.61.1 att Centerpartiet arbetar för att kommuner ges möjligheten att delegera ansvarsområden
1447 uppåt till exempelvis regionkommunen

1448

1449 **Partistyrelsens yttrande:**

1450 De stora skillnaderna som finns i invånarantal mellan kommuner i Sverige skapar
1451 utmaningar.. Förutsättningarna för att bedriva kommunal verksamhet skiljer sig åt. Enligt
1452 SNS konjunkturrapport 2019 kommer försörjningskvoten att vidgas mellan
1453 landsbygdskommuner och storstäder. Detta medför risker för ytterligare skillnader både i
1454 skattenivåer och vilken service kommunerna kan erbjuda sina invånare.

Kommitté 4 Landsbygd

1455 För Centerpartiet är det självklart att det ska finnas god kommunal service i hela landet. Det
1456 finns dock ingen självklar lösning, särskilt inte för ett parti som vill att makten ska ligga nära
1457 människor.

1458 Kommunsammanslagningar kan vara ett verktyg på vissa platser, grunden för Centerpartiet är
1459 då att dessa ska ske utifrån önskemål från kommunerna och inte genom påtvingade
1460 sammanslagningar. Det är inte heller någon universallösning, som motionären påpekar.

1461 En väg att underlätta för mindre kommuner är att tillåta mer samverkan över
1462 kommungränserna. Hösten 2017 lämnade kommunutredningen ifrån sig ett delbetänkande
1463 med namnet - En generell rätt till kommunal avtalssamverkan, SOU 2017:77. Det ledde till en
1464 proposition, 2017/18:151, som Riksdagen antog och som trädde i kraft 1 juni 2018. Den lagen
1465 ger kommunerna rätt att genom avtal göra tjänsteköp av tex myndighetsutövning som
1466 motionären efterfrågar. Utredningens fortsatta arbete handlar att djupare titta på kommunal
1467 samverkan, frivilliga kommunsammanläggningar, generell förändring av uppgifter,
1468 asymmetrisk ansvarsfördelning och andra tänkbara åtgärder som t.ex. digitalisering.
1469 Utredningens förslag kommer att bli en kombination av åtgärder.

1470 Att skapa förutsättningar för kommuner att delegera ansvar uppåt kan vara en attraktiv tanke,
1471 men skapar också en rad frågor. Det handlar dels om hur detta ska fungera i relation till det
1472 kommunala skatte- och kostnadsutjämningsystemet och statsbidrag, där då regionen och
1473 eventuellt i förlängningen staten ska erhålla vissa kommuners ersättning för vissa uppgifter.
1474 Det skulle kräva att man tydligare än idag skapade riktade bidrag och styckade upp
1475 utjämningsystemet, vilket skulle ge mindre handlingsfrihet för kommuner. Det skapar också
1476 frågor kring hur en region ska agera om de får ansvar för ett fåtal kommuners verksamheter,
1477 men inte nödvändigtvis samma verksamheter i alla kommuner. Det skapar stora utmaningar
1478 för regionerna.

1479 Partistyrelsen tror en mer framkomlig väg för att möta den utmaning motionären lyfter är att
1480 skapa bättre förutsättningar för samarbeten mellan kommuner. Att skapa bättre förutsättningar
1481 för kommunal samverkan kan ge synergieffekter mellan kommuner, samtidigt som det inte
1482 innebär att kommunpolitiker helt kan frånsäga sig ansvar för verksamheter som i grunden är
1483 ett kommunalt ansvar.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

4.61.1

1484

1485 [4.62](#): Regionalt utvecklingsansvar

1486

1487 4.62.1 att frågor kopplat till landsbygdsprogrammet och landsbygdsutveckling skyndsamt
1488 flyttas från Länsstyrelserna till respektive region.

1489

1490 4.62.2 att Centerpartiet ser över hur landets regioner kan få ett tydligare ansvar i frågor
1491 kopplat till arbetsmarknad och kompetensförsörjning.

1492

1493 **Partistyrelsens yttrande:**

Kommitté 4 Landsbygd

1494 Motionären lyfter behovet av ett större regionalt ansvar hos regionerna. Partistyrelsen delar
1495 bedömningen och menar att den dubbling av uppdrag och roller som görs idag genom att
1496 verktyg och uppdrag inom landsbygdsutveckling finns hos länsstyrelserna bör upphöra.
1497 Regionerna bör få fullt ansvar för landsbygdsutveckling, så att politikområdet genomförs
1498 utifrån regionala och lokala förutsättningar, i enlighet med de regionala
1499 utvecklingsstrategierna. Vi behöver fokusera på att möjliggöra landsbygdernas potential att
1500 växa och Centerpartiet har drivit detta bland annat med koppling till vår infrastrukturpolitik
1501 En välfungerande infrastruktur i hela landet är en förutsättning för en hållbar
1502 samhällsutveckling, ekonomisk tillväxt och fler möjligheter att bo och jobba i hela landet. För
1503 att göra det möjligt att bo och jobba i större delar av landet, och därmed skapa större
1504 arbetsmarknadsregioner, krävs förbättrade kommunikationer. Insatser för landsbygden bör
1505 vara en del av det regionala utvecklingsarbetet.
1506

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

4.62.1 att frågor kopplat till landsbygdsprogrammet och landsbygdsutveckling skyndsamt flyttas från Länsstyrelserna till respektive region.

4.62.2 att Centerpartiet ser över hur landets regioner kan få ett tydligare ansvar i frågor kopplat till arbetsmarknad och kompetensförsörjning.

1507

1508 [4.63](#), [4.64](#), [4.65](#), [4.66](#), [4.67](#), [4.68](#), [4.69](#):

1509 Kontanthantering

1510

1511 4.63.1 att Centerpartiet mer aktivt sällar sig till de kontanta medlens värnare och verkar för ett
1512 samhälle där kontanterna, värnas i hela landet, samt att Centerpartiet i riksdagen arbetar för en
1513 lagstiftning där banksektorn åläggs att fortsättningsvis handlägga kontanta medel.

1514

1515 4.64.1 att Centerpartiet verkar för att riksdagen fattar beslut om en lagstiftning att banker är
1516 skyldiga att hantera kontanter

1517

1518 4.65.1 att Centerpartiet skyndsamt tar initiativ till att varuhus, affärer, restauranger och
1519 offentliga och privata serviceinrättningar genom lag skall vara skyldiga att hantera kontanter

1520

1521 4.66.1 att uppdra åt riksdagsgruppen att li riksdagen motionera om en skyldighet för bankerna
1522 att hantera kontanter

1523

1524 4.67.1 att kontanternas ställning som giltigt betalningsmedel i Sverige fastställs i lag
1525 att bankernas skyldighet att hantera kontanter vid ett rimligt antal bankkontor garanteras
1526 medborgarna

1527

Kommitté 4 Landsbygd

1528 4.67.2 att det fastslås i lag att såväl offentliga som privata aktörer och näringsidkare som
1529 huvudregel ska ha skyldighet att acceptera betalning för varor och tjänster med kontanter från
1530 privatpersoner

1531

1532 4.68.1 att, Centerpartiet ska undersöka möjligheten att utreda en ändring av lagstiftningen
1533 kring kontanthantering, så att det för affärsidkare blir obligatoriskt att utan avgifter ta emot
1534 kontanter som betalning för varor och tjänster.

1535

1536 4.68.2 att, Centerpartiet ska undersöka möjligheten att utreda en ändring av lagstiftningen
1537 kring kontanthantering, så att banker, själva eller via ombud, tvingas tillhandahålla och ta
1538 emot kontanter utan avgifter, tillgängligt i hela landet.

1539

1540 4.69.1 att Centerpartiet tar initiativ till en utredning med syfte att utforma förslag på
1541 lagstiftning som återupprättar kontantpengarnas status som officiellt och alltid gällande
1542 betalningsmedel samt utreder om och i så fall vilka sektorer/branscher kan undantas från att
1543 tvunget ta emot och hantera kontanter i sin affärsverksamhet.

1544

1545

Partistyrelsens yttrande:

1546

1547
1548 Tillgången till kontanter måste värnas. Under en längre tid har kontantanvändningen minskat i
1549 Sverige. Tillgången till kontanttjänster i form av möjligheten till insättning på och uttag från
1550 bankkonton har försämrats under en rad av år, bland annat till följd av att antalet bankkontor
1551 med kontantservice mer än halverats sedan 2011. Partistyrelsen instämmer i att
1552 kontanthantering måste förbättras både vad gäller tillgång till kontanter liksom möjligheten
1553 till dagkassehantering för näringsidkare. Men att hela banksektorn genom lagstiftning ska
1554 åläggas kontanthantering anser Partistyrelsen skulle innebära ett alltför omfattande krav.
1555 Målsättningen bör vara att den absoluta merparten av befolkningen ska ha ett rimligt avstånd
1556 till ett bankkontor med kontanthantering.

1557 Inom ramen för den så kallade Riksbankskommitténs uppdrag drev Centerpartiet på för att
1558 kontanthanteringsfrågan skulle utredas skyndsamt i särskild ordning. Så blev också fallet.
1559 Utredningen "Tryggad tillgång till kontanter" presenterade sitt betänkande i juni 2018.

1560 Kommitténs förslag bedöms främst gynna människor, föreningar och företag i glesbygd.
1561 Vidare gynnas vissa äldre, nyanlända och personer med funktionsvariationer då många i dessa
1562 grupper har problem med digitala betalningar. Kommittén föreslår att vissa banker ska vara
1563 skyldiga att tillhandahålla en rimlig tillgång till kontanttjänster i hela Sverige. Detta innebär
1564 att runt 99 % av befolkningen ska ha högst 25 kilometer till närmaste plats för såväl
1565 kontantuttag som dagkassehantering. Partistyrelsen anser att utredningens förslag ska ses
1566 som en lägsta acceptabel nivå för kontanthantering i Sverige.

1567 När det gäller frågan om att tvinga vissa affärsverksamheter att hantera kontanter anser
1568 Partistyrelsen att en nuvarande ordningen om avtalsfrihet där skyldigheten att ta emot
1569 kontanter som betalning kan avtalas bort är viktig. Det finns givetvis en inneboende konflikt i
1570 konsumentens behov av att i vissa fall kunna använda kontanter och ett fritt företagande.
1571 Antalet helt digitala företag växer kraftigt och har så gjort under ett antal år. Det är på förhand
1572 omöjligt att veta vilka framtidens företag och branscher är och därför också svårt att genom

Kommitté 4
Landsbygd

1573 lagstiftning peka ut eventuella undantag om en tvingande lagstiftning om att ta emot kontanter
1574 skulle införas.

1575

1576 Huvudregeln är att kontanter är lagliga betalningsmedel och därmed ska accepteras vid
1577 betalning. Denna regel kan dock avtalas bort av affärer, restauranger etc. En butik kan alltså i
1578 princip vägra att acceptera kontanter överhuvudtaget, vägra acceptera mynt eller vissa valörer
1579 (t ex 1000-lappar). Ur ett konsumentperspektiv är det önskvärt att få informationen i god tid (t
1580 ex genom en skylt på dörren) så att konsumenten kan välja om denn vill handla där eller gå
1581 någon annanstans.

1582

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet verkar för ny lagstiftning gällande tillgången till kontanter, där
Riksbankskommitténs förslag i ”Tryggad tillgång till kontanter” ska ses som en lägsta nivå.

1583

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.67.1

4.63.1

4.64.1

4.68.2

1584

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

4.69.1

4.65.1

4.66.1

4.67.2

4.68.1

1585

1586 [4.70](#), [4.71](#): Reseavdrag

1587

1588 4.70.1 att reseavdraget för resor till och från arbete utformas på samma sätt som ROToch
1589 RÛT-avdragen.

1590

1591 4.71.1 att föreslå att reglerna för resor till och från arbetet ändras från att vara ett avdrag till
1592 att beräknas enligt principerna för skattereduktion.

1593 **Partistyrelsens yttrande:**

1594 Reseavdraget infördes för resor till och från arbetet och tjänsteresor. Det är idag det främsta
1595 styrmedlet för människor som har långt att resa på landsbygden. Landsbygdsfokuset har dock
1596 urholkats i takt med att priserna för bilåkning i storstadsområdena har ökat alltmer. En stor
1597 majoritet av avdragen görs numera i storstadsområden där kollektivtrafiken är god. Vidare är
1598 problemen med fusk omfattande. Centerpartiet vill se över reseavdraget så att hänsyn tas till
1599 miljö samt villkor i områden där kollektivtrafiken är begränsad. Inriktningen ska också vara
1600 att ett nytt avdrag i högre grad ska vara transparent och lättkontrollerat. Detta är också
1601 uttryckt i januariavtalet och inom ramen för januariavtalet har nu en utredning tillsatts.
1602 Partistyrelsen anser att en utredning av reseavdraget bör ha ett öppet mandat att hitta den mest
1603 ändamålsenliga konstruktionen.

1604

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

4.70.1

4.71.1

1605

1606 **4.72: Ö-faktor till Gotlands sjukvård**

1607

1608 4.72.1 att föreslå partistämman besluta att Centerpartiet driver att ett särskilt stöd för Gotlands
1609 sjukvård införs som möjliggör en jämlik vård även på Gotland.

1610

1611 **Partistyrelsens yttrande:**

1612

1613 Motionären pekar på utmaningarna att bedriva sjukvård på Gotland, givet det begränsade
1614 befolkningsunderlaget i kombination med de speciella geografiska förutsättningarna som
1615 följer av att vara en ö.

1616

1617 För Centerpartiet är det kommunala skatteutjämningsystemet ett sätt att ge förutsättningar för
1618 en likvärdig, grundläggande service i hela Sverige. Den folkomflyttning och urbanisering som
1619 äger rum gör att utjämningsystemet spelar en allt viktigare roll som garant för jämbördig
1620 service runt om i vårt avlånga land. Därför är frågan om ett rättvist, kommunalt
1621 utjämningsystem viktig för Centerpartiet och vi har varit drivande i att län med speciella
1622 förutsättningar, som Gotland, får kompensation.

1623

1624 Därför förstärks faktorerna gleshet och social utsatthet i den Kostnadsutjämningsutredning
1625 som varit ute på remiss och som förhoppningsvis kan införas den 1/1 2020 . Gotland blir ett
1626 av de län som får den största positiva förändringen i förslaget.

1627

1628 Centerpartiet driver aktivt frågan om jämlik vård i hela landet. Såväl frågan om ökad
1629 digitalisering och möjlighet till vård på distans som rätten för patienter att välja vård i hela
1630 landet är viktiga i sammanhanget. När det gäller Gotland specifikt, har region Stockholm-
1631 Gotland ett särskilt samverkansavtal och en samverkansnämnd som har i uppdrag att bland
1632 annat ansvara för hur gotlänningarna får tillgång den specialiserade sjukvård som man inte
1633 själva har.

1634

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämna i intentionerna i följande motioner:

4.72.1

1635 Kommitté 4 - landsbygd

1636 4.1 Vildsvin och viltskador

1637 *Stefan Bengtsson, Varberg Hallands län*

1638

1639 Den växande vildsvinsstammen i Sverige har blivit ett stort problem för många jord- och
1640 skogsbrukare. Vildsvinen bökar upp åkermark, trampar ner och förstör grödor, bökar upp
1641 naturbetesmarker och förstör skogsplanteringar. En mindre population av vildsvin är ofta
1642 hanterbart men utan egentliga naturliga fiender och med två kullar om året per sugga med 6-7
1643 kultingar per kull så blir det fort väldigt många djur och därmed ett påtagligt problem för jord-
1644 och skogsbruk, liksom för många privatpersoner som får sina trädgårdar förstörda. Jakt av
1645 vildsvin är svårt och tidskrävande. Försäljningen av köttet är också svårt då grossister kan
1646 köpa vildsvinskött från exempelvis Polen och Tyskland till mycket lägre priser. En mycket
1647 stor andel av vildsvinsköttet som säljs på den svenska marknaden är import. Köttet som
1648 jägarna tar hand om själva är då ej inräknat. För att begränsa skadorna från vildsvinen måste
1649 jakten öka kraftigt. En modell som visat sig vara effektiv från andra länder är att staten betalar
1650 ut en ersättning för varje skjutet vildsvin. I Tyskland får jägarna ersättningen direkt, men det
1651 har visat sig ge flera oönskade konsekvenser med bland annat olovlig jakt. Ett bättre sätt är att
1652 markägaren eller någon som markägaren utsett får ersättningen och därmed kan jägarna med
1653 jakträtt få en ersättning och avskjutningen kan öka. Det bör också ge bättre förutsättningar för
1654 försäljning av svenskt vildsvinskött istället för importerat, då priserna kan matchas mot det
1655 importerade. Viltkött i allmänhet är bra ur klimatsynpunkt och är ett utmärkt livsmedel. Det
1656 finns goda förutsättningar att öka mängden svenskt viltkött, inte minst från vildsvin, på den
1657 svenska marknaden och även på export. För att göra det möjligt och samtidigt begränsa
1658 skadorna som vildsvinen orsakar behövs en statlig ersättning som stimulerar ökad jakt.

1659

1660 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1661 att Centerpartiet verkar för att det införs en statlig ersättning i avsikt att öka avskjutningen och
1662 minska stammen av vildsvin.

1663 att ersättningen betalas ut till markägaren eller någon som markägaren utsett.

1664

1665 **Distriktets yttrande:**

1666 Distriktsstyrelsens yttrande

1667 Viltskador är ett problem som bara ökar för många jord- och skogsbrukare. Precis som
1668 motionären skriver ser sammansättningen av viltstammar annorlunda ut jämfört med när lagar
1669 och regler skrevs som reglerar viltet. Det finns därför ett behov att se över regler och lagar för
1670 att anpassa till dagens situation. Motionären föreslår en rad olika förändringar, men det

Kommitté 4
Landsbygd

- 1671 kanske finns fler eller andra alternativ som bättre minskar viltskadorna. Bäst är därför att göra
1672 en översyn av lagar och regler som reglerar viltet i syfte att anpassa dem efter dagens
1673 sammansättning av viltstammar innan beslut tas om vilka förslag som är effektivast för att
1674 minska viltskador.
- 1675 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
- 1676 Att bifalla motionen.
- 1677 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:
- 1678 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag
1679 att bifalla motionen
- 1680

1681 Kommitté 4 - landsbygd

1682 4.2 Vildsvin och viltskador

1683 *Lars-Ove Bengtsson Gislaveds krets, Jönköpings län.*

1684

1685 Vildsvinens explosion hotar att öka igenplantering av åkermark. Sedan riksdagen 1987
1686 beslutade att vildsvin ska räknas till de inhemska arterna har stammen exploderat i antal med
1687 omfattande skador på åker- och betesmark. Att år efter år försöka återställa marken tröttnar ut
1688 jordbrukarna med följd att marken hotar att planteras igen med gran. Det öppna landskapet
1689 krymper och mångfalden i naturen går förlorad där tidigare nötkreatur betade. Den balans som
1690 markägare och jägare ska upprätthålla för att vårda vildsvinsstammen har fullständigt
1691 misslyckats i stora delar av landet. Trots på senare tid markant ökad jakt på vildsvin. Det är
1692 svårt att bedriva jakt på vildsvin då det kräver stora arealer för lyckas med jakten, speciellt
1693 tränade hundar för jakten men även för de eftersök som kan uppstå. Ersättningen till jägare för
1694 vildsvinskött är liten, 300-500 kr per styck, och det kan vara långt mellan
1695 viltköttsupphandlare. Staten bör underlätta avsättningen av vildsvinskött. I Jönköpings län är
1696 antalet av åker- och betesmark med skador upp till 50 % i vissa delar av länet. Vi har kanske
1697 tre år på oss innan jordbrukarna tröttnat. Vi kan inte vänta på att vargavinter eller svinpest ska
1698 återställa balansen. Centerpartiet värnar om den svenska landsbygden och arbetar för att hela
1699 Sverige ska leva. Nu måste vi befria landsbygden från att vildsvinen ödelägger det öppna
1700 landskapet. Att stängsla in all åker- och betesmark med elstängsel eller nät låter sig inte göras.
1701 Lägg inte denna börda på hårt prövade jordbrukare. Inget statligt stöd ges heller till stängsel
1702 eller skadeersättningar. Vildsvinen måste bort från alla områden där de hotar jordbruket. Ett
1703 förbud mot utfordring till vildsvin måste respekteras och mörkerseende kikare tillåtas.
1704 Villstad Centeravdelning har vid sitt årsmöte tillstyrkt motionen Kretsstyrelsen anser att
1705 motionen lyfter ett högst aktuellt samhällsproblem och föreslår kretsstämman: Att bifalla
1706 motionen samt översända densamma till Distriktsstämman. Årsstämman med Gislaveds
1707 kommunkrets 190221 tillstyrkte motionen med kommentarer att vildsvinen även skadar
1708 skogsbruket samt att även viltolyckor måste beaktas

1709

1710 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1711 att Centerpartiet arbetar för att vildsvinen tas bort i alla områden där de hotar jordbruket

1712 att Centerpartiet verkar för att lagar ändras så att en förenkling åstadkoms dels för jägare att

1713 jaga men också för att jaga med vildsvinsfällor

1714 att Centerpartiet verkar för att länsstyrelserna ska underlätta en mer effektiv jakt med krav på

1715 bättre organiserad jakt som leder till att jordbruket störs minimalt.

1716 att Centerpartiet arbetar för att staten underlättar avsättningen av vildsvinskött

1717

1718 **Distriktets yttrande:**

1719 Distriktsstyrelsens yttrande

Kommitté 4
Landsbygd

- 1720 Motionären tar upp ett problem som får allt större konsekvenser för såväl skogsägare,
1721 lantbrukare och villaägare på landsbygden och mindre samhällen. Vildsvinen orsakar stor
1722 skada och kraftfulla åtgärder måste sättas in.
- 1723 Distriktsstyrelsen föreslår därför att motionen bifalls.
- 1724

1725 Kommitté 4 - landsbygd

1726 4.3 Vildsvin och viltskador

1727 *Andreas Håkansson & Thomas Magnusson Centerpartiet Växjö, Kronoberg.*

1728

1729 Att vildsvinsstammen ökar ohejdat har väl inte undgått någon. Det medfört främst stora
1730 skador på odlade grödor, men orsakar även flertalet trafikolyckor.

1731 Vildsvinsstammen, med alla dess skadeverkningar, har ökat på många håll i landet trots en
1732 intensiv traditionell jakt, trots att det finns jägare som gör ett bra jobb. Ändå har det visat sig
1733 att på långa vägar inte räcka till. Metoderna för en lösning kan vara flera, t.ex. skottpengar
1734 enligt det system som Tyskland tillämpar. Eller att utöka de tekniska möjligheterna vid jakten.
1735 Andra tänkbara metoder kan vara fällfångst eller statliga jägare.

1736 Den allt ökade vildsvinsstammen är ett av de största hoten mot den av riksdagen beslutade
1737 livsmedelsstrategin som har som mål att öka den svenska livsmedelsproduktionen. Skadorna
1738 på de åkrar, och i viss mån betesmark, som orsakas av vildsvin beräknas kosta de svenska
1739 bönderna över en miljard kronor årligen! (se exempel 2015: 1,56 miljarder
1740 kronor).[1] Bondens marginaler är redan så pressade att man inte har möjlighet att ta
1741 kostnaden, och vi tror inte att konsumenterna är villiga att betala och täcka upp för denna
1742 kostnad.

1743 Problemen är som störst i skogs- och mellanbygder, och det är där vi har den övervägande
1744 animalieproduktionen, men man börjar även märka av skador på åkermark även ute på
1745 slättjordbruk. Detta är en ohållbar situation, utvecklingen måste därför hejdas.

1746 Vi ser behovet av en nationell handlingsplan som ser över i relevanta lagar och regler kring
1747 vildsvinsjakten, och att denna plan innefattar Naturvårdsverket, länsstyrelserna och andra
1748 berörda organisationer.[1] <https://www.landlantbruk.se/lantbruk/kostnader-for-vildsvinskador-miljardsmall-for-lant bruket/>

1750

1751 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1752 att Centerpartiet omgående tar initiativ till en nationell handlingsplan som har i syfte att
1753 minska vildsvinsstammen.

1754

1755 **Distriktets yttrande:**

1756 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att bifalla motionen

1757 Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att bifalla motionen

1758

1759

1760 Kommitté 4 - landsbygd

1761 4.4 Vildsvin och viltskador

1762 *Henrik Arnesson, Marie Björsell, Pär Olsson & Sofie Sandell, Hallands län*

1763

1764 Dagens viltstammar har en annorlunda sammansättning mot när de lagar och föreskrifter togs
1765 fram som gäller idag. Därför behövs en översyn på dessa. Vi har den växande
1766 vildsvinsstammen som orsakar skador för miljardbelopp årligen. Vi har växande
1767 hjortstammar, både Dov och Kron. Gäss har varit och är ett stort problem.

1768 Rådande över tolkningen är respektive Länsstyrelse, dessa tolkar tyvärr vårt regelverk olika,
1769 så att ex vis ”rörlig belysning” och nattkikare för att kunna skjuta vildsvin i växande gröda
1770 nattetid (när skadan oftast sker) inte är tillåtet utan en dispens som är väldigt omfattande och
1771 byråkratisk att söka, dessutom gäller den endast årsvis! Medan i andra Länsstyrelser ser man
1772 att en allmän dispens kan utfärdas!

1773

1774 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1775 att rörlig belysning/nattkikare tillåts för all tillåten skydds jakt

1776 att investeringsstöd skall ur landsbyggdsprogrammet kunna sökas för nyetablering av
1777 vilthanteringsanläggningar (dit viltkroppar måste lämnas, där styckas de och
1778 veterinärbesiktigas, för att kunna säljas vidare till allmänheten).

1779 att skottpengar införs för Grå, Kanada och Vitkindad gås tills stammarna kommer i balans

1780 att skrämseleutrustning, för att skrämma vilt från växande gröda skall gå att söka bidrag till

1781 att stöd för att stängsla in åkermark för att hålla vilt ute skall även det gå att söka bidrag för

1782 att göra det möjligt för jägare att kunna ta licens för att godkänna slaktkroppar, så att det är
1783 godkänt att sälja köttet därefter

1784

1785 **Distriktets yttrande:**

1786 Distriktsstyrelsens yttrande

1787 Viltskador är ett problem som bara ökar för många jord- och skogsbrukare. Precis som
1788 motionären skriver ser sammansättningen av viltstammar annorlunda ut jämfört med när lagar
1789 och regler skrevs som reglerar viltet. Det finns därför ett behov att se över regler och lagar för
1790 att anpassa till dagens situation. Motionären föreslår en rad olika förändringar, men det
1791 kanske finns fler eller andra alternativ som bättre minskar viltskadorna. Bäst är därför att göra
1792 en översyn av lagar och regler som reglerar viltet i syfte att anpassa dem efter dagens
1793 sammansättning av viltstammar innan beslut tas om vilka förslag som är effektivast för att
1794 minska viltskador.

Kommitté 4
Landsbygd

- 1795 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
- 1796 Att instämma i motionens intentioner.
- 1797 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:
- 1798 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag
- 1799 att instämma i motionens intentioner
- 1800

1801 Kommitté 4 - landsbygd

1802 4.5 Avsättning till naturreservat

1803 *Christer Gustafsson, Sala Västmanlands län*

1804

1805 Det har uppmärksammats flera fall där människor som skött sina marker på ett sätt som leder
1806 till rika naturmiljöer och hög biologisk mångfald, bestraffas genom att marken mer eller
1807 mindre konfiskeras med låg eller ibland ingen ersättning. Förutom det uppenbart orättvisa i
1808 detta för den enskilde så kan det även leda till att skog avverkas i förtid, innan den hinner
1809 ”upptäckas”. Avsättning av mark med höga naturvärden behöver kanske fortsätta men i så fall
1810 med en ökad flexibilitet som tex. ger markägaren möjlighet att fortsätta sköta marken på det
1811 sätt som just lett till höga naturvärden. Och parallellt undersöka den så kallade finska
1812 modellen som ger en ersättning som markägaren tycker är acceptabel.

1813

1814 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1815 att Centerpartiet driver frågan om rättvis ersättning vid avsättning till naturreservat, eller
1816 andra typer av naturskydd, och flexiblare modeller för detta

1817

1818 **Distriktets yttrande:**

1819 Distriktsstämmans yttrande ang motion ”Avsättning till naturreservat”.

1820 I motionen föreslås ”att Centerpartiet driver frågan om rättvis ersättning vid avsättning till
1821 naturreservat, eller andra typer av naturskydd, och flexiblare modeller för detta”.

1822 Att bruka skogen under parollen frihet under ansvar har länge varit en framgångsrik metod för
1823 den svenska skogen. Det har gett oss välskötta skogar och en konkurrenskraftig skogsindustri.
1824 Skogen är en av våra basindustrier och en näring som Centerpartiet värnar om.

1825 Skogsindustrin har dock inte varit prioriterad under den senaste mandatperioden. Detta har
1826 fått till följd att skogsägare dels inte fått avverkat sin skog och dels inte fått ersättning i
1827 tillräcklig grad när mark har avsatts till naturreservat. Hanteringen har inte varit rättssäker och
1828 heller inte seriös.

1829 Men bättring finns. Numer finns ett nationellt skogsprogram som ska säkra den långsiktiga
1830 och hållbara utvecklingen för skogsnäringen. Med det så kallade Januariavtalet kan även
1831 Centerpartiet vara med och påverka riktningen genom att rätt anslag avsätts för att skogsägare
1832 ska få ersättning vid avsättning till naturreservat. En annan viktig åtgärd är att
1833 nyckelbiotopsinventeringen är stoppad.

1834 Nu behöver långsiktiga spelregler fastställas där ett långsiktigt skydd för såväl skogsägare
1835 som för fortsatt hög biologisk mångfald säkerställs. Centerpartiet är och behöver fortsätta vara
1836 pådrivande för att detta ska ske.

1837 Distriktsstämman beslutar att bifalla motionen i enlighet med vad yttrandet framför.

1838 Kommitté 4 - landsbygd

1839 4.6 Myndighetsutövning

1840 *Styrelsen Ockelbo Centerpartikrets*

1841

1842 Den senaste tiden har vi läst i fackpress om ett antal markägare som fått avverkningsförbud i
1843 fjällnära skog. Nu har Skogsstyrelsen förlorat den striden i Mark och Miljödomstolen i Umeå.
1844 Trots att domen är tydlig så väljer Skogsstyrelsen att överklaga med hänvisning till att man
1845 tycker att läget är "oklart"! Detta är endast ett exempel, om man följer debatter i olika
1846 tidningar med anknytning till de gröna näringarna så kan man se ett mönster. Vi har
1847 myndigheter som agerar helt fristående från riksdag och regering. Och dessutom med
1848 tjänstemän som förefaller att ha en egen agenda. Det är mycket oroande i ett demokratiskt
1849 perspektiv att en del myndigheter förefaller att ha en helt annan syn på gröna näringar än vår
1850 folkvalda riksdag. För vår framtid såväl energimässigt, biologiskt samt för möjligheten att
1851 driva företag i de gröna näringarna är att vi har myndigheter som är följsamma med
1852 regleringsbrev och beslut i riksdagen.

1853

1854 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1855 Centerpartiet noga synar våra myndigheters arbete, och vid behov tar upp frågan i Sveriges
1856 riksdag, och tillser att regleringsbrev och beslut fattade av Sveriges riksdag följs

1857

1858 **Distriktets yttrande:**

1859 Centerpartiet i Gävleborgs förslag till Distriktsstämman

1860 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg delar den oro och den irritation som motionärerna
1861 framhåller. Det är självklart att de som jobbar i det demokratiska systemet skall jobba för de
1862 beslut som det systemet antar. Gör man ej det riskerar förtroendet för de förtroendevalda och
1863 de förvaltningar och institutioner som det demokratiska systemet har till sitt förfogande att
1864 brista.

1865 Detta gäller på alla nivåer i det demokratiska systemet från kommuner, regioner och i
1866 riksdagen.

1867 Det motionären beskriver och det vi tar upp i vårt svar är sådant som redan är idag reglerat
1868 och skall efterlevas i de system som motionären tar upp.

1869 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg yrkar

1870 Att vi stödjer intentionerna i motionen och anser den besvarad.

1871

1872 Kommitté 4 - landsbygd

1873 4.7 Nyckelbiotoper och skog

1874 *Styrelsen Ockelbo Centerpartikrets*

1875

1876 Vi har nu levt med begreppet "nyckelbiotop" sedan tidigt 90-tal. Meningen med begreppet var
1877 att mindre ytor, max 5ha sas det då, skulle på "frivillig" väg skyddas för avverkningar. Det var
1878 Skogsvårdsstyrelsen som inventerade familjeskogsbrukets marker, bolagen skötte sin
1879 inventering själva, och pekade ut marker som var speciellt skyddsvärda. Redan vid starten
1880 markerade myndigheten sin status genom att totalt nonchalera äganderätten genom att inte
1881 informera att inventering skulle göras, i efterhand kom ett brev med besked att en
1882 nyckelbiotop hittats.

1883 På de här ytorna kunde markägaren avverka om denne så ville, *men *samtidigt så
1884 sattes press på virkesköpare att inte ta emot det här virket. Det betydde att markägaren i alla
1885 fall inte kunde sälja sitt virke, endast stoppa in det i den egna vedpannan eller såga det för
1886 eget bruk.

1887 Genom åren har myndigheten förändrat förutsättningarna bl.a. genom att numera kan en
1888 nyckelbiotop täcka 40-50ha, och dessutom så är det inte ovanligt att s.k. skydds zoner läggs till
1889 av andra myndigheter.

1890 De här villkoren är ju helt orimliga i dagens skogsbruk. Skogen är ju en av våra allra
1891 viktigaste energikällor nu och i framtiden.

1892

1893 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1894 Centerpartiet driver frågan med kraft att inga avsättningar i skogsmark skall göras utan att
1895 markägaren helt frivilligt går med på detta, eller att staten betalar ut full aktuell ersättning för
1896 mark som beslagtogs

1897

1898 **Distriktets yttrande:**

1899 Centerpartiet i Gävleborgs förslag till Distriktsstämman

1900 Detta är ett problem som blir större och större. Det är även något som vi i distriktsstyrelsen i
1901 Gävleborg fokuserat på att lyfta under valrörelsen men även efteråt.

1902 Gävleborg är ett skogslän och vi har väldigt många duktiga skogsägare som brukat sin mark i
1903 generationer. När klåfingriga byråkrater försvårar denna förvaltning av mark så gör man det
1904 väldigt svårt att förvalta marken på bästa sätt. Det riskerar den regionala utvecklingen.

1905 Centerpartiet i Gävleborg står upp för ÄGANDERÄTTEN. Vi ser det som självklart att den ej
1906 skall inskränkas. Med det sagt så delar vi den ilska vi läser in i motionen.

1907 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg yrkar

Kommitté 4
Landsbygd

1908 Att motionen bifalls i sin helhet

1909

1910 Kommitté 4 - landsbygd

1911 [4.8 Nyckelbiotoper och skog](#)

1912 *László Balázs, Göteborg*

1913

1914 Sverige (ca 2/3) och Finland (knappt 2/3) är de mest skogstäckta länderna i världen.
1915 Beträffande skogens betydelse miljömässigt och ekonomiskt är råder det numera konsensus.
1916 Avskogningen i världen, främst i de tropiska områdena, är enorm med likaså enorm, väl
1917 verifierad negativ klimatpåverkan. Avskogningen i Europa (och Sverige) var långsam under
1918 senare 1900-tal för att vändas till en liten återbeskogning från millennieskiftet. Denna
1919 utveckling har dock de sista åren dessvärre avtagit. Allt som görs för att balansera
1920 avskogningen i övriga världen är av betydelse, trots att vi endast har 1% av världens
1921 skogsareal. Den avancerade forskning som bedrivs i Sverige arbetar med en stor mängd nya
1922 användningsområden av skogsråvara – att producera biobränslen, andra biokemiska
1923 produkter, tyger, filtermaterial. En framtid finns i modern konstruktionsteknik med vars hjälp
1924 vi kan även bygga bättre miljöanpassade flervåningshus i trä. Listan är lång. Framtiden växer
1925 i skogen.

1926 Det råder bred enighet om återbeskogningens positiva miljö- och klimateffekter liksom
1927 positivt ekonomiskt utbyte – i Sverige och globalt. En satsning enligt motionen är väl
1928 positionerad inom Centerpartiets miljö- och näringslivsambitioner och har god chans att få
1929 stöd från övriga riksdagspartier.

1930

1931 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1932 att ge partiledningen i uppdrag att initiera återbeskogning av areal i landet och därvid

1933 - fastställa målet 0,5% per år av dagens skogsareal (som 2000-2005),

1934 - stödja en ökad andel skyddsvärd skog liksom mera blandad skog,

1935 - motivera och underlätta för nya intressenter att satsa på skogsbruk och relaterade näringar –
1936 köpa, äga, driva,

1937 - stödja fortsatt forskning, exempelvis gällande byggnation av flerfamiljshus i trä i större
1938 skala.

1939

1940 **Distriktets yttrande:**

1941 Distriktsstyrelsens yttrande:

1942 Återbeskogning är inte ett problem i Sverige. Sedan 1920-talet har mängden skog i

1943 Sverige mer än fördubblats. I dag består 69 procent av landytan av skogsmark. Tidigare

1944 planterades främst gran, men sedan 1980-talet har det förändrats och andelen andra

1945 trädarter i skogarna, som tall och olika lövträd, har ökat.

Kommitté 4 Landsbygd

- 1946 Värdefull natur kan behöva utökat skydd, men det innebär samtidigt ofta att äganderätt
1947 och brukande begränsas. Sveriges skogar skulle kunna binda mer kol än de gör idag
1948 genom en ökad tillväxt och genom att vi ökar produktionen av skogsbaserade produkter.
1949 Ökad andel skyddsvärd skog kan motverka detta.
- 1950 För att resultaten av forskningen ska kunna bli verklighet krävs att intressenter vågar
1951 satsa på skogsbruk. Där kan vi underlätta och på så sätt driva utvecklingen i riktning mot
1952 mer skogsbaserade produkter.
- 1953 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:
1954 Att avslå attsatsens första två delar:
1955 fastställa målet 0,5% per år av dagens skogsareal (som 2000-2005)
1956 stödja en ökad andel skyddsvärd skog liksom mera blandad skog
1957 att tillstyrka attsatsens sista två delar:
1958 motivera och underlätta för nya intressenter att satsa på skogsbruk och
1959 relaterade näringar – köpa, äga, driva
1960 stödja fortsatt forskning, exempelvis gällande byggnation av flerfamiljshus i trä i
1961 större skala.
- 1962 Distriktsstämman beslutar:
1963 att bifalla distriktsstyrelsens förslag.
1964

1965 Kommitté 4 - landsbygd

1966 4.9 Nyckelbiotoper och skog

1967 *Magnus Schalin*

1968

1969 Ibland blir privata skogsägare nekad avverkningstillstånd till exempel om skogen har
1970 naturvärden. Det händer även att skogägaren inte blir ersatt ekonomiskt. Detta drabbar små
1971 skogsägare mycket hårt då hen har kostnader men inga möjligheter att få intäkter. Skogen blir
1972 dessutom värdelös om det är avverkningsstopp. Systemet är rättsosäkert.

1973

1974 Jag/vi föreslår partistämman besluta

1975 att Centerpartiet skall driva att en lag införs som ger alla markägare och skogsägare rätt till
1976 full ekonomisk eller statlig skog som ersättning

1977

1978 **Distriktets yttrande:**

1979 Distriktsstyrelsens förslag till motionssvar:

1980 Med hänvisning till ovanstående föreslår distriktsstyrelsen stämman besluta

1981 Att anse motionen som en del av januariöverenskommelsen och därför under arbete

1982 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag:

1983 Äganderätsfrågan är en viktig del i Januariöverenskommelsen. Mot bakgrund av detta anses
1984 motionen besvarad.

1985

1986 Kommitté 4 - landsbygd

1987 4.10 Nyckelbiotoper och skog

1988 *Lars Ambrosiusson Mora, Dalarna*

1989

1990 De allra flesta virkesköpande organisationer är frivilligt anslutna till miljöcertifieringssystem
1991 som bland annat innebär att man inte köper virke från nyckelbiotoper, oavsett om
1992 nyckelbiotopen är känd sedan tidigare eller inte. En av Sveriges största fördelar på en känslig
1993 internationell marknad är att vi upplevs som trovärdiga vad gäller våra miljöambitioner.
1994 Nyckelbiotopsinventeringen bidrar starkt till denna trovärdighet. 2018 satsades stora resurser
1995 på att bygga upp en ny landsomfattande nyckelbiotopsinventering. Inventeringsmetoderna har
1996 utvecklats och det är en stor hjälp för skogsägarna att få veta vilka naturvärden som finns på
1997 deras marker. Att stoppa huvudet i sanden och låtsas som att nyckelbiotoper inte finns gör
1998 situationen lika besvärlig som tidigare för många skogsägare som först i samband med en
1999 planerad avverkning upptäcker att området håller nyckelbiotopsklass.

2000

2001 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2002 att Centerpartiet ska verka för att återuppta den landsomfattande nyckelbiotopsinventeringen.

2003 **Distriktets yttrande:**

2004 Regeringen inledde en satsning på utökad nyckelbiotopsinventering under 2018 som
2005 Centerpartiet stoppat i och med januariavtalet mellan C, L, S och MP. Centerpartiet ansåg att
2006 den utökade nyckelbiotopsinventeringen inte var rättssäker. En uppfattning som C delade med
2007 den svenska skogsägarrörelsen.

2008 Nyckelbiotopsinventeringen i dess nuvarande form gör att den som tagit störst hänsyn till
2009 miljön drabbas negativt. Januariavtalet innebär att nu kommer det att göras en översyn av
2010 äganderätten och hur nyckelbiotopsinventering ska kunna ske rättssäkert. Även artdirektivet
2011 ska ses över för att skapa en bättre rättssäkerhet.

2012 Tolkningen av proportionalitet och rättssäkerhet, acceptans och motivation kommer att vara
2013 föremål för en översyn. Innan en utökad landsomfattande nyckelbiotopsinventering kan
2014 återupptas som måste en utredning göras. I den utredningen borde följande krav kunna ställas.

2015 Att nyckelbiotopsbegreppet begränsas till mindre områden som tydligt avviker från den
2016 kringliggande skogen och har höga naturvärden. Om skogsägaren blir av med sin
2017 förfoganderätt över sin skog ska staten ersätta skogsägaren ekonomiskt. Vill inte staten ersätta
2018 för intrånget är det skogsägarens eget val om området ska avsättas eller ej. Med beaktande av
2019 att Centerpartiet drivit frågan att stoppa den utökade nyckelbiotopsinventeringen och har ett
2020 mycket starkt stöd för detta i riksdagen föreslår distriktsstyrelsen att motionen avslås i detta
2021 läge.

2022 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att avslå motionen

2023 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade att avslå motionen

2024 Kommitté 4 - landsbygd

2025 4.11 Nyckelbiotoper och skog

2026 *Lars Ambrosiusson Mora Dalarna*

2027

2028 Många skogsägare har så höga naturvärden på sin fastighet att en betydande areal eller andel
2029 av skogen klassas som nyckelbiotop. Även om en nyckelbiotopsklassning i sig inte utgör
2030 något formellt hinder för avverkning så innebär det oftast svårigheter för skogsägare att sälja
2031 virke som kommer från nyckelbiotoper. För att naturvärden i skogen ska kunna värnas utan att
2032 skogsägare drabbas alltför hårt ekonomiskt bör en höjning av statens anslag till formella
2033 skydd i skogen höjas så att de åtminstone återgår till 2018 års nivå.

2034

2035 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2036 att Centerpartiet ska verka för att höja anslagen till områdesskydd så att de minst motsvarar
2037 2018 års nivåer.

2038

2039 **Distriktets yttrande:**

2040 Centerpartiet driver frågan om ökade medel till skydd av skog med höga naturvärden. Detta
2041 för att i första hand se till att de skogsägare som ingått avtal med staten ska få den ersättning
2042 de är utlovade. Detta innebär inte att Centerpartiet vill gå tillbaka till den extra höga nivå på
2043 anslagen till områdesskydd som finns i den röd-gröna regeringens budget. En översyn av
2044 äganderätten finns med i januariavtalet som slöts mellan C, L, S och MP. Den innehåller bl.a.
2045 följande punkter:

2046 • Stärk rättssäkerheten för markägare och företag.

2047 • Säkerställ att markägare ska få ekonomisk kompensation för inskränkningar i
2048 ägande- och brukanderätten i den utsträckning de har rätt till.

2049 • Anslagen för ersättningar för skyddad mark ska vara tillräckliga för detta.

2050 • Det nationella skogsprogrammet utvecklas för att ytterligare främja en växande
2051 skogsnäring och ett hållbart skogsbruk.

2052 • Programmet ska bygga på skogsvårdslagens två mål om produktion och
2053 miljöhänsyn.

2054 • Särskilt fokus ska läggas på goda villkor för företagande i skogssektorn.

2055 • Ansvariga myndigheter ska få i uppdrag att föreslå ett nytt och enhetligt sätt att
2056 räkna skyddad mark (Hösten 2019).

2057 • Utredningar tillsätts om stärkt äganderätt.

2058 • Nya flexibla skydds- och ersättningsformer vid skydd av mark.

Kommitté 4
Landsbygd

- 2059 • Samt hur internationella åtaganden om biologisk mångfald ska kunna förenas
2060 med en växande cirkulär bioekonomi (Utredning 2019. Ny lagstiftning från 1 juli 2021).
- 2061 • Artskyddsförordningen ska ses över för att effektivt och rättssäkert kunna
2062 skydda hotade arter och vara tydlig gentemot markägare om när man har rätt till ersättning
2063 (Utredning 2019-2020. Ny förordning under 2021).
- 2064 • Den utökade nyckelbiotopsinventeringen återupptas inte.
- 2065 Med beaktande av detta håller distriktsstyrelsen med motionären om vikten av att skogsägare
2066 får ekonomisk kompensation för de begränsningar i brukanderätten hen blir ålagd samtidigt
2067 som vi tycker det är olämpligt att låsa fast anslagen vid 2018 års budget med beaktande av
2068 vad som kommer ut ifrån januariavtalet.
- 2069 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
- 2070 att instämma i motionens intentioner
- 2071 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade
- 2072 att instämma i motionens intentioner
- 2073

2074 Kommitté 4 - landsbygd

2075 4.12 Nyckelbiotoper och skog

2076 *Gabriella Hammarskjöld, Gotland (Gotlands Norra krets)*

2077

2078 Det enskilda ägandet har varit en lång och framgångsrik förvaltningstradition av skogen i vårt
2079 land. En tradition som i grunden även syftar till att skapa en variationsrik och god
2080 skogsskötsel. En tradition som också möjliggör ett välstånd för enskilda människor och
2081 småföretag på landsbygd vilket ligger i linje med Centerpartiets politik. En fortsatt hänsyn i
2082 skogsproduktionen måste till för att bättre klara FN:s hållbarhetsmål kring biologisk mångfald
2083 och för att långsiktigt bibehålla biologiska värden i landskapet som står för viktiga
2084 ekosystemtjänster och som förebygger att arter minskar och dör ut. På samma vis kommer den
2085 biologiska mångfalden i delar av skogen behöva stå tillbaka för Sveriges klimatåtaganden i
2086 FN:s Parisavtal och för att svensk skog behövs för en omställning till en biobaserad ekonomi.
2087 Den svenska skogens samlade nettokolsänka är av enorm betydelse för Sveriges klimatmål.
2088 En bibehållen och ökad skogproduktion är en av de enskilt viktigaste åtgärderna för att säkra
2089 en fortsatt lika hög eller ännu högre nettokolsänka i svensk skog om 100 år och mer. Vi måste
2090 med den rådande situationen mer noggrant utvärdera vilka metoder som är mest lämpliga och
2091 effektiva. Mer död ved i skogen samt produktionsformer och ekologiska kompensationer och
2092 skyddsåtgärder som värnar och gynnar den biologiska mångfalden kommer fortsatt att
2093 behövas för en del av skogen. En fungerande skogsvårdspolitik måste således på ett balanserat
2094 och långsiktigt sätt lösa intressekonflikten mellan produktion och miljö där skogen som
2095 naturresurs fortsätter att brukas och förvaltas på ett hållbart sätt, med insatser även för en
2096 långsiktig god biologisk mångfald. 25 år efter nya skogsvårdslagets införande står det dock
2097 klart att den inte fullt ut fungerar. I dagsläget finns t.ex. inte tillräcklig kunskap kring de
2098 biologiska värden som åstadkommit av de enskilda skogsägarnas många insatser inom ramen
2099 för samma skogsvårdslag. Det som behövs nu för att fortsätta skapa förnyade och innovativa
2100 grepp kring skogsvårdspolitiken är att driva igenom en fördjupad uppföljning och utvärdering
2101 av 1994 års skogsvårdslag och att dokumentera de mest relevanta positiva effekter för den
2102 biologiska mångfalden som den bidragit till. Här bör särskilt fokus läggas på en fördjupad
2103 utvärderingen kring vilka positiva effekter för biologisk mångfald som den frivilliga
2104 avsättningen av skogsmark av de enskilda skogsägarna i Sverige har bidragit till. I dagsläget
2105 värderas denna insats lågt vilket skapar dåliga incitament för att ställa krav om ytterligare
2106 ökad hänsyn i skogen i framtida skogsvårdspolitiska förslag. Vill vi bibehålla och helst öka
2107 engagemanget och antalet händer i skogen måste större fokus i skogsvårdsarbetet också
2108 läggas på de enskildas insats och betydelse. Skogsvårdsarbetet måste betydligt bättre än idag
2109 integreras mellan statens ambitioner och de enskildas möjligheter att göra rätt och att
2110 samtidigt fortsatt kunna verka, producera och leva av sin skog. Centerpartiet bör som ett
2111 komplement till utvärderingen av den fria avsättningens positiva effekter aktivt driver linjen
2112 att enskilda markägare i framtiden även ska kunna genomföra frivilliga avsättningar på s.k.
2113 impediment skogsmark. I många skogsbrukslän har det visat sig att impediment skogsmark
2114 ofta hyser höga naturvärden. Men eftersom den inte är klassad som produktionsskog får den
2115 varken brukas eller nyttjas för frivillig avsättning för naturvård varpå den stegvis växer igen
2116 vilket minskar den biologiska mångfalden på många ställen i Sverige. På samma sätt förlorar
2117 områdena sina rekreativvärden och mycket av den samlade nytta som områdena hade

Kommitté 4 Landsbygd

2118 kunnat fortsatt bidra med som värd för en lång rad arter och ekologiska funktioner jämte
2119 kringliggande produktionsklassad skog. Centerpartiet bör därför driva linjen att fri avsättning
2120 av även impediment skogsmark bör möjliggöras i framtiden. Som grund för sådana fria
2121 avsättningar bör kriterier utvecklas så som att naturvärdesnyttan bedöms tillräckligt hög och
2122 att naturvårdande insatser vid behov kan behöva genomföras för att förebygga långvarig
2123 igenväxning som med fördel kan stöttas via statliga grundstöd i botten ihop med
2124 frivilliginsatser. En stor fördel med en sådan modell är att impediment skogsmark generellt
2125 växer igen långsammare vid naturvårdsåtgärder, dels ofta är artrika och är mark som annars
2126 står outnyttjad som skoglig ekologiresurs. Flertalet skogsägare nekas idag
2127 avverkningsstillstånd för sin skog p.g.a. artskyddade arter. Artskyddsförordningen är en
2128 överdrivet hårt implementerad lag i Sverige. Artskyddsförordningen behöver därför också en
2129 översyn och utvärdering för att göra den mer rimlig och rättssäker. Här bör även öppnas upp
2130 för möjligheten att via olika former av ekologiska kompensationsprogram och lämpliga
2131 skyddsåtgärder för berörda naturtyper och arter vidmakthålla en rimlig bevarande status hos
2132 berörda arter som skulle kunna tillåta en viss avverkning som inte tillåts idag.

2133

2134 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2135 att Centerpartiet driver igenom en mer fördjupad uppföljning och utvärdering av 1994 års
2136 skogsvårdslag och redovisar dess positiva effekter för den biologisk mångfalden i svensk
2137 skog.

2138 att en fördjupad uppföljning och utvärderingen särskilt fokuseras på de positiva effekter för
2139 biologisk mångfald som frivillig avsättning av skogsmark av enskilda markägare i Sverige har
2140 bidragit till sedan skogsvårdslagens införande 1994.

2141 att Centerpartiet aktivt driver att enskilda markägare med hjälp av instrument så som
2142 ekologisk kompensation och mer specifika skyddsåtgärder för artskyddad arter kan delges
2143 ökade chanser till begränsade avverkningsstillstånd inom ramen för ett översynsarb

2144 att Centerpartiet i bred forsknings- och branschsamverkan mer aktivt stimulerar en
2145 innovationskraft och därmed påskyndar utvecklandet av förnyade och mer ekologiskt
2146 hänsynstagande produktionsformer på bred front inom svenskt skogsbruk för att klara FN:s H

2147

2148 **Distriktets yttrande:**

2149 Distriktets yttrande:

2150 -Att bifalla motionen.

2151 Anförande från Malin Åberg: Medskick till riksstämman att trycka på 2:a att satsen, ex.
2152 återgång till markägare om uppföljning visar att naturvärden inte längre finns kvar,
2153 exempelvis i 20 års cykler.

2154

2155 Kommitté 4 - landsbygd

2156 4.13 Varg

2157 *Anders Danielsson, Kristdala, Oskarshamns kommun*

2158

2159 Centerpartiets övergripande målsättning ska vara att verka för att det ska finnas så få vargar
2160 som möjligt i Sverige eftersom jakten, viltvården och viltförvaltningen avsevärt försvåras i
2161 områden med varg. Därtill ska läggas den påverkan vargen har på människors livsvillkor och
2162 möjlighet att utveckla och bevara den livsstil man valt. Förvaltningen ska vara långsiktig och
2163 begriplig för alla.

2164

2165 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2166 att en aktiv förvaltning som säkerställer att vargstammens fortsatta utveckling sker med
2167 hänsyn till de människor som berörs.

2168 att den regionalisering som beslutats av riksdagen måste genomföras fullt ut såväl när det
2169 gäller fastställande av länsvisa mål för vargstammen som när beslut om licens- och skydds jakt
2170 ska fattas.

2171 att EU:s habitatsdirektiv och tillämpningen av detta medger att förvaltningen kan ske
2172 nationellt och regionalt.

2173 att vargstammen som ett första etappmål ska begränsas till de 170 vargar som riks-dagen har
2174 beslutat om som lägsta möjliga antal, men att det långsiktiga målet ska vara maximalt 150
2175 vargar *. *150 vargar motsvarande 15 föryngringar. • ATT koncentrationer

2176 att beståndsreglerande licensjakt medges årligen vilket i sig motverkar illegal jakt

2177 att samhället och myndigheter ställer upp så att beslutad jakt kan genomföras utan störningar.

2178 att omfattningen av skador på hundar, uttag ur klövviltstammar, människors oro samt skador
2179 på djurhållning ska vara vägledande för lämplig toleransnivå.

2180 att meningsfull jakt och framför allt jakt med hund ska kunna bedrivas även i områden med
2181 varg.

2182 att den sammanlagda effekten på bytesdjuren av alla rovdjur vägs in i förvaltningen och hela
2183 vargrevir tas bort i områden där bytesdjuren behöver återhämta sig eller där skadorna på
2184 tamdjur förekommer.

2185 att ansvariga myndigheter ser till att det fortlöpande tas fram bra faktaunderlag om
2186 vargstammen och att aktuell information får tillräcklig spridning.

2187 att staten tar ansvar för att tillräckliga ekonomiska och personella resurser ställs till
2188 förfogande för genomförande av fullgoda inventeringar och skadeförebyggande åtgärder.

2189 att staten tar fram inventeringskriterier och -metoder som ger en så korrekt bild som möjligt
2190 av rovdjursförekomst i alla delar av landet.

Kommitté 4 Landsbygd

- 2191 att invandrade vargar kontrolleras i syfte att motverka införsel av farliga sjukdomar som
2192 vargens och hundens dvärgbandmask och rabies.
- 2193 att inte teoretiska beräkningar av vargstammens genetiska status om 100 år ska tillåtas styra
2194 dagens förvaltning.
- 2195 att Jägarförbundets syn på vargförvaltningen accepteras såväl nationellt som på EU-nivå.
2196
- 2197 **Distriktets yttrande:**
- 2198 Motionären tar upp frågan om Sveriges rovdjursförvaltning och då främst vargförvaltningen,
2199 motionären vill att Centerpartiets övergripande målsättning ska vara att verka för att det ska
2200 finnas så få vargar i Sverige som möjligt eftersom jakten, viltvården och viltförvaltningen
2201 avsevärt försvåras i områden med varg. Motionären anför vidare att vargen har en påverkan
2202 på människors livsvillkor och möjlighet att utveckla och bevara den livsstil man valt.
- 2203 Distriktsstyrelsen delar uppfattningen att rovdjursförvaltningen behöver ha en bred folklig
2204 acceptans och att den måste skötas på ett sådant sätt att människor bereds möjlighet att verka
2205 och bo även i områden som har täta populationer av rovdjur. ??Centerpartiet har i flera år
2206 arbetat aktivt för att ha en rovdjursförvaltning som syftar till att skaparen acceptans för
2207 förvaltningen samtidigt som rovdjursstammarna håller en gynnsam bevarandestatus. I tidigare
2208 stämmobeslut så har partiet fastslagit att ett mål på vargstammens storlek ska vara mellan
2209 170-270 individer för att ha en stam som har en gynnsam bevarandestatus, detta är också en
2210 del av den rovdjursproposition som regeringen lade fram under 2013 då Centerpartiet ingick i
2211 alliansregeringen. ??Sedan några år så finns också möjligheten till licensjakt på varg, detta har
2212 dock inte varit helt oproblematiskt kopplat till EU:s arts- och habitatdirektiv och Sverige har
2213 blivit anmälda till EU-domstolen. Centerpartiet har dock uppfattningen att licensjakt är en
2214 viktig del för att skapa en acceptans för vargstammen men också ett led i att ge vargstammen
2215 förutsättningar att uppnå en livskraftig stam då den idag är starkt drabbad av inavel. Jakten
2216 ska fortsatt vara en regional och nationell angelägenhet. Vidare anser Centerpartiet att Sverige
2217 tillsammans med angränsande länder ska ha en livskraftig rovdjursstam. Partiet tycker vidare
2218 att rovdjursstammarna ska förvaltas utifrån vad forskningen säger.
- 2219 Mycket utav det som motionären tar upp i sin motion är redan i linje med den politik som
2220 partiet för idag och det är distriktsstyrelsens uppfattning att det arbetet skall fortsätta.
2221 ??Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta?
- 2222 Att anse att-satserna 1, 2, 3, 5, 6, 8, 11, 12, 13 och 14 besvarade
- 2223 Att avstyrka att-satserna 4, 7, 9, 10, 15 och 16
- 2224 Distriktsstämman beslutade
- 2225 att. bifalla distriktsstyrelsens förslag
- 2226

2227 Kommitté 4 - landsbygd

2228 4.14 Varg

2229 *Christer Gustafsson, Sala Västmanlands län*

2230

2231 På grund av vargar slutar många djurägare med betande djur och ängsmarker med sin
2232 fantastiska biologiska mångfald växa igen med sly. Därmed minskar den biologiska
2233 mångfalden. Genom de ekologiska sambanden får vargen två redan vanliga skogsarter att öka
2234 och ett tjugotal andra skogsarter att starkt minska och därmed minskar den biologiska
2235 mångfalden. Samtidigt är vargen världens näst vanligaste rovdjur och helt ohotad som art.
2236 Den utveckling som sker nu och som ensidigt gynnar en viss art och samtidigt missgynnar ett
2237 stort antal andra arter gynnar inte den biologiska mångfalden.

2238

2239 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2240 att Centerpartiet driver en vargpolitik som gynnar biologisk mångfald och som tar hänsyn till
2241 ekologi och helhet

2242 att Centerpartiet arbetar för en revidering av rovdjurslagstiftningen. (tillagd av
2243 distriktsstämman)

2244

2245 **Distriktets yttrande:**

2246 Distriktsstämman yttrande ang motion ”Biologisk mångfald”.

2247 I motionen föreslås ”att Centerpartiet driver en vargpolitik som gynnar biologisk mångfald
2248 och som tar hänsyn till ekologi och helhet”.

2249 Biologisk mångfald handlar om en variationsrikedom i våra ekosystem. Den biologiska
2250 mångfalden innefattar såväl djur som växter, på hav som på land. Som motionen beskriver
2251 kan en ensidig politik för eller emot en viss art vara ytterst kontraproduktiv för den biologiska
2252 mångfalden sett till helheten. Att hitta en balans däremellan, som fungerar för både människa
2253 och miljö, är därför av yttersta vikt. Balansen är även viktigt för att politiken och åtgärderna
2254 på området ska få acceptans och efterföljas.

2255 Rovdjursangrepp som leder till att det inte går att utföra sin näringsverksamhet på grund av
2256 angreppen är inte acceptabelt. Centerpartiet har också länge varit pådrivande för en
2257 fungerande rovdjurspolitik och ligger också bakom den nu gällande lagstiftningen och att
2258 förvaltningen ska ske regionalt.

2259 Tyvärr fungerar inte lagstiftning och regelverk i tillräcklig utsträckning, varpå motionens
2260 anförande är ytterst aktuellt att ta upp. Detta syns framförallt hur den regionala förvaltningen
2261 inte efterlevs eller respekteras av olika myndigheter.

2262 Distriktsstämman anser att Centerpartiet behöver agera för en bättre efterlevnad av den
2263 nuvarande rovdjurspolitiken och en vargpolitik som är hållbar över tid.

Kommitté 4
Landsbygd

- 2264 Distriktsstämman beslutar att anse motionen bifalla enligt vad som framförs i yttrandet, samt
2265 med följande tilläggs-att-sats:
2266 - att Centerpartiet arbetar för en revidering av rovdjurslagstiftningen.
2267

2268 Kommitté 4 - landsbygd

2269 4.15 Ursprungsmärkning

2270 *Sofie Sandell, Kungsbacka Halland*

2271

2272 Idag när man äter ute på restaurang så står det sällan varifrån köttet kommer. Som konsument
2273 bör man få reda på om köttet kommer ifrån exempelvis Sverige, Danmark, Brasilien eller
2274 Thailand. Det ska inte vara några problem för restaurangbesökare att välja att bara äta svenskt
2275 kött om det är det som föredrar.

2276

2277 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2278 att restauranger öppet och transparent ska skriva var köttet dom serverar kommer ifrån.

2279

2280 **Distriktets yttrande:**

2281 Distriktsstyrelsens yttrande

2282 Motionären föreslår att konsumenterna ska ha rätt till upplysning om varifrån köttet kommer
2283 som serveras på våra restauranger. Ursprungsmärkning av kött borde naturligtvis vara en
2284 självklarhet antingen man befinner sig i en butik eller på restaurang. Ska konsumenterna ges
2285 verklig makt att påverka och göra medvetna val måste den här typen av information delges
2286 utan att konsumenten själv ska behöva efterfråga den.

2287 Distriktsstyrelsen föreslår stämman

2288 Att bifalla motionen.

2289 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:

2290 att bifalla motionen med följande tilläggsyrkande

2291 att restauranger i offentlig regi också öppet redovisar köttets ursprung

2292

2293 Kommitté 4 - landsbygd

2294 4.16 Djurskydd och djurförsök

2295 *Emina Music & Wilhelmina Horn, Göteborg, Emma Blomdahl Wahlberg, Charlotte Bossen*

2296

2297 Få saker engagerar allmänheten, och Centerpartiets egna medlemmar, så mycket som
2298 djurskyddsfrågor. Det går att argumentera åt båda håll, dels att djur förtjänar skydd i
2299 lagstiftning och implementering av den, men också att den måste vara möjlig för djurägare att
2300 följa. På grund av att frågan engagerar så många, och ständigt figurerar i media, är det viktigt
2301 att Centerpartiet tar en aktiv roll i diskussionen. I dagsläget har vi tappat anseende på detta
2302 område, bland annat efter uppmärksammande från Markus Oscarsson om att Centerpartiet
2303 visat sig vara det sämsta partiet i Djurskyddsfrågor. Då djurskyddsfrågor är särskilt högt
2304 prioriterat i den yngre generationen är det viktigt att vi vänder den utvecklingen och visar
2305 framfötterna på området.

2306

2307 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2308 att Centerpartiet ska driva djurskyddsfrågor, samt aktivt synas i debatter om djurskydd

2309 att Centerpartiet tar större ansvar för framtagandet av bra djurskyddslagar

2310 att Centerpartiet ska profilera sig som det självklara valet för de som engagerar sig i
2311 djurfrågor.

2312 att Centerpartiet ska verka för att privat konsumtion av fyrverkerier förbjuds

2313 att Centerpartiet ska aktivt verka för att brott mot djur får högre straff samt tydligare
2314 uppföljning och statistikföring.

2315

2316 **Distriktets yttrande:**

2317 Motionen behandlades ej på distriktsstämman

2318

2319 Kommitté 4 - landsbygd

2320 4.17 Djurskydd och djurförsök

2321 *Emina Music & Wilhelmina Horn, Göteborg, Emma Blomdahl Wahlberg, Charlotte Bossen*

2322

2323 Enligt svensk djurskyddslagstiftning ska djur skyddas från onödigt lidande, även inom
2324 djurförsök. Djurförsök får dessutom endast utföras där alternativa forskningsmetoder saknas,
2325 med argumentet att lidandet för några få övervägs av nyttan för många. När tidigare
2326 professorer, chefsveterinärer och andra experter gör uttalanden om att det utförs djurförsök i
2327 Sverige med ett enormt lidande för djuren, utan vetenskaplig vinning, finns det anledning att
2328 ifrågasätta systemen som reglerar djurförsök idag. Med anledning av detta bör det leda till
2329 straff att utsätta försöksdjur för lidande som endast indirekt kan kopplas till försöket. Det är
2330 också relevant att ställa sig frågan vilka vinster varje enskilt djurförsök förväntas ha, och väga
2331 detta i förhållande till lidandet försöksdjuret utsätts för. Sverige utmärker sig genom sitt starka
2332 civilsamhälle, och engagemanget för djurskyddsfrågor är stort. Det får anses orimligt att
2333 förneka djuren möjligheten till ett liv efter försöken, när civilsamhället erbjuder rehabilitering
2334 och omplacering av djur som utsatts för djurförsök.

2335

2336 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2337 att Centerpartiet ska verka för ökade resurser till forskning om alternativ till djurförsök

2338 att Centerpartiet ska verka för att allt lidande hos försöksdjur, som endast indirekt kan kopplas
2339 till försöket får juridiska konsekvenser samt straff för ansvariga

2340 att Centerpartiet verkar för att rutinerna kring utfärdandet av tillstånd för djurförsök ses över.

2341 att Centerpartiet ska verka för att djur som utsatts för djurförsök omplaceras till särskilda
2342 djurhem eller familjer efter djurförsökets slut istället för att avlivas. Institutionen/företaget
2343 som utfört försöket hålls ekonomiskt ansvarig för detta, men ut

2344

2345 **Distriktets yttrande:**

2346 Motionen behandlades ej på distriktsstämman

2347

2348 Kommitté 4 - landsbygd

2349 4.18 Katter

2350 *Emina Music & Wilhelmina Horn, Göteborg, Emma Blomdahl Wahlberg, Charlotte Bossen*

2351

2352 Katten är ett av våra mest populära husdjur, och utgör en stor del av vår kultur och vårt
2353 vardagsliv. Lagstiftningen kring ägandet av katter är dock ocbsolet och behöver förnyas. Det
2354 är idag stora oklarheter kring vem som egentligen äger en katt, då alla som matar en katt anses
2355 vara dess ägare med ansvar för den. Att det lagliga skyddet kring ägandet av en katt är så
2356 svagt får anses vara orimligt, då många investerar stora summor och känslomässigt värde i
2357 vården av sin katt. Hanterandet av hemlösa katter är många gånger under all kritik och inte
2358 belagt med vetenskap. I ett flertal forskningsstudier har det visat sig att metoden Trap Neuter
2359 Return är den mest effektiva vad gäller att hålla nere sjukdomar samt skador på privat
2360 egendom orsakade av hemlösa katter. Civilsamhället har ett stort engagemang i kattfrågor,
2361 och många organisationer uttrycker en vilja att ta på sig detta arbete, varför det bör
2362 uppmuntras.

2363

2364 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2365 att plågsamma hemmaavlivningar av katter förbjuds, samt att det blir olagligt att döda en katt
2366 man inte själv äger.

2367 att chipmärkning och registrering av katter görs obligatoriskt, samt att övergivandet av en katt
2368 blir olagligt med påföljder

2369 att hanterandet av hemlösa kattkolonier utgörs av omplacering till hem, och i de fall då det
2370 inte är lämpligt, att metoden Trap Neuter Return används.

2371

2372 **Distriktets yttrande:**

2373 Distriktsstyrelsens yttrande:

2374 Motionärerna lyfter ett antal frågor som rör ett av våra mest populära djur. Katter.

2375 Jordbruksverkets riktlinjer säger att du måste välja en avlivningsmetod som antingen

2376 omedelbart dödar djuret, eller som föregås av en bedövning som gör att djuret blir

2377 medvetslöst och dör i medvetslöst tillstånd. Avlivning av djur ska ske på ett sätt som gör

2378 att djuret inte utsätts för onödigt lidande. Det finns också krav på att den som genomför

2379 avlivningen skall kunna hantera djur på ett bra sätt och behärska den aktuella

2380 avlivningsmetoden. Det är därför helt enkelt inte tillåtet med plågsamma avlivningar.

2381 Motionärerna lyfter också att det bör bli olagligt att överge katter. Distriktsstyrelsen kan

2382 glädja motionärerna med att i och med den nya djurskyddslagen som riksdagen klubbade

Kommitté 4 Landsbygd

- 2383 innan sommaren och som träder i kraft 1 april blir det också verklighet. Det gäller för
2384 övrigt alla tamdjur.
- 2385 Att ID-märka alla katter och därmed bekräfta ägarskapet på katter är en stor apparat.
2386 Det går redan idag att genomföra en märkning på frivillig basis. Sådan finns och bör
2387 81
- 2388 nyttjas av ansvarsfulla kattägare. Distriktsstyrelsen kan ändå ställa sig bakom att ett
2389 sådant krav med tanke på dagens situation där kattägare saknar ett strikt ansvar för sin
2390 katt. Till skillnad mot hundägare anses exempelvis inte kattägare som skyldig om katten
2391 skulle repa någons bil. De är heller inte ansvariga för olägenheter som katter orsakar
2392 exempelvis grannar. Här bör också lagstiftningen förändras.
- 2393 När ägarskapet av katter blir tydligare blir även frågan om avlivning tydligare. Det är
2394 dock orimligt att ställa krav på att endast djurägare får avliva djur. Den som exempelvis
2395 finner en påkörd katt som är så skada att avlivning är enda alternativet, kan knappast,
2396 för djurets skull, tvingas ringa en ägare och vänta på att denna ska komma. Det är inte
2397 heller rimligt att en ägare som missköter sina djur ska ha veto över eventuella
2398 avlivningar. Det blir också ett problem om ägarskapet inte går att fastställa, även då
2399 måste avlivning kunna vara en möjligt sista utväg.
- 2400 Slutligen är det inte lagstiftningens uppgift att bestämma vilken typ av metod som ska
2401 användas vid hanterandet av hemlösa katter. Det gör sig bäst i föreskrifter från relevant
2402 myndighet, i detta fall Jordbruksverket. Då kan också föreskrifter uppdateras i takt med
2403 forskning utan att nya långdragna lagstiftningsprocesser behöver gås igenom när nya rön
2404 uppkommer.
- 2405 Distriktsstyrelsens föreslår distriktsstämman besluta:
- 2406 Att anse första delen av motionens första att-sats besvarad
- 2407 Att avslå andra delen av motionens första att-sats
- 2408 Att bifalla första delen av motionens andra att-sats
- 2409 Att anse andra delen av motionens andra att-sats besvarad
- 2410 Att avslå motionens tredje att-sats
- 2411 Att ett strikt ansvar införs för kattägare
- 2412 Yrkande

Kommitté 4
Landsbygd

- 2413 Wilhelmina Horn föreslår distriktsstämman besluta:
- 2414 att bifalla första att-satsen med följande tillägg – ”om inte akut behov finns av
2415 djurskyddsskäl”.
- 2416 att bifalla första delen av motionens andra att-stas,
- 2417 att anse den andra delen av motionens andra att-stas besvarad,
- 2418 att avslå motionens tredje att-stas,
- 2419 att ett strikt ansvar införs för kattägare.
- 2420 Propositionsordning
- 2421 Ordförande ställer först propositioner på distriktsstyrelsens förslag mot Wilhelminas förslag.
- 2422 Votering begärds.
- 2423 Votering
- 2424 Godkänd omröstningsordning genom acklamation.
- 2425 Distriktsstämman beslutar:
- 2426 att bifalla Wilhelmina Horns förslag.
- 2427

2428 Kommitté 4 - landsbygd

2429 4.19 Åkermark

2430 *Karlskronakretsen*

2431

2432 Motionären har ej lämnat någon brödtext.

2433

2434 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2435 att Centerpartiet ska verka för att minimalt med åkermark ska bebyggas. Om större vägar
2436 behöver byggas så ska de förläggas på viadukter över marken för minimal åverkan av mark
2437 och grundvatten

2438

2439 **Distriktets yttrande:**

2440 Motionären tar upp en fråga, som blir allt mer akut. Livsmedelsbehovet i världen ökar med en
2441 ökande befolkning. Samtidigt förstörs åkermark i världen av torra, översvämningar och krig.

2442 I Sverige asfalteras ca 600 hektar varje år. De senaste åren har 190 000 ha bebyggts med
2443 vägar, bostäder och köplådor.

2444 Bebyggd åkermark går inte att återskapa. Motionären anser att Miljöbalkens skrivning att
2445 jordbruksmark inte får exploateras förrän alla andra möjligheter har prövats, är för svag.

2446 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att bifalla motionen

2447

2448 Kommitté 4 - landsbygd

2449 4.20 Åkermark

2450 *Mats Lindbom, Jämjöbygdens centerpartiavdelning Blekinge*

2451

2452 Det behövs ett mycket starkare skydd mot exploatering av åkermark än Miljöbalkens
2453 skrivning om att jordbruksmark ej får exploateras förrän alla andra alternativ har prövats. Den
2454 skrivningen har i praktisk tillämpning närmast blivit ett rundningsmärke vilket
2455 Riksrevisionens aktuella granskning av Trafikverket klart visar. Riksrevisionen påpekar att
2456 Trafikverket inte följer sin egen fyrstegsprincip där första steget talar om att behålla och rusta
2457 i befintlig sträckning. Först när alla andra alternativ prövats i steg ett, två eller tre kan det bli
2458 aktuellt med steg fyra nämligen att dra väg/järnväg i ny sträckning. Men även där alla
2459 alternativ för väg och järnväg prövats krävs det att kunna tänka nytt. Den jord vi brukar idag
2460 har tagit tiotusentals år att bilda. Respektlöst har vi vid exploatering för väg och järnväg
2461 skapat en ordning där jord schaktas ihop för bortförande och försäljning vid exploatering.
2462 Varför följs inte Miljöbalken? Svaret är enkelt, det är alldeles för billigt att exploatera
2463 åkermark där tidigare generationer gjort mycket av jobbet. Nya alternativ behöver prövas och
2464 som därtill värderar upp åkermark i enlighet med Miljöbalkens skrivning. Finner Trafikverket
2465 i steg fyra att ingen alternativ sträckning för exploatering är möjlig så ska annat alternativ i
2466 tänkt sträckning prövas. Trafikverket ges i uppdrag att ta kontakt med varje berörd markägare
2467 för att gemensamt hitta en lösning så att den åkerjord som schaktas bort kommer till
2468 användning för bibehållen odling. Det kan i rimlig närhet finnas marginaljord som tagits ur
2469 drift p g a tunt jordlager, låg mullhalt, stor förekomst av sten eller annat som försvårar
2470 modernt brukande. Där så är aktuellt ska Trafikverket ta kostnaden för stenröjning, dikning
2471 eller annat så att så mycket mark som möjligt kan behållas/ nyskapas för odling. Då och först
2472 då sätter vi en prislapp på åkermark som kommer att tvinga fram ett starkare skydd mot
2473 exploatering. Därtill ska Trafikverket åläggas att i största möjliga omfattning undvika
2474 diagonal klyvning av befintlig åkermark. Med en ordning där arealen åkermark bibehålls
2475 enligt ovanstående kommer inte exploatering av åkermark för infrastruktur att bli så självklar
2476 som idag och vi kommer att närma oss grundlagens starka skydd för ägande och
2477 brukanderätten. Med ett nytänkande på området behöver vi inte ställa frågan om vi i framtiden
2478 ska välja mellan att äta eller åka/transportera.

2479

2480 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2481 att partistämman ger riksdagsgruppen i uppdrag att lyfta frågan om ett starkare skydd för
2482 åkermark enligt intentionerna i motionen.

2483

2484 **Distriktets yttrande:**

2485 Motionären tar upp en fråga, som blir allt mer akut. Livsmedelsbehovet i världen ökar med en
2486 ökande befolkning. Samtidigt förstörs åkermark i världen av torka, översvämningar och krig.

Kommitté 4
Landsbygd

- 2487 i Sverige asfalteras ca 600 hektar varje år. De senaste åren har 190 000 ha bebyggt med
2488 vägar, bostäder och köplådor.
- 2489 Bebyggd åkermark går inte att återskapa. Motionären anser att Miljöbalkens skrivning att
2490 jordbruksmark inte får exploateras förrän alla andra möjligheter har prövats, är för svag.
- 2491 Distriktsstyrelsen föreslår stämman
- 2492 Att bifalla motionen
- 2493

2494 Kommitté 4 - landsbygd

2495 4.21 Bevattningsdammar

2496 *Lena Holst, Kristianstads centerkrets*

2497

2498 Vi behöver bli mer anpassade till ett förändrat varmare klimat. En utmaning som vi såg inte
2499 minst förra sommaren är brist på vatten. För att få ett mer tåligt samhälle behövs fler
2500 vattenytor i landskapet. Vatten som kan användas både till bevattning och som avledare vid
2501 översvämningar. I dagsläget kan man söka bidrag från Jordbruksverket för att anlägga
2502 våtmarker och dammar, främst för att öka den biologiska mångfalden. Men man kan inte söka
2503 bidrag för att anlägga en bevattningsdamm. Detta borde också ingå i sökkriterierna. En
2504 bevattningsdamm bidrar på liknande sätt som en våtmark/damm att den minskar transporten
2505 av kväve och fosfor från odlingslandskapet till sjöar och hav. Detta innebär att övergödningen
2506 minskar. Samtidigt får jordbrukaren med bevattningsdammar ett tåligare jordbruk där han kan
2507 bevattna från dammen istället för att riskera att grödor far illa av torka.

2508

2509 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2510 att bidrag som utgår för våtmarker/dammar utökas att också gälla för att bygga/anlägga
2511 bevattningsdammar

2512

2513 **Distriktets yttrande:**

2514 Har du tillräckligt med plats och de rätta förutsättningarna, för att anlägga en våtmark och
2515 använda den för bevattning, kan du söka stöd för miljöinvestering för anläggning och
2516 restaurering av våtmarker. Du kan få investeringsstöd med maximalt 90 % av de faktiska
2517 anläggningskostnaderna. Stödets storlek beror bland annat på bedömd miljönytta för
2518 näringsrening och för biologisk mångfald. Maxbeloppet kan variera mellan de olika länen i
2519 Sverige. Vad skiljer en våtmark från en bevattningsdamm? En av de stora skillnaderna mellan
2520 en våtmark och en bevattningsdamm är att våtmarken är mycket grundare.

2521 Definitionen av en våtmark är bland annat att det är ”sådan mark där vatten till stor del av året
2522 finns nära under, i eller strax över markytan samt vegetationstäckta vattenområden”. Därmed
2523 krävs en mycket större areal för att kunna hålla samma vattenvolym som en konventionell
2524 bevattningsdamm. En grund våtmark har och ska ha en riklig växtlighet för att fungera som
2525 ett naturligt reningsverk

2526 och för att gynna den biologiska mångfalden. Vegetationen är mycket viktig, men detta kräver
2527 också att våtmarken sköts så den inte växer igen. Har man fått ekonomisk hjälp med
2528 anläggandet, så krävs det att våtmarken ska finnas i 20 år

2529 Distriktsstämman föreslår Partisstämman

2530 att avslå motionen

2531

2532 Kommitté 4 - landsbygd

2533 4.22 Digitalisering och livsmedelskedjan

2534 *Fredrik Adolfsson, Pia Andreasson, Caroline Blomberg, Camilla Byrinder, Jörgen Dyssvold,*

2535 *Christer Eriksson, Pietro Marchesi, Erik Sarfors, Eva von Wernstedt, Marcus Wangel och*

2536 *Susanne Wicklund (samtliga Centerpartiet i Stockholm).*

2537

2538 Bakgrund: jag som privatperson eller som ansvarig för en livsmedelsverksamhet förlita mig
2539 på att det livsmedel som jag köper, är vad det utlovas vara? Är exempelvis det
2540 ursprungsmärkta köttet eller MSC-märkta fisken verkligen rätt kött eller rätt fisk från hållbara
2541 fiskebestånd? Hur garanteras att livsmedlet jag köper inte riskerar mitt eller andras liv och
2542 hälsa? Den som kan kryphålen kan alltid fuska. Det är det enkla svaret på några av frågorna.
2543 Samtidigt faller det yttersta ansvaret på den som är allra närmast måltidsgästen. Eller på mig
2544 själv som äter och dricker i god tro.

2545 Ifall de myndigheter jag ska kunna förlita mig på inte gör sina ålagda livsmedelskontroller,
2546 inte följer upp det som riskbedöms, och inte rapporterar utifrån regelbundenhet, hur kan jag
2547 då lita på att jag dels inte blir sjuk, inte riskerar allvarliga skador och ytterst inte behöver
2548 riskera mitt liv? Tilliten till vårt lands livsmedelskontroll är idag så pass urholkad, att vi
2549 numera är väl medvetna om bristerna tack vare kontinuerlig rapportering av media såväl
2550 myndigheter.

2551 Flertalet utredningar och rapporter har under de sista tio åren tydligt uppmärksammat en rad
2552 oroväckande händelser som redan fått allvarliga konsekvenser kopplat till gravt urholkad tillit
2553 - för individer, verksamheter och samhället i stort.

2554 På det har Livsmedelsverket, som ansvarar för landets livsmedelskontroll, uppmärksammat i
2555 sin senaste rapport Sveriges livsmedelskontroll 2017[1] att kommunala miljö- och
2556 hälsoskyddsverksamheter inte har förutsättningar klara sitt uppdrag. Stora delar av kontroll,
2557 provtagning och/eller uppföljning har under flera år lämnats därhän i minst tre av fyra
2558 kommuner. Var femte vattenverk i hög riskklass har inte kontrollerats sedan 2017. Orsakerna
2559 som uppges i rapporten är här lätt förenklat, en kombination av kompetens- och personalbrist
2560 samt brist på investeringsvilja i digitala verktyg även om investerings- och förnyelsebehovet
2561 är stort överlag. Ett införande av effektiva digitala system och verktyg som skulle kunna bidra
2562 till att underlätta arbetet, från vattenkälla till vattenkran, eller från ax till limpa - faller tungt
2563 på samtliga enskilda kommuner. Det är även kommunerna enskilt som ansvarar för
2564 säkerställandet av effektivt spårbarhetsarbete när det finns risk för människors liv och hälsa.
2565 Ett spårbarhetsarbete som idag kan ta allt mellan dagar till månader i anspråk.

2566 Verkligheten visar att det finns många lägstanivåer som behöver höjas i kommunerna, enligt
2567 Livsmedelsverket 2018. Länsstyrelserna, som ansvarar för kontroll av primär-produktionen
2568 och Livsmedelsverket, konstaterar att de kontroller som genomförs varken är riskbaserade
2569 eller regelbundna. Samhällsuppdraget som ska upprätthålla samhällets funktionalitet tenderar
2570 att krackelera för var år som går.

2571 Lösning: Blockchain-tekniken angår livsmedelssektorn i Sverige på alla sätt. Den kan rentav
2572 vara den viktigaste digitala uppfinningen sedan Internet. Medan internet överför information

Kommitté 4 Landsbygd

2573 så kan blockchain överföra värde utan någon inblandning av tredje part; den mest kända
2574 användningen av blockchain i dag är valutan bitcoin. Det innebär att kostnaden för
2575 transaktioner helt försvinner. Till blockchain-tekniken ges möjligheter som kan innebära i
2576 framtiden ökad digital spårbarhet inom hela livsmedelskedjan, från miljö och sociala
2577 arbetsvillkor till kvalitet. Säg att man måste återkalla en mejeriprodukt. Det blir fullt möjligt
2578 på några få sekunder spåra kylkedjan hela vägen längs leverantörsledet för att se var
2579 någonstans som det uppstod problem. Informationen som laddas upp på en blockkedja kan
2580 aldrig förändras eller manipuleras utan är fullständigt transparent.

2581 Inom den svenska livsmedelsbranschen prövas under 2018-19 intresset för genomförande av
2582 ett antal designstudier, vilket innebär provtryckning av tekniken i teorin. Ett av dem handlar
2583 om att följa MSC-märkt fisk för att försäkra sig om fisken verkligen kommer från hållbara
2584 bestånd och att det inte blir något fusk på vägen. Ett annat är att kunna garantera svenska
2585 mervärden kring djurvälstånd för produkter som går på export. Svenska bönder använder i låg
2586 utsträckning antibiotika i jämförelse med övrig omvärld; med blockchain identifieras
2587 livscykeln ner på individnivå i djurbesättning. Möjligheter ges också identifiera mängden
2588 antibiotikaanvändning i realtid, eller ifall köttet är ett så kallat "fulkött" som försöker ta sig in
2589 i handelsledet. Lätt förenklat blir det inte längre attraktivt att handla med råvaror och
2590 livsmedel som hanteras i separata "svarta" handelsflöden. Sett ur ett samhällsekonomiskt
2591 perspektiv betyder en säkrare livsmedelskedja där tilliten återställs, säkerställda
2592 affärstransaktioner, ökade momsintäkter och minskat matsvinn i alla led. Det efterfrågas en
2593 rejäl kvalitetshöjning i ett trasigt matsystem som behöver repareras och bidra transparent till
2594 vår välfärd såväl som robust livsmedelsförsörjning, på alla nivåer.

2595 Idag finns insikt, vilja, kompetens, tekniska lösningar och rimliga priser på utveckling av
2596 digital mätning som möjliggör förenkling av kontroller, provtagning, avvikelsehantering,
2597 uppföljning samt rapportering i realtid. En blockchain-utveckling kan ytterst stödja Miljö &
2598 Hälsa i respektive kommun samt ge dem möjlighet klara sitt myndighetsarbete kopplat till det
2599 nationella samhälls-uppdraget. Stödja, förenkla och bidra till hög produktivitet såväl
2600 efterlevnadskontroll med hjälp av sammankopplade digitala verktyg kan passa väl in i denna
2601 tekniskt digitala utveckling. En utveckling av blockchain kommer även vår globala omvärld
2602 tillgodo och bidrar till kraftfull partiell måluppfyllelse i vår svenska Livsmedelsstrategi 2017-
2603 2030.

2604 [1] Rapport Sveriges livsmedelskontroll 2017, SLV:
2605 [https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/rapporter/2018/2018-nr-18-](https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/rapporter/2018/2018-nr-18-sveriges-livsmedelskontroll-2017.pdf)
2606 [sveriges-livsmedelskontroll-2017.pdf](https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/rapporter/2018/2018-nr-18-sveriges-livsmedelskontroll-2017.pdf)

2607 Beskrivning Blockchain Ny Teknik: [https://www.nyteknik.se/digitalisering/blockkedjan-](https://www.nyteknik.se/digitalisering/blockkedjan-forstarker-internet-6836237)
2608 [forstarker-internet-6836237](https://www.nyteknik.se/digitalisering/blockkedjan-forstarker-internet-6836237)

2609

2610 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2611 att utreda möjligheterna och effekterna på kort och lång sikt för att på nationell nivå kunna
2612 införa digital spårbarhet i realtid gällande våra livsmedel (från jord till bord tillbaka till jord)
2613 på nationell, mellankommunal och kommunal nivå.

Kommitté 4 Landsbygd

- 2614 att utreda en möjlig nationell digital harmonisering genom blockchainteknik till befintliga
2615 digitala transaktionssystem i livsmedelskedjan på mellankommunal samt kommunal nivå.
2616
- 2617 **Distriktets yttrande:**
- 2618 Motionärerna tydliggör en angelägen fråga livsmedels spårbarhet, liksom införandet av
2619 blockchain för att säkerställa märknings äkthet i de olika hanteringsleden.
- 2620 Vikten av tydlig och trovärdig livsmedelsmärkning är avgörande för att ge konsumenten
2621 möjlighet att ta medvetna beslut. Likaså är det viktigt för individuella handlare som vill
2622 säkerställa att märkningen efterlevs och att kunderbjudandet är korrekt. Även som producent
2623 är tydlighet och seriositet av märkning viktigt för att möjliggöra säker hantering och skapa bra
2624 förutsättningar för långsiktig produktion och ta relevanta investeringsbeslut.
- 2625 En viktig fördel, med relevans för motionärernas förslag, är den sekventiella lagring av
2626 information som utgör själva kärnan av den s.k. blockchain-tekniken. Detta gör det mycket
2627 svårt och ibland omöjligt att i efterhand manipulera databasens / händelseförloppets
2628 ändringshistorik. Det är således enklare att, på ett säkert sätt, söka sig genom en
2629 leverantörskedja och på det sättet säkra livsmedels spårbarhet.
- 2630 Att statliga instanser som t.ex. Livsmedelsverket skulle kunna införa ett sådant system
2631 förefaller genomförbart över tid. Exempelvis har Lantmäteriet sedan 2017 bedrivit
2632 blockchain-försök för att digitalisera processen kring affärsöverlåtelser, inklusive
2633 köpekontrakt, lånehandlingar, pantbrev och lagfarter. Precis som i motionärernas exempel har
2634 det i Lantmäteriets fall funnits historisk svårighet i förvanskningen underlagskedjan vilket lett
2635 till ett osäkert kontraktsförfarande, vilket man hoppas kunna stävja med hjälp av Blockchain.
- 2636 Centerpartiet bör vara ett pådrivande parti för innovationer och ett aktivt och uppmuntrande
2637 förändringsarbete mellan samhällsinstanser. Precis som att gårdagens politik inte löser
2638 morgondagens samhällsutmaningar kommer inte heller gårdagens teknik att bära vår
2639 utveckling vidare. Därför måste vi hela tiden välkomna ett spänstigt innovationsklimat och
2640 driva ett pågående arbete för hur vi implementerar nya lösningar.
- 2641 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
- 2642 Att instämman i motionens intentioner
- 2643 Att utreda möjligheterna och effekterna på kort och lång sikt för att på europeisk,
2644 nationell nivå kunna införa digital spårbarhet i realtid gällande våra livsmedel (från jord till
2645 bord tillbaka till jord) på nationell, mellankommunal och kommunal nivå.
- 2646 Att utreda en möjlig europeisk och nationell digital harmonisering
2647 genom blockchainteknik till befintliga digitala transaktionssystem i livsmedelskedjan på
2648 mellankommunal samt kommunal nivå.
- 2649 Distriktsstämmans beslut:
- 2650 Att instämman i motionens intentioner

Kommitté 4
Landsbygd

- 2651 Att utreda möjligheterna och effekterna på kort och lång sikt för att på europeisk, nationell
2652 nivå kunna införa digital spårbarhet i realtid gällande våra livsmedel (från jord till bord
2653 tillbaka till jord) på nationell, mellankommunal och kommunal nivå
- 2654 Att utreda en möjlig europeisk och nationell digital harmonisering genom blockchainteknik
2655 till befintliga digitala transaktionssystem i livsmedelskedjan på mellankommunal samt
2656 kommunal nivå
- 2657

2658 Kommitté 4 - landsbygd

2659 4.23 Odlingsrösen

2660 *Karin Wallén, Sven Bäckebyörk Krokom*

2661

2662 Att det finns ett skydd för gamla gravrösen, odlingsrösen och stenmurar är förstaeligt såväl av
2663 kulturhistoriska skäl som av biotopskäl. Däremot anser vi att lagstiftningen är alltför
2664 långtgående när det gäller borttagande av rösen/stensamlingar från de senaste decennierna.
2665 Enligt gällande regelverk inträder skyddet för ett odlingsröse redan efter ett år
2666 (Naturvårdsverket, bilaga 1 till förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m,
2667 1998:1252).För att bedriva jordbruksverksamhet med moderna maskiner är det viktigt kunna
2668 ta bort stenrösen som har kommit till i modern tid. Ett aktuellt exempel från vår bygd är några
2669 större stenar som kommit i dagen i samband med bygget av en elledning för ett par decennier
2670 sedan. Ingen kan påstå att denna stensamling har något kulturhistoriskt värde och knappast
2671 heller att den är betydelsefull som biotop. Ändå har bortforslandet medfört polisanmälan och
2672 hot om böter.Vi vill därför uppmana partistämman att till regering och riksdag framföra att
2673 denna lagstiftning behöver ses över. Självfallet bör gamla gravrösen och odlingsrösen ha ett
2674 skydd, men stenar som har kommit i dagen i modern tid måste få forslas bort från åkrarna
2675 utan att detta ses som ett brott. Det handlar ju i grunden om lantbrukarens äganderätt till
2676 marken och möjligheter att bedriva en rationell verksamhet.Motionen antagen vid Årsmötet
2677 Krokom 11/2 2019

2678

2679 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2680 att Partistyrelsen aktivt agerar för en översyn av både lagstiftning och förordningar gällande
2681 områdesskydd på åkermark.

2682 att den som brukar jorden då också måste få styra över hur och var man placerar stenar från
2683 sin egen eller mark man arrenderar.

2684

2685 **Distriktets yttrande:**

2686 Sven Bäckebyörk yttrar sig.

2687 Bosse Svensson yttrar sig.

2688 Stämman beslutar:

2689 att instämma i motionens syfte.

2690

2691 Kommitté 4 - landsbygd

2692 4.24 Avloppsinventering

2693 *Anton Ångman, Centerkretsen i Sollefteå kommun*

2694

2695 En av den liberala demokratins hörnstenar är individens rätt till ägande och dennes oberoende
2696 från staten. Därför är det problematiskt hur det på senare tid har grott fram en kultur inom
2697 offentlig förvaltning där medborgarens rättigheter bortses ifrån, och orimliga ansvar läggs till
2698 denne. Exempel på detta är de inspektioner av enskilda avlopp som sker på till synes
2699 godtyckliga grunder. Problematiken ligger främst inte i att ansvar krävs ut för
2700 miljöförstörande verksamhet, utan snarare i vilka riktlinjer som tillsynsmännen grundar sin
2701 bedömning på. Forskningsfältet har visat sig oeniga i huruvida olika typer av enskilda avlopp
2702 med diverse utformning påverkar kringliggande natur. Lägligt nog så har myndigheterna
2703 tillämpat den strängaste tolkningen möjligt. Idag står många medborgare handfallna inför
2704 negativa myndighetsbeslut, där inte minst ekonomiskt utsatta på landsbygd drabbas allra
2705 hårdast. Detta eftersom de ekonomiskt utsatta sällan kommer ha råd med att åtgärda deras
2706 enskilda avlopp. Som direktiven är utformade idag kommer detta leda till att många
2707 fastigheter på landsbygd kommer stå med utsläppsförbud som medför en nästan total
2708 värdeminskning i förhållande till dess hypotetiska nedsmutsning. I Finland tillämpas ett
2709 förhållningssätt där ett avlopps eventuella nedsmutsning ställs i förhållande till de kostnader
2710 som åtgärden medför, med andra ord med en helt annan rimlighet än den svenska
2711 tillämpningen. Bland annat så innebär detta att uppgradering av avloppet kan skjutas på och
2712 genomföras tillsammans med annan renovering. Med denna modell så kommer man åt den
2713 värsta miljöförstöringen medan någon typ av hänsyn för individen fortfarande finns kvar i
2714 myndighetsutövningen.

2715

2716 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2717 att Centerpartiet ska anpassa lagstiftning och tillsynsdirektiv efter den finska modellen för
2718 miljöåtgärder på enskilda avlopp.

2719

2720 **Distriktets yttrande:**

2721 Beslut

2722 - distriktsstämman beslutar att med instämmande i motionens intentioner
2723 överlämna densamma till partistämman för ställningstagande

2724

2725 Kommitté 4 - landsbygd

2726 4.25 Älgförvaltning och viltskadeinventering

2727 *Hagart Valtersson, C- krets Alvesta Kronobergs län*

2728

2729 Visionen för vilt framtaget av Naturvårdsverket. "En viltförvaltning i balans, som gör att alla
2730 kan uppleva viltets värden". Visionen haltar, då viltets värden inte helt står i samklang med de,
2731 vilka skall uppleva detsamma. Det handlar om mängden vilt, det handlar om viltets kvalitet,
2732 det handlar om viltets framfart i naturen. Viltförvaltningsdelegationer, rådgivande vid
2733 länsstyrelser, tar fram flera planer för att förvalta viltstammen. Dessa planer för kronvilt,
2734 lodjur, rovdjur, vildsvin, älg mm tas fram utifrån de regionala förutsättningarna. Men det är
2735 huvudsakligen bara älgförvaltningen, som grundas ut till jakt- och ägarleden. Detta är inte
2736 optimalt för att få en framgångsrik viltstam i balans med fodertillgången och därmed
2737 tillhandahålla viltets värden. Därför behövs en förändrat/utökad uppdrag inom
2738 älgförvaltningen, så det blir en sammanhängande viltförvaltning och därmed bättre styrning i
2739 alla led. Förslaget är att älgförvaltningsområden blir viltförvaltningsområden och
2740 älgskötselområden blir viltskötselområden samt att regelverket justeras för att motsvara det
2741 förändrade/utökade uppdraget.

2742

2743 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2744 att älgförvaltningsområde blir viltförvaltningsområde.

2745 att älgskötselområde blir viltskötselområde.

2746 att regelverket justeras för att motsvara det förändrade/utökade uppdraget

2747

2748 **Distriktets yttrande:**

2749 Vi har inte de verktyg som krävs ännu och även om vi vill gå mot viltförvaltning istället för
2750 bara älg är förslaget alltför svepande. Tror inte vi ska blanda in rovdjuren heller. Skulle man
2751 genomföra något sådant undantas den allmänna jakten på allt vilt o ska då regleras i större
2752 områden. Det måste bli ett allt för stort ingrepp i den enskilde markägarens jakträtt.

2753 Distriktstyrelsen föreslår stämman besluta att avslå motionen

2754 Distriktsstämman beslutar att motionen bifalles

2755

2756 Kommitté 4 - landsbygd

2757 4.26 Älgförvaltning och viltskadeinventering

2758 *Inger Fredriksson, Katrineholms kommunkrets Sörmland*

2759

2760 Skador från älgar och hjort på skogen inventeras i Äbin, Älgbetesinventeringen. Då mäts och
2761 bedöms ungskog och träd på speciella provytor utifrån trädslag, trädens höjd, antalet träd med
2762 skador och hur färska skadorna är. Metoden, som har tagits fram i samarbete mellan
2763 Skogsstyrelsen och Sveriges Lantbruksuniversitet och utförs av Skogsstyrelsen, ligger till
2764 grund för en aktiv viltförvaltning. Avskjutningen ska balansera mot skador på växande
2765 skog. Men älg, hjortdjur och vildsvin befinner sig inte enbart i växande skog, utan är ett
2766 ökande problem för jordbrukare. För att få till en viltförvaltning som även tar hänsyn till
2767 skador på jordbruksgrödor behövs ett underlag, en inventering av mark motsvarande
2768 Älgbetesinventeringen. SCB har visserligen tagit fram statistik på viltskador genom
2769 inrapportering från jordbruksföretag. Dessa rapporter har bestått av jordbrukarnas egna
2770 skattningar av skadorna och syftet har varit att beräkna skördebortfallet. Uppgifterna har
2771 däremot inte använts för att begränsa viltstammen. Att ha en balanserad viltstam som gör det
2772 möjligt att driva ett aktivt jordbruk är naturligtvis en angelägenhet för hela landet, men
2773 särskilt för det viltrika Sörmland.

2774

2775 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2776 att Jordbruksverket ges i uppdrag att ta fram en viltskadeinventering tillsammans med SLU
2777 motsvarande älgbetesinventeringen för jordbruksmark i syfte att minska viltskadorna på
2778 jordbruksgrödor.

2779

2780 **Distriktets yttrande:**

2781 Motionären lyfter behovet av att göra en inventering av skadorna på jordbruksgrödor av vilt.
2782 Behovet finns då det uppstår skador som försvårar jordbruket. Motsvarande inventeringar
2783 finns när det gäller skador på skog. Genom att det genomförs inventeringar så är det möjligt
2784 att skapa viltvårdsplaner så att vi får en balanserad viltstam.

2785 Distriktsstyrelsen tycker det är viktigt att våra gröna näringar har möjlighet att verka och
2786 utvecklas och anser därför att det är bra med att det finns viltvårdsplaner för att minska
2787 skadorna på jordbruksmarken. Distriktsstyrelsen tycker det är viktigt att inventeringarna sker
2788 forskningsbaserat och i samverkan med lantbrukets aktörer som tex LRF.

2789 Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

2790 Att bifalla intentionen i motion

2791 Distriktsstämman beslutar

2792 Att bifalla intentionen i motion

2793 Kommitté 4 - landsbygd

2794 4.27 Morkullor

2795 *Anders Danielsson, Kristdala, Oskarshamns kommun*

2796

2797 Sommarjakten, som regeringen stoppade i juni 1999, var ett nationellt undantag från de
2798 övergripande principerna i bland annat EU:s fågeldirektiv som innebär att jakt inte skall
2799 tillåtas under fåglarnas häckningstid. Undantaget grundades på kunskapen om att nästan
2800 uteslutande hanar deltar i sträcket och att huvuddelen av parningen är undanstökad när jakten
2801 startar. Denna jaktform har ännu inte upptagits igen. Jakt med stående hund och uppflogsjakt
2802 sker i mindre omfattning under hösten främst i södra Sverige. Den årliga avskjutningen av
2803 morkullor i Sverige under 2000-talet är 2000-3000 fåglar. Detta kan sättas i perspektiv då det
2804 årligen skjuts cirka 3,5 miljoner i Europa varav knappt 3 miljoner skjuts i Frankrike och
2805 Italien. Det är i Sverige ovanligt med specifika viltvårdsåtgärder för morkulla. Den torde dock
2806 missgynnas av utdikningar och gynnas av en varierad skogsmiljö och det igenväxande
2807 jordbrukslandskapet. I de länder där morkullejakt på höst och vinter är populärt anlägger man
2808 särskilda tätbevuxna skogsdungar för morkullor. Dessa dungar utnyttjas av stora mängder
2809 morkullor men även andra fågelarter. Jakttrycket från den numera förbjudna sträckfågeljakten,
2810 som i Sverige var den dominerande jaktformen, uppgick till mindre än en fågel per 500 hektar
2811 skog eller knappt 1 % av avskjutningen inom morkullans utbredningsområde. Cirka 99 % av
2812 de skjutna morkullorna var hanar, vilket beror på att honorna ej deltar i sträcket. Man har inte,
2813 trots forskning på området, kunna påvisa att denna jaktform påverkade bestånden
2814 negativt. Ovan sakuppgifter är hämtade från Jägareförbundet.

2815

2816 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2817 att sommarjakten på Morkullor som regeringen stoppade 1999 skall återinföras och att jakten
2818 vara tillåten från måndagen efter midsommardagen fram till den 15 juli.

2819

2820 **Distriktets yttrande:**

2821 Motionären tar upp frågan om att återinföra en jaktform som historiskt varit mycket populär,
2822 främst i södra delarna av Sverige, jakt på sträckande morkullor. Sommarjakten på morkulla
2823 stoppades i Sverige 1999 som ett resultat av EU:s fågeldirektiv. Vidare så fanns det en
2824 farhåga att sommarjakten skulle påverka beståndet negativt eftersom det i huvudsak var
2825 handjur som sköts under jakten. Dock har ingen forskning kunnat påvisa att sommarjakten
2826 påverkade beståndet negativt. Beståndet har ökat genom åren och idag uppskattas beståndet
2827 till 500 000-600 000 par. ??Distriktsstyrelsen inser att sommarjakten på sträckande morkulla
2828 var en mycket omtyckt tradition bland jägarkåren men det är också en fråga som inte helt kan
2829 avgöras på nationell nivå då frågan är styrd av EU:s regelverk. Vidare så finns det utbredd
2830 traditionell syn i Sverige att under tiden då djurlivet är inne i sin förnygringsprocess (naturens
2831 barnkammare) så utövar vi ej jakt eller så bedriver vi jakt i mycket begränsad omfattning. Att
2832 få EU att återigen ge Sverige ett undantag för sommarjakten på morkulla bedömer vi som
2833 mycket små.??

Kommitté 4
Landsbygd

2834 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

2835 Att avstyrka motionen

2836 Distriktsstämman beslutade:

2837 att. tillstyrka motionen

2838

2839 Kommitté 4 - landsbygd

2840 4.28 Jaktvapen

2841 *Anders Danielsson, Kristdala, Oskarshamns kommun*

2842

2843 Idag kan en jägare söka licens för 4 jaktvapen utan jaklicens. Under de senare decennierna har
2844 flera vilt som till exempel vildsvin och hjort etablerat stort i de svenska jaktmarkerna. Därför
2845 har jägare större behov av fler jaktvapen. Svenska Jägareförbundet har därför yrkat på att
2846 jägare skall kunna söka på vapenlicens för 6 jaktvapen utan behovsmotivering. 2017 utsåg
2847 regeringen Kasmir Åberg vice ordförande i Svea hovrätt, att utreda hur ändringarna i EU:s
2848 vapendirektiv ska genomföras i svensk lag samt ta hand om en del förslag från jägarna och
2849 skyttarna. Kasmir Åberg vill ha fortsatt behovs motivering för femte och sjätte vapnet. Det
2850 ogillar Svenska Jägareförbundet. Det är sällan man hör att jaktvapen används vid rån och
2851 mord. Det är oftast militärvapen som antingen är stulna från militära förråd eller insmugglade
2852 från utlandet.

2853

2854 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2855 att slopa behovsmotiveringen för jägares 5e och 6e vapen.

2856

2857 **Distriktets yttrande:**

2858 Motionären tar upp frågan om slopad behovsmotivering för 5:e och 6:e jaktvapnet. Idag kan
2859 en jägare ha maximalt sex vapen i sin vapengarderob, de fyra första vapnen behövs ingen
2860 särskild motivering för att få vapenlicens utöver de grundläggande krav som lagstiftningen
2861 ställer. För 5:e och 6:e vapnet behövs en behovsmotivering, en sådan kan t.ex. vara att jägaren
2862 har en son eller dotter som jagar under uppsiktsjakt men som själv inte har rätt att inneha
2863 vapen eftersom personen är under 18 år. ??Under senare år så har vi upplevt en ”jakt” på
2864 jägare och sportskyttar från EU håll i arbetet med nya vapendirektiv där vi har sett mycket
2865 långtgående förslag som kraftigt skulle försämra villkoren för Sveriges jägarkår.

2866 Distriktsstyrelsen generella hållning är att så få vapen som möjligt skall finnas ute i samhället
2867 även om motionären har rätt i att det mycket sällan är jaktvapen som används vi grov
2868 brottslighet, där används en helt annan typ av vapen. Begränsningarna får dock inte vara så
2869 långtgående så att de minskar möjligheten för jägarna att bedriva jakt. ??Distriktsstyrelsen
2870 anser att dagens regelverk inte inskränker på jägarnas möjlighet att bedriva jakt utan det finns
2871 andra frågor som är mer angelägna att driva på både nationell nivå samt EU-nivå för att stärka
2872 jägarnas möjligheter.

2873 ??Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta?

2874 Att avstyrka motionen.

2875 Distriktsstämman beslutade:

2876 att bifalla distriktsstyrelsens förslag

2877 Kommitté 4 - landsbygd

2878 4.29 Kommunreform

2879 *Tomas Bokström, Stockholms stad*

2880

2881 Variationen i utbud liksom i kvalitet vad gäller offentlig service är stor mellan regioner och
2882 kommuner. I ett läge med ökat tryck på välfärdstjänster beroende på demografiska
2883 förändringar men också kopplat till förväntningar och kunskapsutveckling riskerar variationen
2884 att öka än mer. Då det kommunala huvudmannskapet innefattar att leverera kunskapsintensiv
2885 service - skola, vård och omsorg - är förutsättningarna för kompetensförsörjning och ständig
2886 kvalitetsutveckling avgörande. För de kommuner som har ett litet befolkningsunderlag blir det
2887 allt mer orealistiskt att leva upp till uppdraget. Noteras bör att den 50:e mest folkrika
2888 kommunen 2018, Tyresö, enbart har 48 000 invånare. Även när det gäller regionerna är
2889 variationen i befolkning och ekonomiska förutsättningar mycket stor. Antalet kommuner och
2890 regioner i sig påverkar också förutsättningarna för nationella myndigheter och aktörer att
2891 stödja med infrastruktur, kunskapsförsörjning etc. Ju fler aktörer att samverka med, desto
2892 sämre förutsättningar att göra det effektivt. Många mindre kommuner i relativt tätbefolkade
2893 områden kan således sägas stjäla potentiell uppbackning från glest befolkade, geografiskt
2894 stora kommuner i norra Sverige där en kommunsammanslagning är svårmotiverad. Samtliga
2895 övriga länder i Norden har i olika grad tagit tag i kommuners och regioners organisering
2896 under det senaste decenniet. Eftersom regioner och kommuner är kommunicerande kärn vad
2897 gäller vård och omsorg men också regional utveckling är det viktigt att ta ett helhetsgrepp
2898 kring organiseringen. För ett parti som säger sig särskilt värna förutsättningarna i hela landet
2899 så borde detta vara en högt prioriterad fråga som inte kan undvikas för att den möjligen är
2900 politiskt obekvämt. För ett liberalt parti som är intresserade av att skattekonor används
2901 effektivt och särskilt kommer de mest behövande till del, borde frågan i lika hög grad vara
2902 angelägen.

2903

2904 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2905 att Sverige behöver en kommunreform

2906 att Sverige behöver en regionreform

2907

2908 **Distriktets yttrande:**

2909 Centerpartiets utgångspunkter är att hela landet ska leva. Det måste finnas möjlighet att bo
2910 och verka i Sverige. Men för att människor ska kunna bosätta sig i vissa områden måste det
2911 finnas en acceptabel servicenivå som underlättar livet för invånarna i den kommunen.
2912 Centerpartiet har inom den parlamentariska landsbygdskommittén drivit och fått brett stöd för
2913 flera våra förslag som bland annat att decentralisera myndigheter i syfte att flytta makten
2914 närmare medborgarna och att verka för att ta bort de begränsningar som finns för byggande på
2915 landsbygden. Om landsbygden ska växa och utvecklas måste även byggandet öka, inte minst

Kommitté 4 Landsbygd

- 2916 med attraktivt boende samt reformer som gör det lättare och billigare att skapa jobb på
2917 landsbygden.
- 2918 Beslut ska fattas nära dem som berörs. För att Sveriges landsbygder ska kunna utvecklas
2919 måste kommuner och regioner ges mer makt att skapa utveckling och attraktivitet utifrån sina
2920 egna förutsättningar. Det handlar bland annat om att staten måste släppa ifrån sig makt till
2921 folkvalda församlingar som känner sin region och sin kommun och dess behov. Detta kan
2922 bland annat göras genom att myndigheter decentraliserar hela eller delar av sina funktioner till
2923 regioner och kommuner, som exempelvis beslutanderätt över tillväxtfrågor, miljöarbete och
2924 infrastruktur.
- 2925 Centerpartiet vill inte se en kommunreform som ritar om kommungränser från ett kontor i
2926 Stockholm. I stället måste kommunsammanslagningar, om de ska ske, komma utifrån
2927 kommunernas egen vilja, där den kommunala självbestämmanderätten värnas. Samma
2928 principer bör gälla vid en eventuell regionreform. För att en sådan ska kunna genomföras
2929 krävs att de nya och större regionerna också får ökad makt, genom en kraftfull
2930 decentralisering.
- 2931 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman
- 2932 Att avslå motionen
- 2933 Distriktsstämmans beslut
- 2934 Att avslå motionen
- 2935

2936 Kommitté 4 - landsbygd

2937 4.30 Finskt jordbruk

2938 *Andreas Karlsson, Krokombeslutet (Såväl kretsstyrelsen som kretsårsmötet har ställt sig bakom*
2939 *motionen)*

2940

2941 Sverige och Finland blev EU-medlemmar samtidigt 1995. Trots att båda länderna ingår i den
2942 gemensamma jordbrukspolitiken har Finland tolkat regelverket annorlunda än Sverige. Vi har
2943 mycket att lära av de finländska erfarenheterna. I Finland har man hela tiden inriktningen på
2944 att trygga den inhemska livsmedelsproduktionen till rimliga konsumentpriser. Inriktningen är
2945 också att det även fortsättningsvis ska finnas produktion av livsmedel i hela landet. Eftersom
2946 marknadspriserna inte täcker de höga kostnaderna för produktionen i norr har man i vårt östra
2947 grannland varit noga med att försvara det extra stöd man har för att producera mat i norr. EU-
2948 landet Finland har även varit mer framgångsrikt än vårt land när det gäller att behålla en hög
2949 självförsörjningsgrad. Redan i medlemskapsförhandlingarna var man mer framgångsrik i
2950 ansträngningarna att få nordligt stöd ("norrlandsstöd") till en stor del av landet. På så sätt har
2951 Finland varit mer framgångsrikt när det gäller att behålla förutsättningarna för husdjurskötsel
2952 även i norra delen av landet. Under 2016 och 2017 kan de finländska lantbrukarna ansöka om
2953 statsborgen för att lindra de likviditetsproblem som uppkommer. Statsborgen för banklån är
2954 till för att förbättra gårdens likviditet. Borgen kan beviljas för lån som gör att bonden kan
2955 betala bort dyra djurkrediter eller avbetalning för maskininköp. Finland har även förenklat
2956 stödsystemet och utbetalningsplanerna. Systemet är idag helt annorlunda än i Sverige. Det
2957 följer mycket bättre lantbrukarens behov av likvida medel. Han/hon behöver inte – i motsats
2958 till vad det kan vara hos oss – låna medel i bank till 7-8 procents ränta i väntan på att medlen
2959 ska betalas ut. EU-kommissionens nya beslut om det finländska systemet för nordligt stöd
2960 trädde i kraft vid årsskiftet 2016/2017. Beslutet innebär att Finland får ett mer flexibelt system
2961 när det gäller att betala ut och följa upp olika stöd. Inriktningen är att bevara och utveckla
2962 jordbruksproduktionen i norra delen av landet. Stödet för husdjurskötsel (stödområde C i
2963 mellersta och norra Finland, norr om Villmanstrand-Tammerfors-Björneborg). I slutet av
2964 2015 föreslog Finland att strukturen för det nordliga stödet ska göras klarare och höjas.
2965 Kommissionen har godkänt Finlands viktigaste krav. Förändringarna ger en stadig och mer
2966 flexibel grund för stödet inför den reformering av EU:s jordbrukspolitik som är att
2967 vänta. Europeiska unionen beviljar nu stöd för distribution av mejeriprodukter samt frukt och
2968 grönsaker till skolelever. Syftet med systemet är att lära barn och unga hälsosamma ätvanor
2969 och öka konsumtionen av näringsrika produkter. EU:s nya bestämmelser om skoldistribution
2970 träder i kraft i augusti 2017. Mot denna bakgrund föreslår jag att centerstämman uttalar sig för:

2971

2972 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2973 att ett system med statsborgen efter förebild från Finland inrättas snarast för att förbättra
2974 möjligheten för rimliga kreditvillkor för investeringar och generationsskiften

2975 att ett system med förskottsutbetalning på stöden skapas. Inriktningen ska vara att bättre följa
2976 lantbrukarens behov av likvida medel och att lantbrukaren inte ska tvingas låna i bank till hög
2977 ränta för att klara likviditeten

Kommitté 4
Landsbygd

2978 att man följer och driver frågan om stöd till utdelning av frukt, grönsaker och mjölk i skolan
2979 så vi väljer mer ekologiska produkter för då kanaliseras stödet i högre grad till
2980 mervärdesprodukter och samtidigt till jordbrukssektorn

2981

2982 **Distriktets yttrande:**

2983 Andreas Karlsson yttrar sig.

2984 Erik-Vidar Andersson yttrar sig.

2985 Stämman beslutar:

2986 att motionen är besvarad.

2987

2988 Kommitté 4 - landsbygd

2989 4.31 Närproducerad mat

2990 *Karlskronakretsen*

2991

2992 Motionären lämnade ingen brödtext

2993

2994 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2995 att Centerpartiet ska verka för att mer närproducerad mat ska upphandlas till offentlig

2996 verksamhet bl.a. genom att transporter ska vägas in i offertutvärderingarna.

2997

2998 **Distriktets yttrande:**

2999 Först skall sägas att transport av varor långt ifrån ofta inte är så miljöbelastande per kilo,

3000 eftersom det transporteras så stora mängder på bil eller båt. Det är annorlunda om det är

3001 flygtransport.

3002 Idag är många kommuner intresserade av att upphandla närproducerade livsmedel. Det är inte

3003 helt lätt, även om det blev lättare när det blev tillåtet att ställa olika miljökrav. Det är ett

3004 problem att många mindre producenter bara kan leverera en del av året. Det finns ett system

3005 som kallas samordnad varudistribution, som allt fler kommuner ansluter sig till. Tyvärr har

3006 ingen kommun i Blekinge lyckats införa det. Det går ut på att leverantörerna kör sina

3007 upphandlade produkter till en central. Varorna körs därefter samlat ut till skolorna. Då kan

3008 man upphandla varan separat utan transport. Det har visat sig att närproducerade produkter

3009 ökar i det systemet och att det samlade antalet transporter minskar. Det är viktigt eftersom det

3010 handlar om mindre mängder i varje transport.

3011 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

3012 Att bifalla motionen

3013

3014 Kommitté 4 - landsbygd

3015 4.32 Belysning på landsbygden

3016 *Ulf Eriksson, Vännäs Västerbotten*

3017

3018 Sveriges kommuner och landsting (SKL) har tillsammans med Trafikverket beslutat att
3019 Trafikverket tar över underhållet av kommunal belysning på statliga vägar. Det finns en
3020 gemensam inriktning för SKL och Trafikverket om förändringen men hur själva överföringen
3021 ska gå till rent konkret är inte beskrivet. En förstudie till ett pilotprojekt har inletts där 17
3022 kommuner deltar för att se om några ytterligare åtgärder behövs inför ägandebytet. Syftet är att
3023 höja trafiksäkerheten och standarden. Inriktningen finns inget att invända mot men om det får
3024 till följd att Trafikverket inte kommer att ta över gatlysen som har mindre än 50 procent av sin
3025 livslängd kvar skulle de få stora konsekvenser i de byar som riskerar att drabbas av
3026 nedsläckning. För att eliminera den risken måste kommunerna avsätta stora investeringsbelopp
3027 för att byta ut gamla trästolpar och kvicksilverlampor innan Trafikverket tar över. I många
3028 småkommuner saknas pengar för detta vilket får till följd att en nedmontering kan komma att
3029 ske av dessa äldre anläggningar. En nedsläckning som kommer att öka otryggheten och
3030 minska landsbygdens attraktionskraft. Här måste staten, via Trafikverket, ta ett ekonomiskt
3031 ansvar för att ersätta äldre anläggningar så att inte byar och människor på landsbygden
3032 drabbas av ytterligare besparingar där man redan nu kämpar i motvind.

3033

3034 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3035 att Centerpartiet agerar så att staten, för att förhindra att delar av landsbygden släcks ner, tar
3036 det ekonomiska ansvaret för att ersätta äldre anläggningar

3037

3038 **Distriktets yttrande:**

3039 Motionären vill att Centerpartiet agerar så att staten, för att förhindra att delar av landsbygden
3040 släcks ner, tar det ekonomiska ansvaret för att ersätta äldre anläggningar. Det här är en väldigt
3041 viktig fråga för många kommuner. De statliga vägar som i detta berörs finns framför allt i våra
3042 landsbygdskommuner. Vi anser att en statlig myndighet inte får agera på detta sätt.

3043 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämma besluta

3044 att bifalla motionen.

3045 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta enligt distriktsstyrelsens förslag.

3046 Distriktsstämman beslutar enligt kommitténs förslag.

3047

3048 Kommitté 4 - landsbygd

3049 4.33 Körkort från 16 års åldern

3050 *Ulf Jonsson Arvika*

3051

3052 Ungdomar har ett behov av att vara rörliga och självständiga i samhället. I tätorter finns oftast
3053 en väl fungerande kollektivtrafik som tar hand om det. På landsbygden är ungdomar i åldern
3054 16 till 18 år hänvisade till farliga transportmedel, som A-traktor och EU-mopeder. Vid 18 års
3055 ålder kan de ta körkort och flytta in i en bil med högre säkerhet. Personbilar har mycket högre
3056 krav på inbyggd säkerhetsutrustning än A-traktorer och EU-mopeder. Den summerade
3057 trafiksäkerheten bör också bli bättre om vi undviker att blanda fordon med olika
3058 hastighetsregler på vägarna. I glesbefolkade delstater i USA kan ungdomar ta körkort redan
3059 som 16 åringar. År 2017 skedde de 40 olyckor med A-traktorer och några av dessa med dödlig
3060 utgång. Under perioden 2004 till 2016 är det summerat till 120 dödsolyckor med EU-moped.

3061

3062 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3063 att införa körkortsålderern 16 år för personbil för boende på landsbygden och med
3064 begränsning till trafik på landsbygden.

3065

3066 **Distriktets yttrande:**

3067 Distriktsstämman anser att trafiksäkerheten inte gynnas av intentionerna och att det är svårt att
3068 dra gränsen för när landsbygden börjar och slutar. Därför anser stämman att motionen bör
3069 avslås.

3070

3071 Kommitté 4 - landsbygd

3072 4.34 Odlingsbar mark

3073 *Anneli Rehnfors, Centerkvinnor, Sundsvall*

3074

3075 Intresset för ekologisk odling och ekologisk mat har ökat i allmänhet under de senaste åren.
3076 Kommunerna visar intresset för ekologisk närodlat mat i allt högre grad i sina mål-och
3077 resursplaner. För att öka förutsättningarna i ekologisk odling skulle en inventering av
3078 odlingsbar mark som är ren från miljögifter öka medvetenheten och möjligheterna att fler
3079 börjar satsa på ekologisk odling. Även ett kunskapslyft inom Regional regi tex.
3080 sommarkurser med Hushållningssällskapet eller liknande skulle säkert engagera flera i
3081 småskalig odling som på sikt skulle öka självförsörjningsgraden inom kommunen. Därutöver
3082 skulle också olika integrationsprojekt med möjlighet för praktik och anställningar kunna
3083 ordnas för personer som står allra längst bort från arbetsmarknaden. Till exempelvis så kan
3084 man på detta sätt sysselsätta en del av de nyanlända som av olika orsaker inte kan omskolas
3085 till nya yrken – såsom de som är analfabeter. För att bättre ta tillvara det intresset som visas i
3086 samhället m.a.p. ekologisk odling föreslår jag följande:

3087

3088 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3089 att Kommunerna genomför en inventering av odlingsbar mark för ekologisk odling för dagens
3090 – och även för framtida behov

3091 att olika kunskapslyft som avser landsbygden och odlingskunskaper anordnas av Regionerna

3092 att Kommunerna tar tillvara på möjligheten till integrationsåtgärder och arbetstillfällen inom
3093 odling av ekologisk mat för personer som står långt utanför den ordinarie arbetsmarknaden

3094

3095 **Distriktets yttrande:**

3096 Beslut

3097 - bifall till distriktsstyrelsens yttrande att med instämmande i motionens
3098 intentioner överlämna densamma till Centerpartiets kommunala sektion och Centerpartiets
3099 regiongrupp i Västernorrland, samt att med detta föreslå partistämman anse motionen
3100 besvarad

3101

3102 Kommitté 4 - landsbygd

3103 4.35 Statsbidrag

3104 *Andreas Karlsson, Karin Jonsson*

3105

3106 Riktade statsbidrag till landsting bör inte fördelas befolkningsbaserat utan bygga på en fast
3107 och en rörlig del. Jämtlands län har 1 % av Sveriges befolkning på 12 % av Sveriges yta.
3108 Befolkningen är spridd över hela länet och primärvården får därigenom många små enheter
3109 med långa avstånd mellan. Utvecklingsuppdraget är detsamma och lika kostsamt i Region
3110 Jämtland Härjedalen som i övriga Regioner och landsting. Vid enbart befolkningsbaserad
3111 fördelning av statsbidrag blir kvarvarande medel för individrelaterade insatser lägre för
3112 Jämtland Härjedalens invånare än för övriga landet. Detta är olyckligt och ger inte
3113 förutsättningar för en jämlik hälso- och sjukvård över landet. Statsbidrag bör fördelas så att
3114 alla landsting/regioner får en fast ersättning för utveckling och vidmakthållande av arbetssätt
3115 och en rörlig del baserad på antal länsinnevånare.

3116

3117 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3118 att Statsbidrag bör fördelas så att alla landsting/regioner får en fast ersättning för utveckling
3119 och vidmakthållande av arbetssätt och en rörlig del baserad på antal länsinnevånare.

3120

3121 **Distriktets yttrande:**

3122 Karin Jonsson yttrar sig och yrkar bifall till motionen.

3123 Per Åsling yttrar sig och yrkar bifall för distriktsstyrelsens förslag till beslut.

3124 Bosse Svensson yttrar sig och yrkar för att Centerpartiet ska arbeta för att när riktade
3125 statsbidrag ges skall dessa utformas med hänsyn till att regioner och kommuner har olika
3126 förutsättningar. Därmed anses motionen besvarad.

3127 Beslutsgång:

3128 Det finns två förslag till beslut.

3129 Ordföranden frågar om stämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag och frågar sedan
3130 om stämman beslutar enligt det nya förslaget och finner att stämman beslutar:

3131 att Centerpartiet ska arbeta för att när riktade statsbidrag ges skall dessa utformas med hänsyn
3132 till att regioner och kommuner har olika förutsättningar. Därmed anses motionen besvarad.

3133

3134 Kommitté 4 - landsbygd

3135 4.36 Bygglov på landsbygden

3136 *Bengt Walla, Linköping Östergötland.*

3137

3138 Plan- och ByggLagen, PBL skrevs en gång för att reglera en ohämmad tillväxt i städerna. I
3139 stället har PBL tillåtits växa ohämmat utanför staden och lagt under sig stora delar av
3140 landsbygdens ursprungliga bygglovsfriheter. Bygglovets viktigaste funktion är att förutse och
3141 förebygga granntvister, redan innan de uppstår. Genom mängder av nya prejudikat har PBL
3142 steg för steg eliminerat den oskattbara bygglovsfrihet som en gång kännetecknade
3143 landsbygden. Konsekvenserna blir ofta helt oförutsägbara och ibland helt groteska. Ingen
3144 människa har längre kontroll på hela PBL, säger Boverkets jurister som ändå gör tappra
3145 försök. Därför måste vi vända på problemet och börja i andra änden med förenkling och först
3146 Bygglovsbefria Landsbygden. PBL säger att varje bygglovsansökan först ska prövas om den
3147 behöver ett formellt bygglov över huvud taget? Av logiska skäl händer det ytterst sällan. Det
3148 blir tydligare för både sökande byggare och handläggare om man kan söka bygglovsbefrielse
3149 på samma blankett, om det är vad man egentligen vill. Det ger bättre rättssäkerhet än en
3150 förfrågan med ett muntligt svar och ett avslag kan då prövas i nämnden, som har lite större
3151 befogenheter. När ett nämndbeslut eller KF-beslut vunnit laga kraft, gäller det före PBL och
3152 Svensk Lag. OM det i stället skulle överklagas till högsta instans, så kan det bli ett nytt
3153 prejudikat som ökar eller minskar bygglovsfriheten. Först kan handläggaren bevilja en
3154 självklar Ansökan om ”bygglovsbefrielse” för ett Attefallshus, solpanel osv. I andra hand kan
3155 nämnden pröva och bevilja bygglovsbefrielse för samma Attefallshus, husbil, byggbod m.m. I
3156 tredje hand kan riksdagen efter en lagrådsremiss ”helt enkelt” ändra lagen och hyfsa PBL.
3157 Enklare byggregler på Landsbygden, kan förverkligas genom att möjliggöra ett antal
3158 förenklingar som är tveksamma, svåra eller omöjliga att tillämpa och genomföra i dag.

3159

3160 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3161 Kataloghus upp till 150 m2 som redan är typgodkända, bygglovsbefrias utanför
3162 DetaljPlanelagt område. Kan betraktas och behandlas som landsbygdens Friggebodar med en
3163 enkel bygganmälan. Bygglov blir frivilligt.

3164 Mindre gästhus, som Attefallshus, Friggebodar och mindre är generellt bygglovsbefriade
3165 utanför DP- område. Kravet på en koppling till en- eller tvåfamiljsfastighet slopas och öppnar
3166 möjligheten att bygga stugby. Större och ännu ej typgodkända bostadshus k

3167 Ekonomibyggnader på egen mark, utanför DetaljPlanerat DP-område bygglovsbefrias
3168 förutsägbart inte bara på lantbruksfastighet, även på skogsbruk, vattenbruk liksom alla andra
3169 landsbygdsföretag:

3170 Gårdsbutik/gårdsverkstad/gårdsslakteri/gårdsbryggeri/gårdsbageri /gårdspensionat m.fl.
3171 bygglovsbefrias. Hållfasthet för snölast, brandsäkerhet, elsäkerhet, livsmedelssäkerhet mm
3172 måste ändå beaktas.

Kommitté 4 Landsbygd

- 3173 Återvinningscontainers, tåg/busshållplatser, transformator/telefonstationer, teknikbodar av
3174 alla slag inom Attefallsmått bygglovsbefrias med bygganmälan och får därmed en enklare
3175 prövning i markupplåtelseavtal.
- 3176 Trådstängsel med mer än 90% genomsikt bygglovsbefrias upp till 2 meters höjd runt
3177 byggplatser, skolor/förskolor, djurhägn/viltstängsel, lekplatser/idrottsplatser. Tätare
3178 staketdelar: av gårdsgårdar, träplank, stenmurar är bygglovsbefriade upp till 1,20.
- 3179 Byggbodar inom samma detaljplan bygglovsbefrias/rivningslovsbefrias under byggtiden.
- 3180 En husbil eller husvagn per familjebostad bygglovsbefrias för parkering och
3181 rivningslovsbefrias
- 3182
- 3183 **Distriktets yttrande:**
- 3184 Kretsstyrelsens svar på motionen
- 3185 Det finns ingen anledning till att samma strikta byggregler som gäller för tätbebyggda
3186 områden där många människor berörs även ska gälla för landsbygden. Centerpartiet i
3187 Linköping har på lokalplanet utan framgång verkat för lättnader i tillstånd och bygglov på
3188 landsbygden. Vi delar därför motionärens uppfattning att Plan- och Bygglagen (PBL) bör
3189 förändras så att den öppnar för att viss byggnation på landsbygden möjliggörs genom
3190 bygglovsbefrielse eller förenklad tillståndsprövning.
- 3191 Kretsstyrelsen bifaller därför motionen, trots all dess detaljriktedom, eftersom dess intention är
3192 mycket god.
- 3193 Kretsårsmötet beslutade att tillstyrka motionen
- 3194 Distriktsstyrelsen yttrande
- 3195 Motionären tar upp ett angeläget ämne och det är av stor vikt att underlätta för byggnationer
3196 på landsbygden och utanför detaljplanelagda områden. Motionen är väldigt detaljrik vilket gör
3197 det svårt att bifalla den rätt upp och ner. De olika förslagen kan dock utgöra en bra idébank
3198 när frågan ska drivas vidare i riksdagen.
- 3199 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att instämna i motionens intentioner.
- 3200 Distriktsstämmans beslut
- 3201 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.
- 3202

3203 Kommitté 4 - landsbygd

3204 4.37 Renovering av simhallar/idrottshallar

3205 *Vesa Vuokila Haparanda, Norrbotten.*

3206

3207 Vi sitter i Sverige med gigantisk simhallsbomb. Gamla 70-tals sim och idrottshallar som
3208 byggdes med betydande stadsbidrag har länge haft, mycket stort behov av renovering.
3209 Kommuner har vilja, men inte medel, att hålla sina samhällen attraktiva. Politiken måste
3210 jobba kraftigt mot landsbygdsdöden. Folkhälsotalen är alarmerande i de flesta kommuner.
3211 Bibliotekerna har delvis ersatts med ett enormt internetutbud, men idrottshallarna har behållit
3212 sin popularitet och har slitits ner i de flesta mindre kommunerna. Barnfamiljer väljer att bo i
3213 de kommuner som har bred och kvalitativ fritids/sport möjligheter efter arbetet. I kommuner
3214 under 20 000 invånare har ofta många seniorer också behov av vettig fritid och ålderdom.
3215 Våra frivilliga föreningshjältar vill ha bättre arbetsmiljö i hallarna, gamla anläggningar är
3216 långt i från ekonomiska eller hälsosamma.Exempel: Haparanda: 51 år utan
3217 renovering,grundkonstruktion såväl bassäng ,byggnad och reningsverket behöver en stor
3218 genomgång,uppskattat kostnad 60-80 miljoner kr. Cirka 35 000 besök årligen med skolväsen
3219 och tillhörande simundervisning. Mycket svårt ekonomiskt scenario för en liten kommun. Så
3220 här ser det ut i de flesta mindre samhällen runt om i Sverige.

3221 Önskad effekt med bidrag: 30 milj.kr bidrag per hall i snitt x 100 kommuner =3 mrd kr delat
3222 med 4 års period ger staten en årlig kostnad för 750 miljoner kr.Med bättre hälsa i
3223 glesbyggden ger minskade sjukhus,sjuktransport och läkemedels kostnader. Att vi stimulerar
3224 näringsliv och byggbranschen i kommande lågkonjunktur är smart politik för Sverige. Att det
3225 byggs sim och idrottshallar i kommunerna som är större än 20 000 invånare är naturligtvis
3226 verklighet beror bara att skattekraften är större och viljan att växa, ragga nya invånare från
3227 glesbyggden så ökar glesbyggds döden i Sverige.

3228

3229 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3230 att ett statsbidrag för upprustning/renovering av simhallar/idrottshallar införs riktat mot
3231 kommuner med mindre än 20.000 invånare.

3232 **Distriktets yttrande:**

3233 Distriktsstämman föreslår avslag på motionen

3234

3235 Kommitté 4 - landsbygd

3236 4.38 Studieskulder på landsbygden

3237 *Ulf Jonsson Arvika Värmland*

3238

3239 Ungdomar från landsbygden som flyttar till tätorter för att studera på Universitet eller
3240 Högskolor blir ofta kvar där efter avslutade studier. Det medför att landsbygden utarmas och
3241 att företag, vård och skolor på landsbygden får rekryteringsproblem. Orsakerna till det är
3242 många och säkert olika för person till person. På lång sikt är det en risk att landet delas i större
3243 städer med välutbildade innevånare och landsbygd med större andel lågutbildade. För att
3244 motverka den utvecklingen behöver vi stimulera och motivera unga välutbildade att söka jobb
3245 och boende på landsbygden. Det kan utformas som en nedskrivning av studieskulder efter 5
3246 års arbete och boende på landsbygden, förslagsvis med 20% per år. Uppdelning av vad som
3247 räknas som landsbygd kan göras enligt samma modell som tillväxtverket använder när de
3248 beslutar om investeringstöd. Tanken med det hela är att de utflyttade ska hinna bilda familj,
3249 lära sig uppskatta landsbygdens fördelar och bli bofasta där.

3250

3251 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3252 att det tas fram ett system för nedskrivning av studieskulder vid arbete och boende på
3253 landsbygden

3254

3255 **Distriktets yttrande:**

3256 Distriktsstämman beslutar:

3257 att centerpartiet verkar för ett system med nedskrivning av studieskulder på max 10% per år

3258 att området med nedskrivning omfattar inom regionen som omfattas av regionalt företagsstöd.

3259

3260 Kommitté 4 - landsbygd

3261 [4.39 Skatteregler för uthyrning](#)

3262 *Pietro Marchesi, Täby Stockholms län*

3263

3264 Vi har stor bostadsbrist i Sverige, samtidigt som vi har mycket stor bostadsyta per person.
3265 Den höga reavinstbeskattningen av bostäder innebär att det ofta är billigare att bo kvar i en
3266 onödigt stor bostad, än att sälja och köpa en mindre. Ett sätt att bättre utnyttja
3267 bostadsbeståndet är att införa liknande regler som i Norge, att göra det möjligt för en
3268 fastighetsägare att skattefritt och utan myndigheters inblandning hyra ut upp till halva sin
3269 bostad. Hyresvärd och hyresgäst kommer själva överens om hyra och villkor. Enkla klara
3270 regler utan byråkrati.

3271

3272 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3273 att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att följa Norges exempel att tillåta
3274 uthyrning av halva bostaden man själv bor i skattefritt.

3275

3276 **Distriktets yttrande:**

3277 Att bifalla motionen

3278

3279 Kommitté 4 - landsbygd

3280 4.40 Skatteregler för uthyrning

3281 *Annika Almborg, Stockholm*

3282

3283 Om kraftfulla skattereduktioner införs, eller andra ekonomiska incitament införs skulle
3284 motivationen öka för dem som har en bostad som inte nyttjas att lämna dessa till uthyrning

3285

3286 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3287 att Centerpartiet utreder möjligheterna att genom skattereduktioner öka uthyrningen av tomma
3288 bostäder och övernattningslägenheter

3289

3290 **Distriktets yttrande:**

3291 Distriktsstyrelsen delar motionärens synpunkter på att fler bostäder skulle kunna lämnas till
3292 uthyrning, på kortare eller längre tid om förutsättningarna var bättre.

3293 Både i Centerpartiets Valplattform i Stockholm och i Centerpartiets regionala plattform i
3294 Stockholm visar vi på olika sätt att uppmuntra uthyrning, det ska vara både enklare och mer
3295 intressant att hyra ut hela eller delar av sin bostad.

3296 Enligt Handelskammaren i Stockholm som har gjort en utredning på just uthyrning av delar
3297 av bostaden (t.ex del av lägenhet med egen ingång eller motsvarande i villa) kan man "hitta"
3298 28 000 nya bostäder på det sättet i Stockholm.

3299 Vi vill att fler ägarlägenheter byggs där man på riktigt äger sin lägenhet och kan hyra ut den,
3300 vi vill stimulera villaägare att bygga om sina hus och ha uthyrbara delar eller bygga
3301 Attefallshus för uthyrning.

3302 Vi vill också främja andrahandsuthyrning av bostadsrätter (Centerpartiets regionala
3303 valplattform i Stockholm) genom att skattebefria upp till halva den egna bostadsytan.

3304 Distriktsstyrelsen anser att motionärerna har tagit upp en viktig del av bostadspolitiken som är
3305 i linje med Centerpartiets politik och föreslår därför att distriktsstämman beslutar:

3306 Att bifalla motionen

3307 Att Centerpartiet verkar för fri hyressättning vid andrahandsuthyrning

3308 Distriktsstämmans beslut:

3309 Att bifalla motionen

3310 Att Centerpartiet verkar för friare hyressättning vid andrahandsuthyrning

3311

3312 Kommitté 4 - landsbygd

3313 4.41 Lantmäteriet

3314 *Bertil Jonsson Örnsköldsvik*

3315

3316 Lantmäteriet är den myndighet som kartlägger Sverige. Till uppgifterna hör att registrera och
3317 säkra ägandet av alla fastigheter samt hantera deras gränser. Hos Lantmäteriet fås information
3318 och dokumentation om Sveriges geografi samt hjälp med att stycka av en tomt eller på andra
3319 sätt förändra fastighetsgränser. Lantmäteriet sköter även lagfarter och registrerar ägare av
3320 fastigheter. Myndigheten är såväl statlig som kommunala problem. Väntetiderna som kund
3321 har idag blivit orimligt långa. En vanlig avstyckning av en småhustomt ger väntetiderna upp
3322 mot ett år. Detta trots att förrättningar som gäller permanentbostäder ofta prioriteras. Det är
3323 fullständigt oacceptabelt. Väntetiderna leder till att investeringar skjuts upp eller uteblir.
3324 Lantmäteriet har även tagit över delar av Skogsstyrelsens uppgifter som bl.a. handlar om
3325 skogsvägar som Lantmäteriet har bristande kompetens för att handlägga. Utbildningen av
3326 lantmätare och fastighetsjurister hinner inte med den ökade arbetsmängden.

3327

3328 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3329 Hela eller delar av Lantmäteriets verksamhet konkurrensutsätts i likhet med t.ex. annan statlig
3330 verksamhet som Bilprovningen.

3331 Utbildningsplatserna till lantmätare och fastighetsjurister utökas

3332

3333 **Distriktets yttrande:**

3334 Beslut

3335 Bifall till distriktsstyrelsens yttrande att föreslå partistämman bifalla motionen

3336

Kommitté 4
Landsbygd

3337 Kommitté 4 - landsbygd

3338 4.42 Lantmäteriet

3339 *Arne Axelsson, Motala (Godegårds centeravdelning)*

3340

3341 Lantmäteriet tar ut höga avgifter i samband med lantmäteriförrättningar, bl a vid mätning av
3342 tomter och andra skiften.

3343

3344 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3345 att verka för att lantmäterikostnaderna minskar för den enskilde

3346

3347 **Distriktets yttrande:**

3348 Lantmäteriets taxor skall ligga i rätt nivå. Det är viktigt att Lantmäteriets nedlagda kostnader
3349 täcks av inkomna intäkter.

3350 Distriktsstyrelsen anser att det viktigaste är att tjänsten/service som Lantmäteriet
3351 tillhandahåller utförs på ett bra sätt och inom rimlig tid. En snabb handläggning är viktigare
3352 än de kostnader det medför för den enskilde.

3353 Distriktsstyrelsen föreslår att motionen avslås.

3354 Distriktsstämmans beslut

3355 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.

3356

3357 Kommitté 4 - landsbygd

3358 4.43 Lantmäteriet

3359 *Ulf Eriksson, Vännäs Västerbotten*

3360

3361 Lantmäteriet har i uppdrag att bland annat säkra ägandet av fastigheter. Det är till
3362 Lantmäteriet man vänder sig om man vill stycka av en tomt eller på något annat sätt önskar
3363 förändra fastighetsgränsen. Det är också hos Lantmäteriet man ansöker om lagfart för att
3364 registrera sig som ägare av en fastighet. För ett stort antal verksamheter och för hela
3365 samhällsbyggnadsprocessen är Lantmäteriets tjänsteutövning helt avgörande. Under många år
3366 har Lantmäteriet haft stora problem med långa handläggningstider. Trots tillgång till ny teknik
3367 är väntetider och handläggningstider ett mycket stort problem för många som avser utveckla
3368 sina företag och sina fastigheter. Det gäller både privatpersoner, företag och kommuner. Runt
3369 om i landet finns dessutom kraftiga variationer i längden på handläggningstider och på flera
3370 håll kan ärenden ta flera år. Långa handläggningstider är ett återkommande problem och
3371 verkar menligt för näringslivsutvecklingen och bostadsproduktion i många orter. I avsaknad
3372 av handläggning och beslut från Lantmäteriet tvingas till exempel köpare vänta med
3373 byggnadsåtgärder. Människor avstår från fastighetsaffärer och generationsskiften på grund av
3374 handläggningstider och de kostnader som uppstår i samband med myndighetsutövningen.
3375 Lantmäteriet kritiseras för sina taxor, som bestäms av regeringen, och som inte uppfattas
3376 motsvara arbets- och serviceinsatsen. Många aktörer som konsulter, byggföretag eller
3377 fastighetsägarna själva skulle t ex kunna utföra mätningdelen i en förrättning, vilket dagens
3378 regelsystem helt förhindrar. I de flesta andra länder finns lösningar där certifierade företag
3379 eller personer får utföra olika moment i en fastighetsbildningsåtgärd. Den möjligheten saknas
3380 i Sverige, vilket är en brist särskilt i ljuset av den personal- och kompetensbrist som finns hos
3381 Lantmäteriet. Lantmäteriet har svårt att rekrytera välutbildade medarbetare. På flera håll i
3382 landet har kontor till och med behövt stängas för att man inte kunnat lösa behovet av
3383 kompetent personal. Nyexaminerade lantmätare stannar inte länge inom lantmäteriet, de kan
3384 välja närliggande branscher med mer dynamisk löneutveckling. Med denna bakgrund är det
3385 dags att omreglera Lantmäteriets verksamhet så att olika delar i fastighetsbildningsprocessen
3386 kan konkurrensutsättas, vilket leder till att marknadens samlade kompetens inom mätning,
3387 fastighetsjuridik och fastighetsvärdering blir tillgänglig. Det leder också till snabbare
3388 utveckling av arbetsmetoder, e-tjänster, ökad tillgänglighet till lantmäteriservice, ökad
3389 valfrihet för fastighetsägare att välja utförare och sammantaget till kortare handläggningstider,
3390 snabbare plangenomförande, effektivare markanvändning och nya växande företag inom
3391 lantmäteriområdet.

3392

3393 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3394 att Centerpartiet ska arbeta för att konkurrensutsätta delar av Lantmäteriets arbetsområden för
3395 att certifierade företag eller personer får utföra olika moment i en fastighetsbildningsåtgärd.

3396

3397 **Distriktets yttrande:**

Kommitté 4
Landsbygd

- 3398 Möjligheten till snabba förändringar av fastigheters ägande eller att slå ihop eller dela på
3399 fastigheter är väldigt viktigt för möjligheten till utveckling. Redan idag finns det möjligheter
3400 för kommuner att
- 3401 bedriva egen lantmåteriverksamhet på delegation, men detta är endast en möjlighet för större
3402 kommuner.
- 3403 Givetvis måste alla fastighetsägare i landet ha samma möjlighet till snabb service i denna typ
3404 av ärenden så det som föreslås i motionen är klokt.
- 3405 Stora delar i fastighetsbildningsprocessen, är inte myndighetsutövning utan handlar endast om
3406 insamling av data eller framtagande av kartunderlag och detta kan givetvis utföras av andra än
3407 de anställda på lantmåterimyndigheten.
- 3408 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta
3409 att bifalla motionen.
- 3410 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta enligt distriktsstyrelsens förslag.
- 3411 Distriktsstämman beslutar enligt kommitténs förslag.
- 3412

3413 Kommitté 4 - landsbygd

3414 4.44 Ödehus

3415 *Ulf Bohlin Vara, Skaraborg*

3416

3417 I dag står många hus öde på landsbygden utan någon som tar hand om dem. Dessa hus skulle
3418 kunna bli en stor tillgång för att få till en levande landsbygd. Tanken med bidraget är att få
3419 dom som äger ödehus att följa lagen som säger att man skall underhålla ett hus så det är
3420 bebodligt. Istället för att gå in med vite m.m. så ger man ett bidrag på 50 000 kr inkl. moms för
3421 den som ansöker om att renovera upp sitt ödehus till dagens bostadsstandard och självklart
3422 godkänt VA m.m. När bidragets ansökan kommer Bygg-och miljöförvaltningens handläggare
3423 ut och dokumenterar huset. Bidragssökaren måste lämna med en handlingsplan hur projektet
3424 är tänkt. För att få del av bidraget får ingen stått skriven på fastigheten de senaste 5 åren och
3425 huset skall vara i sådant skick att det i dagsläget inte går att hyra ut. Handläggarens uppgift är
3426 att på plats undersöka detta. Bidraget godkänns av Byggnadsnämnden. Bidraget betalas först
3427 ut när handläggaren varit ute och besiktigt huset och när någon är skriven på fastigheten. Vid
3428 försäljning efter iordningställande får den sökande bidraget först när köparen är skriven på
3429 fastigheten. Kostnaden för kommunen per hus blir ca 6 timmars handläggning plus 50 000 kr.
3430 Vinst första året är skatteintäkter lågt räknat för 2 personer 100 000 kr plus en levande
3431 landsbygd. Därefter är det bara vinst varje år. Kontentan av detta är att kommunen inte har
3432 några kostnader utan bara tjänar på detta. Ett annat sätt att få fart på byggande på en döende
3433 landsbygd är att det finns ett bidrag för dom som vill bygga nytt utanför planlagt område. Säg
3434 att kommunen satsar 1 680 000 kr (inkl handläggning) för 30 st hus, nya som ödehus, vilket
3435 lätt ger chans till 60 nya kommuninvånare och 30 hus som lyser på landsbygden istället för
3436 fallfärdiga hus. Inkomst första året är minimum 3 000 000 kr i skatteintäkter.

3437

3438 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3439 att ett bidrag för upprustning av ödehus införs

3440 att ett bidrag för nybyggnation av bostadshus utanför planlagt område införs

3441

3442 **Distriktets yttrande:**

3443 Yttrande

3444 Motionären lyfter en viktig fråga för en levande landsbygd. Idag är kostnaderna för att bygga
3445 högre än vad huset är värt när det är färdigbyggt i många landsbygdskommuner. Därför vill
3446 Centerpartiet förenkla värderingsreglerna för bostadsbyggande på landsbygden. För att på så
3447 sätt skapa förutsättningar för nybyggnation.

3448 Centerpartiet arbetar också för att införa enklare byggregler i områden som ligger utanför
3449 detaljplanen. I städer och tätorter finns så kallade detaljplaner. Det betyder att man har
3450 detaljerade kartor över hur marken får användas. Men utanför tätorterna finns sällan
3451 detaljplaner. För att öka möjligheterna att bygga nya bostäder på landsbygden vill vi att

Kommitté 4
Landsbygd

- 3452 byggreglerna underlättas kraftigt, till exempel genom att det blir lättare att få tillstånd att
3453 bygga utifrån de mer övergripande översiktsplanerna.
- 3454 Vi vet att tre av tio helst vill bo på landsbygden med avsaknaden av bostäder är ett hinder.
3455 Det finns kommuner som idag arbetar med denna fråga genom bla bostadsinventering över
3456 vilka bostäder som står tomma, för att på så sätt hitta nya köpare.
- 3457 Det gäller att hjälpa fastighetsägare med tomma bostäder att hitta nya köpare, se
3458 möjligheterna i det vi har och inte i det vi inte har.
- 3459 För att få en levande landsbygd så går det inte att enbart tänka på stöd och bidrag utan istället
3460 ge förutsättningar och stimulans.
- 3461 Bra exempel på detta är bla Örnköldsviks och Falkenbergs kommuner som med
3462 okonventionella metoder har lyckats med att få nya ägare till tomma bostäder.
- 3463 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
- 3464 Att avslå motionen
- 3465 Distriktsstämman Beslutar enl DS förslag.
- 3466

3467 Kommitté 4 - landsbygd

3468 4.45 Strandskydd

3469 *Bengt Walla, Linköping Östergötland.*

3470

3471 Vi vill gärna bygga och bo nära vatten. Det är en viktig och stor andel av en levande
3472 landsbygd. Men på vissa platser har det blivit för mycket och för nära vatten. Därför måste vi
3473 hitta en bättre lokal balans mellan strandskydd och landsbygdsutveckling genom att
3474 strandskyddsbefria landsbygden, skriver Bengt Walla (C) i Sturefors.
3475 [https://corren.se/asikter/debatt/strandskyddsbefria-landsbygden-](https://corren.se/asikter/debatt/strandskyddsbefria-landsbygden-om5373483.aspx)
3476 [om5373483.aspx](https://corren.se/asikter/debatt/strandskyddsbefria-landsbygden-om5373483.aspx)Lantmäteriet har uppdaterat sin mätning av Sveriges kust. Den räcker mer än
3477 ett varv runt jorden! Därtill har vi sötvattenstränder motsvarande nio varv till, sammanlagt
3478 över tio varv. Därför vill jag strandskyddsbefria landsbygden genom att ta bort 90% av
3479 nuvarande strandskydd. Vi har ingen brist på stränder, men runt storstäderna kan det bli
3480 konkurrens om strandtomter som stänger allmänheten ute.När Sverige fick sin andra
3481 semestervecka 1952 ville regeringen garantera allmänheten fritt tillträde till kuster och ständer
3482 genom att skriva in ett strandskydd i miljöbalken. Strandskyddet blev i praktiken ett generellt
3483 byggförbud inom 100 meter från minsta bäck i hela landet, upp till 300 meter runt Mälaren,
3484 Öland och halva Sommen, där exploateringstrycket är stort. Stockholm skulle ha sett helt
3485 annorlunda ut, utan komplicerade dispenser. Centerpartiet vill avskaffa det generella strand-
3486 skyddet på 100 meter och samtidigt trygga allmänhetens tillgång till stränder.Jämför
3487 strandskyddet i vårt grannland Tyskland med 80 miljoner invånare: Där gäller 5 meter längs
3488 mindre floder för pråmdragarvägar och tio meter längs större floder som Elbe, bl.a. för att
3489 truckar ska få svängrum mellan kajkant och hamnmagasin. Det räcker även för
3490 strandbiotoper, promenader och cykelvägar. Det generella strandskyddet i Sverige har helt
3491 enkelt en nolla för mycket, både i tillkomst och tillämpning. Personligen anser jag att 10
3492 meter strandskydd är en rimlig utgångspunkt, men inte mer än bäckens bredd, med samma
3493 möjligheter till dispenser som vi redan har.Skyddsvärd randskog kan behöva upp till 30 meter.
3494 Länsstyrelsen får samma möjlighet som i dag att utöka strandskyddet,men bara där det finns
3495 särskilda skäl.Ett mera angeläget strandskydd som förtjänar bättre respekt är det vertikala
3496 strandskyddet. Risken för vattenhöjning och översvämningar har ökat med den globala
3497 uppvärmningen. Här finns befogad anledning för ett byggförbud vid kuster och stränder med
3498 långsiktig översvämningrisk. Dessutom måste vi givetvis göra allt vi kan för att minska den
3499 globala uppvärmningen, som inte bara hotar våra stränder, utan hela vår framtid.

3500

3501 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3502 att 10 meter strandskydd är en rimlig utgångspunkt, men inte mer än bäckens bredd, med
3503 samma möjligheter till dispenser som vi redan har.

3504 att Länsstyrelsen får samma möjlighet som i dag att utöka strandskyddet,men bara där det
3505 finns särskilda skäl.

3506

3507 Distriktets yttrande:

Kommitté 4
Landsbygd

- 3508 Kretsstyrelsens svar på motionen
- 3509 Vi delar intentionen med motionen och tycker att jämförelsen med Tyskland är intressant.
3510 Som motionären skriver så vill Centerpartiet avskaffa det generella strandskyddet och
3511 samtidigt trygga allmänhetens tillgång till stränder.
- 3512 Strandskydd är ingen enkel fråga och det är mycket som bör tas i beaktande innan en ansökan
3513 om bebyggelse kan beviljas. Vi anser att det vore olyckligt att sätta en ny generell
3514 utgångspunkt då det är en sådan vi vill komma bort ifrån.
- 3515 Kretsstyrelsen yrkar därför på att motionen ska avslås.
- 3516 Kretsårsmötet beslutade att avstyrka motionen.
- 3517 **Distriktsstyrelsen yttrande**
- 3518 Motionären beskriver en för Centerpartiet mycket viktig fråga, nämligen den om lättnader i
3519 strandskyddet på landsbygden för att skapa möjlighet till ekonomisk utveckling. Centerpartiet
3520 vill se en helt reformerad strandskyddslagstiftning som förmår beakta de olika förutsättningar
3521 som finns på varje unik plats där bebyggelse skulle kunna ske. Därför vill DS inte förorda en
3522 ny generell begränsning, i linje med de 10 meter som motionären föreslår, då det är precis den
3523 typen av generaliseringar som vi vill komma bort ifrån.
- 3524 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att avslå motionen.
- 3525 Distriktsstämmans beslut
- 3526 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.
- 3527

3528 Kommitté 4 - landsbygd

3529 4.46 Strandskydd

3530 *Johan Krogh, Nacka Stockholms län*

3531

3532 I januariavtalet framkommer det tydligt att strandskyddslagstiftningen ska förändras i syfte att
3533 utveckla hela landet. Det är en bra och välkommen förändring som kommer att innebära stora
3534 möjligheter för hela Sverige att utvecklas. Nuvarande strandskyddslagstiftning är otroligt
3535 hämmande och därför är det glädjande att Centerpartiet tagit stora steg de senaste åren mot att
3536 det generella strandskyddet ska avskaffas helt och hållet. I diskussionen (även inom C) kring
3537 strandskyddet lyfts ofta Stockholms skärgård som ett exempel där exploateringen har gått för
3538 långt och att det behövs ett starkt strandskydd. Stockholms skärgård är bitvis tämligen
3539 exploaterad, exempelvis de regionala kärnöarna. Likväl är det också dessa öar som ständigt
3540 möter strandskyddets allra mest negativa sidor. Öarna har en befolkning på mellan 20 och 300
3541 personer. Vissa av öarna har service i form av en butik och sjömack medan andra helt saknar
3542 kommersiell service. Genomgripande för kärnöarna är en önskan efter bättre service och fler
3543 bofasta. Det finns en tydlig vilja att bygga fler bostäder men det konstanta problemet i
3544 samtliga fall är en rigid strandskyddslagstiftning som sätter stopp. När Centerpartiet nu
3545 tillsammans med regeringspartierna ska sätta sig för att reformera strandskyddet är det viktigt
3546 att inte glömma att behovet av ett uppluckrat och förändrat strandskydd är stort även i
3547 exempelvis Stockholms skärgård. Det är en fullkomlig nödvändighet för att vi ska ha
3548 livskraftiga skärgårdar året om – inte bara några månader under
3549 sommarmånaderna. Utgångspunkten i de här förhandlingarna måste vara att flytta beslutandet
3550 närmare de områden som berörs. Centerpartiet har tidigare sagt att vissa delar av Sverige
3551 behöver ett statligt reglerat och förstärkt strandskydd. Det vore mycket olyckligt om
3552 Stockholms skärgård blev ett sådant område. Det finns en enorm utvecklingskraft ute på öarna
3553 som de lokala politikerna är väl medvetna om. Då är det viktigt att ge just dessa lokala
3554 politiker makten att fatta de avgörande besluten som möjliggör en verklig
3555 skärgårdsutveckling. Om besluten ska fattas längre upp i systemet är risken oerhört stor att
3556 generaliseringar och andra invanda uppfattningar styr strandskyddet mer än det faktiska
3557 behovet av förenklingar. Med anledningar av detta yrkar jag:

3558

3559 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3560 att Centerpartiet i förhandlingarna med regeringen säkerställer att Stockholms skärgård får ta
3561 del av den förändrade strandskyddslagstiftningen som innebär att det blir enklare att bygga
3562 strandnära.

3563 att besluten rörande strandskydd i Stockholms skärgård decentraliseras till kommunal nivå.

3564 att de utpekade kärnöarna med omnejd inte ska omfattas av någon form av förstärkt
3565 strandskydd.

3566 att länsstyrelsens överprövningsrätt av strandskyddsdispenser upphör.

3567

Kommitté 4
Landsbygd

3568 **Distriktets yttrande:**

3569 bifall

3570

3571 Kommitté 4 - landsbygd

3572 4.47 Strandskydd

3573 *Bertil Jonsson Örnsköldsvik*

3574

3575 BakgrundSverige är ett land med ojämnt fördelad befolkning i förhållande till ytan. Norrland
3576 har drygt 10 % av befolkningen som bor på 60 % av landets yta. I Stor-Stockholm, och dito
3577 Göteborg och Malmö, våra tre största städer, med närområden bor 45 % av Sveriges
3578 befolkning. Dessa regioner har 3 500-4 000 invånare/km², Norrland har 5 invånare på samma
3579 yta.Ovanstående fakta belyser att behovet av strandskydd är oerhört olika, beroende av var
3580 man bor i landet. Tätorterna behöver ett högre skydd och glesbygden ett lägre.
3581 Grundprincipen om skyddsbehovet av strand bör därför moderniseras och differentieras för att
3582 anpassas till verkligheten. I glesbygden är det nödvändigt att erbjuda attraktiva bostäder vid
3583 vattendrag och sjöar för att kunna öka attraktionskraften till boende i glesbygdsområden. I
3584 tätbebyggda områden bör skyddet ökas för att tillgodose friluftfolkets behov av
3585 allemansrättlig tillgång till strandområden i storstädernas närhet. Nuvarande skydd för
3586 kuststräckan bibehålls.För att uppnå detta bör två principer tillämpas i utformningen av ny
3587 lagstiftning om strandskydd.

3588

3589 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3590 Strandskyddet omfattning i meter är proportionellt till befolkningsstorleken i kommunerna.
3591 Denna princip ska gälla såväl mellan som inom kommunerna.

3592 Beräkningen av skyddets omfattning baseras på flera variabler, t.ex. antal invånare/km² samt
3593 strandlinjerna totala sträcka inom samma yta.

3594 Strandskyddet kan utökas efter särskild ansökan från kommun till Länsstyrelsen i respektive
3595 län, där synnerliga allmänna intressen föreligger. Beviljad utökningen av strandskydd
3596 tidsbegränsas och utvärderas.

3597

3598 **Distriktets yttrande:**

3599 Per-Eric Norberg och Jonny Lundin yttrade sig och yrkade bifall till styrelsens förslag

3600 Beslut

3601 - bifall till distriktsstyrelsens yttrande att instämma i motionens intentioner och
3602 överlämna densamma till partistämman för ställningstagande.

3603

3604 Kommitté 4 - landsbygd

3605 4.48 Strandskydd

3606 *Agneta Åkerberg och Martin Hafstrand Centerpartiet Falkenberg, Halland.*

3607

3608 Avgiften för strandskyddsdispens vid bygg- och anläggning är en ojämlig "straffskatt" som
3609 drabbar landsbygden. I detaljplanerat område finns friheter som att bygga friggebod,
3610 attefallshus, mur, plank mm. Ibland är det förenat med krav från kommunen på gestaltning. På
3611 landsbygden kräver dessa "avgiftsfria byggnader/anläggningar" oftast en ansökan om dispens
3612 pga strandskydd för att diken, bäckar, åar och sjöar finns i närområdet. Avgiften för
3613 dispensansökan ska betalas oavsett om man beviljas dispens eller ej. Inte sällan är avgiften
3614 högre än själva anläggningens uppförandekostnad! Avgiften vid ansökan för
3615 strandskyddsdispens är ojämlig och drabbar de som bor utanför detaljplanerat område. Den
3616 hör inte hemma i ett jämlikt samhälle. Därför ska det inte vara en avgift vid ansökan på
3617 sådana anläggningar/byggnader som bara drabbar de som bor på landsbygden.

3618

3619 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3620 att Centerpartiet arbetar för att avgiften vid ansökan om strandskyddsdispens avskaffas, för att
3621 likställas med de avgiftsfria åtgärder vid uppföranden av anläggningar/byggnader som gäller i
3622 tätorter.

3623

3624 **Distriktets yttrande:**

3625 Distriktsstyrelsens yttrande

3626 Motionärerna eftersträvar ett likvärdigt avgiftssystem för ansökningar av
3627 strandskyddsdispenser. Distriktsstyrelsen bedömer att förutsättningarna för sådan likvärdighet
3628 redan finns idag.

3629 Distriktsstyrelsen vill dock tillägga att man rent generellt anser att strandskyddslagstiftningen
3630 bör ses över för att underlätta byggnationer i strandnära lägen

3631 Motsättningarna som beskrivs i motionen är, enligt distriktsstyrelsen, inte jämförbara. Inom
3632 detaljplanerat område är redan strandskyddsdispensen prövad, vilket innebär att det är
3633 detaljplanen som avgör hur byggnader får uppföras. Ansökan om strandskyddsdispens är
3634 därför inte applicerbar på exemplet. Utanför detaljplanerat område skall strandskyddsdispens
3635 däremot begäras om byggnation inom strandskyddat område skall uppföras. Det är rimligt att
3636 en sådan ansökan också omfattas av en avgift. Det är varje kommun självt som sätter taxan för
3637 avgiften. Taxan skall vara av självkostnadsprincip och motsvara den kostnad som
3638 bedömningen av dispensen utgör.

3639 Distriktsstyrelsen anser inte heller att avgift för strandskyddsdispens utanför planlagt område
3640 går att jämställa med tex. bygglovsavgifter inom detaljplanerat område. Det är olika
3641 lagstiftningar som berörs och syftet med de olika tillstånden är inte jämförbara.

Kommitté 4
Landsbygd

3642 Härutöver anser även distriktsstyrelsen att olika typer av prövningar som skall genomföras, i
3643 samband med byggnationer, också framledes bör omfattas av avgifter som motsvarar
3644 prövningens omkostnader. Dessa kostnader bör ej belasta ett skattekollektiv, då de i huvudsak
3645 berör enskilda fastighetsägare.

3646 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

3647 Att avslå motionen

3648 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:

3649 Årsstämman beslutade

3650 att bifalla motionen

3651

3652 Kommitté 4 - landsbygd

3653 4.49 Strandskydd

3654 *Anders Borgqvist*

3655

3656 Runtom i landets städer är stadsplanerarna mycket angelägna om att bygga i attraktiva lägen
3657 längs havs och insjöstränder och längs vattendrag. Ofta mycket strandnära, och med lyckat
3658 resultat i detaljplanelagda områden. Landsbyggen kan vanligen inte erbjuda städernas utbud
3659 av service, kultur och restauranger, men skulle i gengäld kunna erbjuda möjlighet till
3660 naturnära och fantasiska boendemiljöer. Detta är i dag ofta inte möjligt på grund av rådande
3661 strandskyddsbestämmelser. Många av landsbygens vackraste kulturmiljöer finns längs våra
3662 kuster och stränder, och har tillkommit innan nuvarande bestämmelser trädde i kraft. De
3663 skulle i dag inte vara tillåtna att uppföra. Det generella strandskyddet på 100 meter har i en del
3664 fall utökats till 300 meter. Om det är längs ett vattendrag gäller det på båda sidor om
3665 vattendraget. Alltså lägger bestämmelserna då byggförbud på ett 200 till 600 m brett bälte
3666 genom landsbygden. Utan att någon kompensation till fastighetsägaren utgår. Få länder har ett
3667 så stort antal insjöar och vattendrag, och så lång kustlinje som Sverige, alltså drabbar
3668 bestämmelserna mycket stora landområden. Man kan på goda grunder ifrågasätta om inte
3669 bestämmelserna och tillämpningen av dessa dessutom strider mot grundlagen. I
3670 regeringsformens 2 kap. 18§ fastslås att det allmänna inte får, citat: ”inskränker användningen
3671 av mark eller byggnad utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen.”
3672 Dagen generella förbud mot byggnation strandnära kan inte anses vara ett angeläget allmänt
3673 intresse, och står därför ej i överensstämmelse med regeringsformen. Som reglerna ser ut, och
3674 tillämpas i dag är de en ren diskriminering av våra landsbygder och lägger i många fall hinder
3675 för en positiv utveckling av landsbygden. De försvårar dessutom för familjer att skaffa sig
3676 attraktiva och naturnära boenden. Dagens regler leder till att stora delar av landsbygden
3677 tvingas bli någon form av ett reservat dit stadsbor har rätt att söka sig när lusten faller på.
3678 Detta är inte rimligt.

3679

3680 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3681 Centerpartiet med stor kraft driver frågan om upphävande av det generella strandskyddet. Det
3682 bör i stället ersättas med skydd endast av särskilt skyddsvärda och för allmänheten och
3683 friluftslivet viktiga områden.

3684 För att begränsa lusten att avsätta onödigt stora områden, bör frågan om ersättning till
3685 markägarna utredas.

3686 Försäkringsmässiga överväganden bör framöver avgöra var längs våra stränder det är
3687 olämpligt att bygga.

3688

3689 **Distriktets yttrande:**

3690 Frågan har varit aktuell i många år, motioner har lagts och frågan har dryftats.

3691 Självbestämmande är en

Kommitté 4
Landsbygd

3692 viktigt värdering för oss centerpartister.

3693 Distriktsstämman föreslår Partisstämman att instämna i motionens intentioner.

3694

3695 Kommitté 4 - landsbygd

3696 4.50 Klimatzoner

3697 *Ulf Eriksson, Vännäs Västerbotten*

3698

3699 Enskilda vägar är den allra största delen av Sveriges vägnät. Väghållarna som har ansvar för
3700 de enskilda vägarna kan vara enskilda markägare eller organisationer. En del enskilda vägar
3701 får statsbidrag. Sveriges vägnät består av 9 850 mil statliga vägar, 4 230 mil kommunala
3702 vägar och 7400 mil enskilda vägar med statsbidrag. Trafikverket delar in landet i klimatzoner
3703 efter hur driftsbehovet för vinterunderhåll fördelas över landet. Det vill säga antalet tillfällen
3704 för plogning, sandning, isrivning och snödikning. Dessutom har vi tagit fram
3705 klimatzonsfaktorer för barmarksunderhåll som tar hänsyn till den längre barmarksperioden
3706 som finns i södra delen av landet. Sverige är indelat i tre klimatzoner: A, B och C. I
3707 beräkningen av statsbidraget i zon C är plogningsintervallerna vid kusten lika till antal som i
3708 inlandet och fjälltrakterna. Pågående klimatförändringar visar nu att i Västerbottens kustland
3709 är sandningsbehovet större än i inlandet och pågår oftast fram till årsskiftet därefter följer
3710 plogningsperioden. Kostnaden för sandning är näst intill den dubbla jämfört med plogning.
3711 Med dagens antal och med de klimatzoner som nu gäller svarar det inte upp mot den klimat
3712 verklighet som vi nu befinner oss i.

3713

3714 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3715 att Centerpartiet arbetar för att Trafikverkets klimatzoner revideras för att, på ett rättvisare
3716 sätt, svara upp mot de behov som klimatförändringarna kräver

3717

3718 **Distriktets yttrande:**

3719 Distriktsstyrelsens yttrande

3720 Motionären vill att Centerpartiet arbetar för att Trafikverkets klimatzoner revideras för att, på
3721 ett rättvisare sätt, svara upp mot de behov som klimatförändringarna kräver eftersom
3722 nuvarande klimatzoner inte är rättvisande.

3723 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta:

3724 att bifalla motionen.

3725 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta enligt distriktsstyrelsens förslag.

3726 Distriktsstämman beslutar enligt kommitténs förslag.

3727

3728 Kommitté 4 - landsbygd

3729 4.51 Lantbruksstöd

3730 *Elisabeth Johansson, Strömstad*

3731

3732 När jordbrukarstöden för 2015 skulle betalas ut från Statens Jordbruksverk, SJV uppvisade
3733 deras nya datasystem stora brister, t ex kunde det inte hantera avvikelser större än 2 hektar
3734 eller 3 % av sökt areal. Väldigt förenklat, ledde detta till att många jordbrukare inte fick sina
3735 stöd utbetalade och ett mindre kaos utbröt, både för enskilda företagare och inom SJV. Först
3736 under senhösten 2018 började SJV att betala ut resterande delar av stöden för åren 2015-
3737 2017.Från december 2015 fram till senhöst 2018, kunde ingen ge svar på när pengarna skulle
3738 betalas ut, och pressen var stor för många jordbruksföretagare. Personal har sagts upp,
3739 investeringar har fått vänta. Expansioner har uteblivit och flera har slutat helt. Ovissheten om
3740 framtiden har för vissa företag har varit förödande.Vi kan tycka vad vi vill om att en
3741 näringsgren behöver ekonomiskt stöd, men så länge det systemet finns måste svenska
3742 jordbrukare kunna lita på att stöd utbetalas, och inom rimlig tid. Det borde vara en
3743 självklarhet att stöden betalas ut under det år det avser. Jordbrukaren har ett datum att följa
3744 gällande ansökan om jordbrukarstöd sk. SAM, och om det inte följs dras viss procent av
3745 stöden av för varje dag som ansökan är försenad.Ett nytt regelverk kring jordbruksstödens
3746 formalia behöver tas fram för att garantera att Sverige fortsatt har tillgång
3747 livsmedelsproducerande företag. En reglering bör finnas att utbetalning av merparten av
3748 stöden, ex 85 %, sker så snart som möjligt, absolut senast 31 oktober året ansökan avser, och
3749 att resterande 15 % utbetalas t ex senast det datum den nya SAM-ansökan året efter.Om 85 %
3750 av stöden betalas ut till alla, borde tiden under ett år fram till nästa ansökningstillfälle, kunna
3751 användas till att justera avvikelser och om nödvändigt korrigera utbetalningen på den
3752 resterande delen.Både Länsstyrelsen och SJV har myndighetsutövande och en översyn om det
3753 räcker att varje ansökan hanteras av en myndighet istället för som nu att Länsstyrelsen lämnar
3754 ansökan vidare till SJV för slutligt godkännande innan stöden betalas ut. Onödigt
3755 dubbelarbete och tidsödande.

3756

3757 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3758 att Centerpartiet verkar för ett nytt regelverket gällande formalia för jordbrukarstödet tas fram

3759 att regelverket innehåller en huvudinriktning att en tidsgräns när merparten (förslagsvis 85%)

3760 av stöden ska betalas ut till mottagaren, så snart som möjligt men absolut senast 31 oktober

3761 det år ansökan avser

3762 att en tidsgräns när resterande stöd (15%) ska betalas ut ska finnas, ex samma datum SAM-

3763 ansökan året efter ska vara inlämnat.

3764 att översyn kring ansökningshanteringen görs, det borde räcka att en av myndigheterna SJV

3765 eller Länsstyrelsen hanterar varje ärende för att slippa dubbelarbete

3766 att en straffavgift eller ränta betalas ut till jordbrukaren för varje dag som stöden inte är

3767 utbetalade, förslagsvis samma skala som finns vid en försenad SAM-ansökan

Kommitté 4
Landsbygd

3768

3769 **Distriktets yttrande:**

3770 Distriktsstyrelsens motivering

3771 Distriktsstyrelsen delar motionens kritik mot nuvarande system för utbetalningar av
3772 jordbruksstöd. Att utbetalningar uteblir i flera år drabbar enskilda företagare på ett
3773 oacceptabelt sätt. Byråkratin måste minska i Sverige och inom de gröna näringarna i
3774 synnerhet för att skapa bättre förutsättningar för svenskt lantbruks konkurrenskraft.

3775 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman:

3776 Att bifall motion i sin helhet.

3777 Stämman beslutar att bifalla motionen i sin helhet.

3778

3779 Kommitté 4 - landsbygd

3780 4.52 Lantbruksstöd

3781 *Henrik Arnesson, Kungsbacka Halland*

3782

3783 Jordbruksverket har i flera års tid dragits med problem att utföra utbetalningar av de stöd,
3784 lantbrukare har sökt och fått beviljade, såsom areal, miljö och stöd för djurhållning. Problem
3785 med nya datasystem har varit skälet enligt utsago. Dessa stöd är en del i den livsmedelspolitik
3786 som varit aktuell sedan vårt inträde i EU 1995. Den går ut på att lantbrukaren kan söka och få
3787 stöd per arealenhet brukad åker, per djurenhet för viss djurhållning osv. eller per
3788 miljöskyddsåtgärd m.m. Syftet är att bibehålla åkermark och produktionskapacitet för
3789 framtida behov, men ändå till en låg kostnad för produkter från lantbruket till konsumenten.
3790 Med andra ord en subvention för att hålla låga livsmedelspriser. För lantbrukare är detta en
3791 del av intäkten, utan den hade priserna för produktionsvarorna behövt vara betydligt högre för
3792 att kunna producera till dagens metoder överlag. Jordbruksverket ställer höga krav på
3793 lantbrukaren vad gäller punktlighet för ansökningshandlingar, arealangivelser med två
3794 decimaler, kan kräva återbetalning för felaktigheter som inträffat flera år tidigare, stora krav
3795 om de s.k. tvärvillkoren överskrids.

3796

3797 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3798 Centerpartiet verkar för att Jordbruksverket tar fram alternativa metoder, ex. vis regionalt via
3799 länsstyrelser kan genomföra utbetalningar av berättigade stöd, om det normala systemet
3800 fallerar. Detta är också en säkerhetsrisk, lantbruket behöver även kapi

3801

3802 **Distriktets yttrande:**

3803 Distriktsstyrelsens yttrande

3804 Att en statlig myndighet som Jordbruksverket under flera år inte lyckas med sitt uppdrag är
3805 inte acceptabelt. Tredje man, i detta fall lantbrukare med stöd som bifallits drabbas.
3806 Myndigheten är den som är ansvarig att ta fram alternativa sätt för att utbetalningens ska
3807 kunna verkställas. Enskild lantbrukare ska få sitt bidrag under tiden som åtgärder vidtas för att
3808 komma tillrätta med utbetalningsproblemen. Jordbruksverket måste klara sitt uppdrag.

3809 Distriktsstyrelsen föreslår stämman:

3810 Att instämman i motionens intentioner.

3811 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:

3812 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

3813 att instämman i motionens intentioner

3814

3815 Kommitté 4 - landsbygd

3816 4.53 Regelverk efter förutsättningar

3817 *Urban Larsson Dorotea, Västerbotten*

3818

3819 Det kommunala självstyret är grundlagsskyddat, självstyret syftar till att ge ett lokalt ansvar
3820 och inflytande över gemensamma frågor. Kommunernas beskattningsrätt är en viktig del i
3821 självstyret och är huvuddelen av kommunernas inkomster. Kommunernas verksamhet och
3822 uppdrag regleras i kommunallagen, lagen kräver att kommunerna ska ansvara för alltifrån
3823 socialtjänst till det offentliga skolväsendet och plan och byggfrågor.

3824 Skillnaderna mellan kommuner är stora, i befolkning Stockholm kommun 950 000 inv. -
3825 Bjurholm kommun 2 450 inv. I yta Kiruna kommun 20 500 km² – Sundbyberg kommun 8,79
3826 km². Skattekraftsunderlaget i kronor är högst i Danderyd kommun 378 239 och lägst i Årjäng
3827 kommun 158 145. De finns inpendlingskommuner som i hög grad får bekosta kommunal
3828 service, men inte får del av utpendlingskommunens kommunalskatt.

3829 Det finns med andra ord ett antal komponenter som gör att förutsättningar för kommunerna att
3830 uppfylla alla statens krav är minst sagt utmanande.

3831 De verktyg som idag ges för att minska skillnaderna mellan kommunerna är det så kallade
3832 utjämningsystemet, inkomstutjämning, kostnadsutjämning och strukturbidrag.
3833 Kostnadsutjämnningen har granskats närmare i en utredning som föreslår att ytterligare
3834 omfördela pengar från kommuner med starka ekonomier till kommuner med svagare
3835 ekonomier, frågan är om detta är tillräckligt för att minska skillnaderna mellan kommunernas
3836 förutsättningar att ge en rimlig kommunal service till kommunmedborgarna.

3837 En ökad detaljreglering av både innehåll och utföranden har minskat kommunernas
3838 möjligheter till kommunpolitiska prioriteringar, de sökbara specialdestinerade statsbidragen
3839 har till viss del blivit så komplexa att många kommuner inte har en egen kompetens som ens
3840 klarar av ansökningsförfarandet.

3841 Centerpartiet har under lång tid bejakat en decentraliserad samhällsmodell med kommunalt
3842 självstyre där den grundläggande faktorn är det lokala inflytandet över den vardag som
3843 medborgarna befinner sig i.

3844 Kommunsammanslagningar kommer aldrig att vara lösningen, det kommer ytterligare att
3845 minska känslan av närhet och inflytande.

3846 Ett grundläggande krav skall fortsättningsvis vara alla medborgarnas rätt till en likvärdig
3847 hälso- sjukvård, en värdig omsorg, utbildning, hälso- och miljöskydd etc., detta oavsett vilken
3848 kommun man bor i. Men regelverken för kommunernas utföransvar måste bli mera flexibelt
3849 och anpassas till lokala förhållanden. Exempel på detta är rätt till distansundervisning,
3850 tjänsteköp mellan kommuner där myndighetsutövning gäller. En större vikt till
3851 befolkningstäthet gentemot invånarantal skulle ge kommuner med stora geografiska
3852 ansvarsområden men litet invånarantal större möjligheter att ta del av de specialdestinerade
3853 stöden som finns att tillgå med till exempel ett slopat ansökningsförfarande.

3854

Kommitté 4
Landsbygd

3855 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3856 att centerpartiet tar ett initiativ till en översyn av statens och kommuners relationer, där det
3857 kommunala självstyret befästs och att statens krav på kommunernas utföransvar blir mera
3858 flexibelt

3859

3860 **Distriktets yttrande:**

3861 Motionären vill att Centerpartiet tar ett initiativ till en översyn av statens och kommunens
3862 relationer, där det kommunala självstyret befästs och att statens krav på kommunernas
3863 utföransvar blir mer flexibelt. Motionen knyter an till den diskussion som förts nationellt
3864 kring asymmetri. Det som står i brödtexten i motionen är centerpolitik och vi håller med i sak,
3865 frågan är hur det rent praktiskt ska genomföras.

3866 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta

3867 att instämma i motionens intentioner.

3868 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta att bifalla motionen

3869 Distriktsstämman beslutar enligt kommitténs förslag.

3870

3871 Kommitté 4 - landsbygd

3872 4.54 Regionalisering av landsbygdsprogrammet

3873 *Erik-Widar Andersson Jämtland*

3874

3875 Sveriges regioner har idag ansvaret för det regionala tillväxtarbetet. Det regionala
3876 tillväxtarbetet omfattar prioriteringar och beslut rörande resurser i EUs
3877 sammanhållningspolitik. För att uppnå samordnings- och synergieffekter är det lämpligt att
3878 även landsbygdsprogrammets resurser för landsbygdsutveckling överförs till den regionala
3879 nivån så att prioriteringar och beslut rörande dessa resurser kan fattas i Sveriges regioner.

3880

3881 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3882 Landsbygdsprogrammets resurser för landsbygdsutveckling överförs till den regionalt
3883 tillväxtansvariga myndigheter.

3884

3885 **Distriktets yttrande:**

3886 Stämman beslutade att bifalla motionen

3887

3888 Kommitté 4 - landsbygd

3889 4.55 GMO

3890 *Jasmine Karam Västra Götalands krets*

3891

3892 Rätt använt kan GMO innebära att vi producerar mer näringsrik mat i mindre odlingsarealer
3893 och därmed öppna för mer skogsmark vilket vi och hela Europa kommer att behöva för
3894 klimatförändringarna då mer skog binder koldioxid. Metastudier visar att GMOs inte är
3895 farliga för konsumenten.

3896

3897 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3898 att centern blir den kraft som stödjer användning av GMO i Sverige och EU som en del av
3899 miljöpolitiken. Liksom lättar på reglerna som idag finns runt GMO.

3900

3901 **Distriktets yttrande:**

3902 Distriktsstyrelsens yttrande:

3903 Centerpartiet har presenterat över 90 konkreta förslag för att lyfta matlandet Sverige.

3904 Bland annat att mat som görs i Sverige håller hög kvalitet.

3905 Svenska miljökrav gör också att tillverkningen hela tiden blir mer och mer hållbar. Redan
3906 idag är matproduktionen i Sverige ofta bättre än i andra länder i EU.

3907 Alla företag i livsmedelskedjan, från lantbruk till besöksnäring, måste ha

3908 konkurrenskraftiga villkor. Sverige behöver starka och livskraftiga livsmedelsföretag. Då
3909 kan också tillverkningen av svenska livsmedel öka. Man ska kunna handla närproducerat
3910 och miljövänligt.

3911 Centerpartiet vill ha fullständiga innehållsförteckningar och märkningar som talar om
3912 varifrån maten kommer. Vi tycker att även annan märkning måste bli tydligare. Vi tycker
3913 till exempel att matbranschen borde ta fram enhetliga märkningar som visar vilken
3914 klimatpåverkan en produkt har, eller om den innehåller antibiotika och färgämnen.

3915 Genetiskt modifierade organismer (GMO) kan spela en stor roll i denna utveckling. Att
3916 ändra i generna är en modernisering av växtförädlingen som sparar tid, tid som kan vara
3917 viktig när målet är att mätta världens befolkning. Därför är Centerpartiet öppna för att
3918 det i framtiden kan användas GMO i kommersiell odling inom såväl jord- och skogsbruk.

Kommitté 4
Landsbygd

- 3919 Lagstiftningen kring växtförädling behöver förändras så att den bygger på sortens
3920 egenskaper i stället för vilken förädlingsmetod som har använts.
- 3921 Dock anser Centerpartiet att försiktighetsprincipen fortsatt ska gälla, och att GMO-produkter
3922 ska märkas för att tillförsäkra konsumenter och lantbrukare ett fritt val.
- 3923 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:
- 3924 Att anse motionen besvarad.
- 3925 Distriktsstämman beslutar:
- 3926 att bifalla distriktsstyrelsens förslag.
- 3927

3928 Kommitté 4 - landsbygd

3929 4.56 Skarvinventering

3930 *Clas Boström (Österåker) samt Michaela Haga (Österåker)*

3931

3932 Skarvfrågan - en infekterad, ej faktabaserad debatt – med förbättringsmöjlighet. I Sveriges
3933 kustlän har sedan ca 20 år skarvfrågan debatterats återkommande. Konflikter finns främst
3934 mellan lokalbefolkning och naturvårdande intressen samt fiskeintressen. Årligen uppkommer
3935 ofta massmedialt artiklar m.m. om tillkommande problem i samband med expansion av gamla
3936 respektive snabbt expanderande nya kolonier. Länsstyrelser, domstolar och enskilda personer
3937 och fastighetsägare avsätter relativt mycket resurser och tid för skydds jaktansökningar och
3938 enskilda får ägna sig åt att denna relativt svåra och tidsödande jakt. Kolonierna är de fasta
3939 punkterna där upp till tusentals skarvar koncentrerat föryngrar sig. De olika länderna runt
3940 Östersjön är kommunicerande kärl och skarvarna flyger långt, före och efter häckningen för
3941 att slutligen övervintra främst i Södra Europa. Speciellt i Danmark är man extra utsatta och
3942 unika fiskarter som t.ex. Nordsjösik är i riskzonen för att helt utrotas. Stora redan genomförda
3943 EU finansierade turist- och fiskevårdande projekt blir därmed till ingen nytta. Främst Sverige
3944 är det land som utmärker sig genom att sakna sammantagen statistik på antal och storlek på
3945 sina skarvkolonier efter en likartad metod. Ett försök till att sammanställa en sådan
3946 presenteras i bilagan. Utan inventeringar kan man inte på lämpligt sätt förvalta skarvstammen.
3947 Olika typer av skydds jaktbeslut eller inga åtgärder alls bör vara klara till årsskiftet inför
3948 kommande års insatser som t.ex. skydds jakt med vapen utanför kolonier eller olika typ av
3949 äggpreparering på kolonierna.

3950 BILAGA: Exempel på länsvis inventering av skarv. Osäkra uppgifter om skarvpopulationer i
3951 Sveriges kustlän. Västra Götaland 12 850

3952 Inventering 2012. Enligt uppgift i dom från Förvaltningsrätten 2018Halland
3953 4 700 Enligt inventering på ett stratifierat sätt av flockar 2010Skåne
3954 9 000 Enligt inventering 2012Blekinge 9 000 Enligt
3955 inventering 2012Kalmar 70 000 Dagsfärsk ny inventering 2018 -
3956 extrem ökning från 25 000Östergötland 2 800 2018 års kunskap i
3957 frågan - inventering gjord även av storkolonierSörmland 8 000
3958 Mycket osäkra uppgifter 7 kolonier i skärgårdenStockholm 28 430
3959 2018 års inventering ej helt färdigt sammanställd av LänsstyrelsenUppsala
3960 8 000 I Karholms bukten - flera närliggande öar, viss inventering 2017Gävleborg
3961 17 650 2018 års inventeringar enligt Länsstyrelsens enkätVästernorrland
3962 16 100 Boinventering 2017, 8 kolonierVästerbotten 3 550
3963 Uppgiften är från 2009, sedan dess ”stark” ökningNorrbotten Fåtal
3964 Ingen koloni sedan 2009 - efter illegal äggprickningApproximativ summa ca 190 000
3965 Ej inkluderande insjöar, population på eftersommarenVid inventeringar av bon har
3966 genomgående uppräkningsfaktorn 5.0 utnyttjats vilket kan ifrågasättas. Antalet gäller
3967 mellanskarv (*Phalacrocorax carbo sinensis*). Kända ”skarvsjöar” som Mälaren, Vättern,
3968 Vänern, Roxen, Erken etc. är inte inkluderade, ej heller Gotland. Det finns dock äldre
3969 uppgifter om att Sveriges insjöar har ca 18 % av det totala antalet skarv. Sverige har som land
3970 ingen heltäckande statistik över antalet skarvar och skarvkolonier så uppgifterna ovan som

Kommitté 4 Landsbygd

3971 erhållits från Länsstyrelser m.fl. bygger på olika typ av inventeringar och vid olika tidpunkter
3972 och i många fall är egentligen inventeringarna väl gamla för att kunna utnyttjas i en sådan här
3973 sammanställning. 2012 var det en relativt omfattande kartläggning i Naturvårdsverkets regi,
3974 men den inkluderade inte alla län. Inrapportering av skarvpopulationen görs ostrukturerat till
3975 Artportalen baserat på olika metoder. Där kan det kanske också vara möjligt att utläsa
3976 trender för skarvpopulationen för en del län. Varje rapportörskälla svarar själv för kvaliteten
3977 på inrapporterade uppgifter. Följande slutsatser:1. Det saknas rikstäckande inventering av
3978 skarv med likartad metod och kvalitet varför det behövs ny gemensam inventering och
3979 presentation som t.ex. i Danmark. Sådana inventeringar görs lämpligen i augusti och
3980 september (dock ej för sent på kala berg, träd etc. där bon lätt ”blåser bort”). Räkning görs av
3981 skarvbon i kolonier med flera syften men ett av de främsta syftena är att se effekter av
3982 skyddsjakter m m. och ge konkret underlag tidig höst för kommande års skyddsjakter.2.
3983 Kolonin Ryssmasterna/ Småholmarna i Furusundsleden är Sveriges näst största med ca 9 000
3984 skarvar tätt följt av kolonin i Karholmsbukten i Uppsala län. I Kalmar län har sista åren skett
3985 en extrem ökning. Största ökningen har skett på kolonin Kalvholmarna i Kalmarsund som nu
3986 har den största kolonin i Sverige.3. Omflyttningar sker nu även mellan kolonier och mot
3987 gamla kolonier i jakten på krympande fiskföda eftersom hela Östersjön utom Åland är täkt av
3988 kolonier. Om man tar med insjöar kanske Sveriges skarvpopulation är långt över 200 000 på
3989 eftersommaren.(Bilaga skapad av Clas Boström 30 oktober 2018)

3990

3991 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3992 Att Sverige tar fram en metod som säkerställer sammantagen årlig statistik på skarvkolonier.

3993 Att Naturvårdsverket som övergripande ansvarig anvisar en inventeringsmetod som nyttjas av
3994 Länsstyrelserna.

3995 Att Naturvårdsverket samlar in och publicerar sammanställningen under november månad.

3996 Att Länsstyrelserna i kustlänen ansvarar för att inventeringarna utförs och sammanställs till ca
3997 1 oktober.

3998

3999 **Distriktets yttrande:**

4000 Inget yttrande insänt från distriktet

4001

4002 Kommitté 4 - landsbygd

4003 4.57 Småskaligt fiske

4004 *Karlskronakretsen*

4005

4006

4007 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4008 att Centerpartiet ska verka för att minimera skadligt trålfiske och förbättra möjligheten för
4009 småskaligt fiske. Beakta möjligheten att minimera motorstyrkan i fiskebåtar

4010 att Centerpartiet ska verka för att vattenkraftverken ska utformas för att minimera skador på
4011 fisk och ål. Investeringsstöd ska ges för effektiva modifieringar av vattenkraftsverken.

4012

4013 **Distriktets yttrande:**

4014 Motionären tar upp viktiga frågor om fisket i Östersjön. Fisket är redan hårt reglerat, med
4015 långa perioder då trålarna måste ligga i hamn. 2016 fiskade 29 trålare upp kvoten för torsk,
4016 som ligger på 30 000-50 000 ton. Det är en kollaps sen 80-talet då fångsterna låg på uppåt 450
4017 000 ton. Mycket av denna kollaps förklaras med överfiske under en lång period.

4018 Trålfiske kan bedrivas på olika sätt. Vi anser att det måste utformas så att det blir mer
4019 selektivt, alltså att trålen i större utsträckning bara fiskar den fisk som avses. Fisk som släpats
4020 i trålen, dör i stor utsträckning, när den töms på oönskad fisk. Det är bl.a. småtorsk som
4021 kunnat förstärka beståndet.

4022 Bottentrålning lämnar djupa spår i botten, som tar lång tid att läka. Inget lämnas kvar för att
4023 återskapa livet på botten. Skall något stoppas är det den typen av trålning, för att torsken skall
4024 återhämta sig. Utan ett stopp får vi heller inte ett större kustnära fiske.

4025 När det gäller möjligheten att minimera motorstyrkan, är det förarens utbildning som avgör
4026 det, och inte vad båten används till.

4027 Vad gäller vattenkraften, har en bred riksdagsmajoritet, där Centerpartiet var en part, gjort en
4028 överenskommelse under 2018 om prövning av vattenverksamhet. Den reglerar också
4029 ekonomin. Remissen ligger nu hos lagrådet.

4030 Distriktsstyrelsen tillstyrker den första att satsen

4031 Distriktsstyrelsen anser att sats två är besvarad

4032

4033 Kommitté 4 - landsbygd

4034 4.58 Statliga myndigheters närvaro

4035 *Anna Hed, Mora Dalarna*

4036

4037 Förslag till riksdagsbeslut. Stämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de
4038 statliga myndigheternas flykt från landsbygden ska stoppas. Motivering Centerpartiet bildades
4039 för över 100 år sedan som en protest mot den orättvisa som växt fram mellan stad och land.
4040 Den kampen är lika viktig i dagens samhälle. Under många år har staten varit den som
4041 centraliserat sin verksamhet snabbast medan det privata näringslivet valt att stanna kvar på
4042 landsbygden. Centraliseringen är inte politiskt beslutad utan myndigheterna har själva valt
4043 denna väg. Den politiska styrningen har varit alltför svag. Det är nu dags för staten att ta
4044 makten över sina egna myndigheter och bolag och i regleringsbrev se till att de inte kan på
4045 egen hand kan centralisera verksamheten. Det borde återinföras styrelser i de statliga
4046 myndigheterna där generaldirektörerna måste förankra strategiska beslut. Statliga
4047 myndigheter borde utlokaliseras från storstäder till mindre orter. Att utlokalisera statliga
4048 myndigheter till regionstäder som redan har tillväxt löser inte landsbygdens problem med att
4049 kunna tillhandahålla akademiska arbetstillfällen.

4050

4051 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4052 att Centerpartiet verkar för att stoppa de statliga myndigheters flykt från landsbygden.

4053

4054 **Distriktets yttrande:**

4055 Den statliga flykten från orter utanför regioncentra fortsätter på samma sätt som skett under
4056 flera decennier. Sedan början på 2000-talet har 10 000 nya statliga jobb flyttats eller
4057 tillskapats i Stockholm. En enig Landsbygdskommitté föreslog att just 10 000 statliga jobb
4058 skulle utlokaliseras från Stockholm. Regeringen föreslog under förra året att 2 000 statliga
4059 jobb skulle omlokaliseras vilket är en bra början men alldeles för lite. Det regeringen också
4060 gjorde var att flytta dessa 2 000 jobb till kommuner längs Stockholms tunnelbanenät, andra
4061 storstäder eller regioncentra ute i landet som redan har stora tillväxtproblem. För en
4062 landsortskommun hjälper det inte att statliga jobb hamnar i regionstaden 20 mil bort. Att
4063 myndigheter fortsätter att centralisera trots lagstiftning och politiska signaler visar på att
4064 myndigheter och dess Generaldirektörer har för stor makt att ta dö på de spillror som finns
4065 kvar av svensk regionalpolitik.

4066 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

4067 att bifalla motionen

4068 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade

4069 att bifalla motionen

4070

4071 Kommitté 4 - landsbygd

4072 4.59 Moms på djurfoder

4073 *Emilie Johansson, Stockholm*

4074

4075 I dagsläget är momsen på svenskt djurfoder 25 procent, samtidigt som Tysklands momssats
4076 på djurfoder ligger på 7 procent. Det här innebär att många producenter i Sverige skeppar
4077 djurfoder till Tyskland för att sedan sälja det till bland annat svenska kunder över nätet och
4078 transportera tillbaka fodret till Sverige. Miljömässigt är det dåligt, samtidigt som det även blir
4079 svårt att konkurrera med tyska företag på olika villkor. Det vore toppen om vi kan
4080 harmonisera momssatserna för djurfoder inom EU, eller sänka momsen på djurfoder i
4081 Sverige, för att få så konkurrensneutrala förutsättningar som möjligt. Man kan tänka sig att
4082 den sammanlagda kostaden för att sänka momsen på djurfoder delvis skulle kunna finansieras
4083 av de miljövinster som uppstår med minskade transporter.

4084

4085 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4086 att sänka momsen på djurfoder inom Sverige.

4087 att harmonisera momsnivåerna på djurfoder inom EU.

4088 **Distriktets yttrande:**

4089 Sverige är ett land fullt av människor som älskar sina husdjur. Var tredje familj har ett
4090 sällskapsdjur och många ser sina husdjur som fullvärdiga familjemedlemmar som de gärna
4091 spenderar tid och pengar på. De svenska hund- och kattägarna lägger årligen miljardbelopp på
4092 foder, tillbehör och tjänster till sina husdjur. Det gör även att inköp som görs i andra EU-
4093 länder resulterar i att den svenska staten tappar en del av de inkomster de hade fått om
4094 inköpen skett i Sverige.

4095 Motionären nämner Tyskland som ett exempel på ett land där momssatsen på djurmat är lägre
4096 än i Sverige. I Tyskland räknas djurmat till samma momskategori som mat för människor och
4097 därmed har dessa varor en lägre momssats. Motionären nämner att benägenheten att handla
4098 därifrån ökar vilket i sin tur ökar antalet transporter och vår miljöpåverkan.

4099 Distriktsstyrelsen delar motionärens syn att differentierade momssatser kan skapa problem. Vi
4100 menar dock att flera av de undantag som görs är väl motiverade. Inom EU finns det många
4101 olika varor där momssatserna skiljer sig åt mellan medlemsländerna. Att driva harmonisering
4102 för en vara eller typ av produkt är inte önskvärt då det kan skapa krav på att andra momssatser
4103 ska harmoniseras. Exempelvis på varor där vi ser det som motiverat att ha en högre moms då
4104 de kan ha skadlig inverkan på naturen kroppen eller omgivningen.

4105 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman

4106 Att avslå motionen

4107 Distriktsstämmans beslut: Att avslå motionen

4108 Kommitté 4 - landsbygd

4109 4.60 Tvärvillkorsavdrag

4110 *Andreas Karlsson, Krokrom (Såväl kretsstyrelsen som kretsårsmötet har ställt sig bakom*
4111 *motionen)*

4112

4113 Livsmedelsproduktionen omgärdas av en komplex lagstiftning samt omfattande regler och
4114 tillämpningar som till alldeles för stor utsträckning varierar beroende på vilken kontrollant
4115 eller handläggare som är ansvarig. Det skapar utmaningar för företagandet inom de gröna
4116 näringarna. När det dessutom tillkommer ett ersättningssystem som kopplas ihop med dessa
4117 lagar och regler så blir situationen mer komplicerad. Tvärvillkorens utformning med
4118 procentuella avdrag och sanktioner vid upprepade avvikelser, även om det kan vara många år
4119 mellan dessa, gör att rättsäkerheten blir ifrågasatt. Vi måste komma ihåg att en bedömning vid
4120 ett tillfälle gjord av en handläggare i ett län inte görs likadant alla gånger av alla handläggare i
4121 alla län. Vår uppfattning är att små avvikelser vid tvärvillkorskontroller får alldeles för stora
4122 konsekvenser för den enskilda företagaren och att det behöver finnas möjlighet att åtgärda
4123 eventuella brister innan sanktioner tar vid. Vi är väl medvetna om att det jobba på olika sätt
4124 med den här frågan, men att vi inte är i mål med denna fråga ännu. Av den anledningen
4125 behöver också arbetssätt och metoder ses över för att nå större framgång i det politiska
4126 påverkansarbetet. Vi behöver få mer kunskap om hur Centerpartiets påverkansarbete och hur
4127 dialoger med olika departement och samverkansgrupper får framgång. Centerpartiet i Krokrom
4128 yrkar att partistämman beslutar

4129

4130 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4131 att arbeta för en förändring av tvärvillkoren på EU-nivå så att små avvikelser inte ger
4132 oproportionerliga avvikelser

4133 att förbättra kommunikationen med distrikt och kretsar om hur påverkansarbete och dialoger
4134 med departement och myndigheter sker

4135

4136 **Distriktets yttrande:**

4137 Stämman beslutar:

4138 att centerpartiet arbetar för en rimligare bedömning på tvärvillkorsnivå.

4139

4140 Kommitté 4 - landsbygd

4141 4.61 Små kommuner

4142 *Roger Larsson Vännäs Centerkrets, Västerbotten*

4143

4144 Sverige är ett land med väldiga storleksskillnader mellan våra kommuner från Stockholms
4145 964 154 invånare till Bjurholms 2450 invånare. Det är i grunden inget fel i att våra kommuner
4146 är olika stora, men det är ju inte rimligt att alla kommuner oavsett storlek skall kunna erbjuda
4147 alla sina medborgare samma service. Samtidigt som jag inte tror att
4148 kommunsammanslagningar heller löser dessa problem då de kommuner som är väldigt små i
4149 många fall ligger i områden där befolkningen är väldigt gles vilket gör att man inte löser så
4150 mycket genom att slå ihop kommuner då effekten av en eventuell kommunsammanslagning
4151 blir ytterst marginell och mer skapar geografiska konflikter än gemensamma nyttor. Som
4152 exempel kan jag ge när vi flyttade från Umeå till Vännäs -78 till den då nybildade Vännäs-
4153 Bjurholms kommun. Den enda beständiga effekten av denna kommunsammanslagning var det
4154 rätt så stora lagret av sopsäckar med den nya kommunens namn på som räckte länge efter
4155 skilsmässan som var tämligen förutsägbar då det är svårt att skapa något nytt av en kommun
4156 som sammanbinds av 3,5 mil av skog och myr utan några egentliga samband. Jag tror att det
4157 kan vara så att vi på sikt kan behöva ett antal kommunsammanslagningar men att om de skall
4158 kunna vara framgångsrika så behöver de komma underifrån, det är alldeles för enkelt att bara
4159 säga nej! Därför tror jag att en klok modell för att i första varvet stötta mindre kommuner men
4160 att även kanske få en klok lokal debatt om vad man vill med den egna kommunen är att ge
4161 kommuner chansen att slippa vissa uppgifter. Det är ju inte rimligt att Stockholm och
4162 Bjurholm skall sitta med samma ansvar och åtaganden gentemot de boende i kommunen som
4163 Stockholm! Därför tror jag att en klok modell skulle kunna vara klokt vore att ge kommuner
4164 möjligheten att delegera ansvar uppåt. Eller för att exemplifiera så innebär det att Bjurholms
4165 kommun skulle kunna delegera ansvaret för gymnasieskolan uppåt till nästa demokratiskt
4166 valda nivå på länsnivå vilket i vårt fall skulle bli Region Västerbotten. Denna möjlighet ges
4167 numera efter genomförd regionreform i alla län i Sverige förutom Gotland som ju har haft
4168 denna möjlighet under en tid. Så jag tror att det skulle vara bra för Sverige och framförallt för
4169 Sveriges mindre kommuner att ges möjligheten att delegera ansvar uppåt för exempelvis
4170 gymnasieskolan (eller andra frågor) till regionkommunen.

4171

4172 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4173 att Centerpartiet arbetar för att kommuner ges möjligheten att delegera ansvarsområden uppåt
4174 till exempelvis regionkommunen

4175

4176 **Distriktets yttrande:**

4177 Motionären föreslår att det ska ges möjlighet för kommuner att delegera ansvar uppåt,
4178 exempelvis till regionkommunen. Motionen knyter an till den diskussion som förts nationellt
4179 kring asymmetri. Det som står i brödtexten i motionen är centerpolitik och vi håller med i sak,
4180 kommunsammanslagningar är fel väg att gå. Problemen riskerar snarare att bli större när

Kommitté 4 Landsbygd

- 4181 arealen ökar, utan att nyttan och sammanhangen för kommuninvånarna förbättras. En fördel i
4182 resonemanget är att det inte inkräktar på det kommunala självstyret. Samtidigt uppstår frågor
4183 kring hur ett sådant system ska påverka statsbidraget till kommunerna? Det är rimligt att anta
4184 att en kommun som delegerar ansvar uppåt får ett minskat
- 4185 statsbidrag som istället destinerats till regionkommunen om den är mottagare av
4186 verksamheten, alternativt att detta regleras via avtal mellan primärkommunen och
4187 regionkommunen. Naturligtvis finns
- 4188 en risk för konflikt kring nivån på ersättning.
- 4189 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta
4190 att instämma i motionens intentioner.
- 4191 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta enligt distriktsstyrelsens förslag.
- 4192 Under stämmans behandling yrkas:
- 4193 • Hans Mårtensson, Lycksele, att motionen avslås.
- 4194 Distriktsstämman beslutar enligt Hans Mårtenssons yrkande.
- 4195

4196 Kommitté 4 - landsbygd

4197 4.62 Regionalt utvecklingsansvar

4198 *Magnus Ekblad, Västerås C-krets Västmanlands län*

4199

4200 Sedan årsskiftet 2019 har alla landsting övertagit det regionala utvecklingsansvaret och kan
4201 numer titulera sig som regioner. Det är positivt att den regionala utvecklingen nu ligger i
4202 folkvaldas händer. Men vad händer nu? Hur ska utvecklingen påverkas framåt och hur kan vi
4203 fortsättningsvis arbeta för att flytta mer makt närmare människorna i respektive region.
4204 Centerpartiet måste här ta en ledande roll och fortsatt verka för verklig decentralisering och
4205 minskade statliga stuprör och klåfingrighet. När arbetet med att skapa geografiskt större
4206 regioner förkastats får inte få följderna att arbetet med att skapa mer jämnstarka regioner som
4207 bestämmer mer om sin egen utveckling också slå halt. Centerpartiet behöver därmed arbeta
4208 mer tydligt för nästa steg i regionaliseringsprocessen och peka ut vilka områden som i nästa
4209 steg kan flyttas från statlig till regional nivå. Utvecklingsanslag och 1:1-medel i all ära men
4210 mer behöver till för att skapa en hållbar regional utveckling. Kompetensförsörjning,
4211 arbetsmarknad och landsbygdsutveckling är i allra högsta grad frågor som påverkar den
4212 regionala utvecklingen. Frågor som kräver tydlighet om var ansvar finns för att lyckas med
4213 kommande utmaningar och samverkan mellan näringsliv, civilsamhälle och det offentliga.
4214 Därför bör även dessa frågor gå samma väg som det regionala utvecklingsansvaret och
4215 ansvaret flyttas till folkvalda regionpolitiker istället för på statsanställda tjänstepersoner. Med
4216 en avvalnad regionaliseringsdebatt behöver Centerpartiet flytta fram positionerna så att
4217 regionerna fortsatt kan utvecklas för och med sina invånare.

4218

4219 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4220 att frågor kopplat till landsbygdsprogrammet och landsbygdsutveckling skyndsamt flyttas från
4221 Länsstyrelserna till respektive region.

4222 att Centerpartiet ser över hur landets regioner kan få ett tydligare ansvar i frågor kopplat till
4223 arbetsmarknad och kompetensförsörjning.

4224

4225 **Distriktets yttrande:**

4226 Distriktsstyrelsens yttrande och förslag till beslut

4227 I motionen föreslås ”att frågor kopplat till landsbygdsprogrammet och landsbygdsutveckling
4228 skyndsamt flyttas från Länsstyrelserna till respektive region”. Samt ”att Centerpartiet ser över
4229 hur landets regioner kan få ett tydligare ansvar i frågor kopplat till arbetsmarknad och
4230 kompetensförsörjning”. Distriktsstyrelsen instämmer med motionären i att Centerpartiet
4231 behöver flytta fram positionerna i så att regionerna kan fortsätta utvecklas.

4232 Västmanland gjorde tillsammans med fler andra regioner, då landsting, ett mödosamt arbete
4233 att ge synpunkter på den dåvarande Indelningskommitténs arbete och förslag. Genom
4234 gemensamma konferenser och remissvar såg vi fram emot en verklig regionalisering, där fler

Kommitté 4 Landsbygd

- 4235 beslut skulle flyttas närmare dem de berör. Men Indelningskommitténs arbete var och förblev
4236 ett kartprojekt och placerades senare i ansvarig ministers byrålåda.
- 4237 Men precis som motionären lyfter så får inte arbetet för ökad regionalisering och
4238 decentralisering stanna av bara för att kartgränserna förkastades. Tvärtom, arbetet för att öka
4239 regionernas självbestämmande måste återigen upp på agendan och då också handla om
4240 decentralisering snarare än kartgränser.
- 4241 Centerpartiet har i såväl idéprogram som stämmoprogram och motionsbeslut flertalet förslag
4242 för en ökad decentralisering. Förslagen i denna motion är i samma anda och som är, sett till
4243 den kompetensbrist som råder, särskilt angelägna frågor som behöver ett regionalt ansvar.
- 4244 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta att bifalla motionen.
- 4245

4246 Kommitté 4 - landsbygd

4247 4.63 Kontanthering

4248 *Joakim Öhman, Bo Högländer Oxelösunds Centerkrets Södermanland*

4249

4250 Vi lever i en tid där det mesta är digitaliserat och konsumtionen är hög. De svenska hushållens
4251 faktiska konsumtion per capita låg tio procent över EU-genomsnittet år 2016. Sverige ligger
4252 på tionde plats i Europa. Men med den höga konsumtionen kräver många affärsdrivande
4253 verksamheter kontantfri betalning. Under 2018 flaggade både IKEA och Åhléns för att man
4254 inom kort kan komma att slopa sin kontanthering. När stora aktörer vidtar dessa åtgärder
4255 riskerar det att få spridningseffekter i resten av handeln. Mycket tyder alltså på att vi är på väg
4256 in i ett kontantfritt samhälle, detta styrks av forskare på KTH som beräknat att år 2023
4257 kommer kontanterna att vara helt borta om trenden fortsätter. Men många vill värna
4258 kontanterna och det pågår en diskussion om de allt fler ”kontantfria” etablissemangen i
4259 samhället; butiker, restauranger, caféer, gym, badhus, med mera. Särskilt landsbygdsföretag
4260 har problem med hantering av växelkassor och insättning från kontant försäljning när banker
4261 inte längre vill befatta sig med kontanter. Problemet märks under turistsäsong när kunder
4262 strömmar till och utländska besökare vill betala kontant. Andra som har anledning att klaga är
4263 äldre och barn, eller nyanlända invandrare och papperslösa som alla riskerar att hamna i en
4264 utsatt position när kontanterna fasas ut eller inte längre gäller. Ett samhälle utan kontanter är
4265 inte bara ett odemokratiskt samhälle, utan ett samhälle som är utsatt för stora säkerhetsrisker.
4266 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har uppmanat allmänheten att alltid ha
4267 en summa kontanter hemma. Om krisen kommer, till exempel i form av en störning i
4268 elförsörjningen, kan digitala betalningssystem krascha. Då är det enbart kontanter som
4269 gäller. Det fler motkrafter. Stefan Ingves, chef för Sveriges Riksbank, har pekat på vikten av
4270 att behålla kontanterna i samhället för att stå emot kriser och störningar. Han ser en fara i att
4271 vi överlåter hela betalningssystemet åt enbart privata aktörer som banker och kortföretag. Och
4272 det så kallade Kontantupproret med Riksidrottsförbundets ordförande Björn Eriksson i
4273 spetsen har ställt frågan om kontanternas vara eller icke vara på sin spets.

4274

4275 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4276 att Centerpartiet mer aktivt sällar sig till de kontanta medlens värnare och verkar för ett
4277 samhälle där kontanterna, värnas i hela landet

4278 att Centerpartiet i riksdagen arbetar för en lagstiftning där banksektorn åläggs att
4279 fortsättningsvis handlägga kontanta medel.

4280

4281 **Distriktets yttrande:**

4282 Motionen lyfter en viktig fråga som jag vet har diskuterats i flera sammanhang genom åren,
4283 inte minst politiska. Vi har ju gått allt mer mot ett kontantfritt samhälle, något som visst
4284 gynnar flera aktörer som gärna lyfter fram argumentet att samhället blir tryggare utan
4285 kontanter. Men samtidigt missgynnas grupper i samhället, särskilt våra äldre. Vi blir inte

Kommitté 4
Landsbygd

- 4286 heller tryggare utan kontanter särskilt om kris skulle inträffa. Det är vidare en fråga om
4287 integritet och att som konsument kunna ha möjligheten att få välja.
- 4288 Det är därför viktigt att värna olika betalningsformer.
- 4289 Distriktsstyrelsens förslag till beslut:
- 4290 Att bifalla motionen
- 4291 Distriktsstämman beslutar
- 4292 Att bifalla motionen
- 4293

4294 Kommitté 4 - landsbygd

4295 4.64 Kontanthering

4296 *Pär Kindlund & Birgit Gotthardsdotter Wikström, Malung-Sälens Kommunkrets Dalarna*

4297

4298 Det ökade problemet i samhället med att ta ut och sätta in kontanter på banken samt att
4299 använda kontanter som betalningsmedel måste få en lösning. I ett öppet och demokratiskt
4300 samhälle måste det finnas en mångfald och valfrihet vad gäller betalningssätt. Problemet har
4301 diskuterats i flera år, men ingen har lyckats åtgärda det. Diskussionen fastnar i
4302 ansvarsfrågan. För att komma vidare med en lösning av problemet så behövs ett riksdagsbeslut
4303 att en bank är skyldig att hantera kontanter.

4304

4305 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4306 att Centerpartiet verkar för att riksdagen fattar beslut om en lagstiftning att banker är skyldiga
4307 att hantera kontanter

4308

4309 **Distriktets yttrande:**

4310 Även om användningen av kontanter minskar så är kontanter fortfarande ett viktigt sätt för
4311 många att betala, inte minst för de som inte vill eller har möjlighet att hantera sina betalningar
4312 elektroniskt. Riksbanken bedömer att Sverige inte kommer att bli kontantlöst inom en
4313 överskådlig framtid och så länge det finns ett behov av kontanter kommer Riksbanken att ge
4314 ut sedlar och mynt.

4315 Riksbankskommittén, som består av representanter från alla riksdagspartier, har i uppdrag att
4316 göra en översyn av det penningpolitiska ramverket och lagen om Sveriges riksbank. I juni
4317 publicerade kommittén sitt delbetänkande Tryggad tillgång till kontanter (SOU 2018:42).

4318 Riksbanken skriver i ett yttrande om delbetänkandet att alla banker och övriga kreditinstitut
4319 som erbjuder betalkonton med tillhörande tjänster ska vara skyldiga att erbjuda
4320 kontanttjänster till sina kunder. Kommittén föreslår ett krav på att företag ska kunna sätta in
4321 dagskassor på sina konton. Riksbanken vill även här gå ett steg längre. Bankerna bör också
4322 vara skyldiga att se till att privatpersoner kan göra insättningar.

4323 Riksbanken anser även att det är angeläget att kontanternas ställning som lagligt
4324 betalningsmedel förtydligas. Exempelvis behöver det stå klart vilka verksamheter, utöver
4325 offentlig sjukvård, som ska vara skyldiga att ta emot kontanter.

4326 Motionären yrkar att banker ska vara skyldiga att hantera kontanter men det kan också bli som
4327 i remissyttrandet från Riksbanken att även andra kreditinstitut ska kunna erbjuda kontanter till
4328 sina kunder. Centerpartiet driver frågan om att kontanter ska finnas kvar och att fler ska kunna
4329 ta ut och sätta in kontanter.

4330 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

Kommitté 4
Landsbygd

- 4331 att instämna i motionens intentioner
- 4332 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade
- 4333 att instämna i motionens intentioner
- 4334

4335 Kommitté 4 - landsbygd

4336 4.65 Kontanthering

4337 *Torsten Sandberg Kalix Norra Centerpartiavdelning, Norrbotten.*

4338

4339 Nu är det bråttom att stoppa utvecklingen mot det kontantfria samhället! Det är bra om
4340 bankerna med nationell täckning genom lagstiftning ska åläggas att tillhandahålla
4341 kontantuttag och dagskassehantering. Enligt ett betänkande som lades fram 2018. Det skall
4342 också vara möjligt att kunna gå in på banken och få ut pengar. För måttliga uttag och
4343 insättningar. (Peningtvätt är bankerna bra på själva...). Det finns teknik som skyddar mot
4344 rån försök. När affärer klarar hanteringen av pengar måste banker också kunna göra det. Även
4345 det sista kravet måste ställas! Problemet är att allt fler butiker, restauranger, privata och
4346 offentliga serviceinrättningar slutar att ta emot kontanter. Om vi inte kan använda kontanterna
4347 som vi kan ta ut från en bank så dör systemet ändå! Bankerna förhalar enligt en
4348 tidningsuppgift och affärer m fl. skyndar på med att inte ta emot pengar. Medan gräset växer
4349 dör kon. Det behöver egentligen inte anges så många skäl varför kontanter behövs parallellt
4350 med de elektroniska betalsystemen. Det är allmänt känt. Skälen berör sociala, praktiska,
4351 sårbarhets- och integritetsfrågor. Sociala därför att många, framförallt äldre, lever i digitalt
4352 utanförskap. Jag har sett siffran minst 500.000. En del har betalkort men är av olika skäl
4353 osäkra att använda dem. De vill ha med kontanter till affären, lagom för att kunna betala. I
4354 träningsanläggningen där jag bor togs kontanter nyligen bort. Inne vid bassängen finns det
4355 möjlighet att köpa kaffe, bröd mm. Om det så bara gäller en banan måste ett betalkort tas in
4356 dit. Korten bör ju vara inlåsta i klädsåpen. De som tar bort kontanterna talar om rånrisk. Ett
4357 svepskäl! Den risk som ev. finns flyttas över på kunderna. Med råge. Den som blir av med sitt
4358 betalkort kan bli tömd på alla besparingar. Det är praktiskt med lite pengar för småutgifter.
4359 Det går oftast fortare än med betalkort eller Swish! Det måste finnas ett alternativ som
4360 fungerar i hela Sverige när strömmen går, internet ligger nere eller andra fel uppstår i
4361 betalsystemen. För alla! Sådana störningar lever vi med hela tiden, inte minst i glesbygden.
4362 Sverige är också mycket sårbart för påverkan utifrån. MSB (Myndigheten för samhällsskydd
4363 och beredskap) har gått ut med budskapet att alla skall ha en summa kontanter tillgängliga.
4364 Egentligt borde detta räcka som skäl till att ha ett parallellt hanteringsmässigt system
4365 igång. Integriteten. Våra liv kan kartläggas. Politiska och religiösa åsikter eller sexuell
4366 läggning. När vi använder digitala system. Riktad reklam är redan en realitet. Reklam om spel
4367 till en spelmissbrukare.... Det här är kanske inte det största problemet idag. Men det kan bli i
4368 framtiden! I Danmark kan affärer och restauranger inte vägra att ta emot kontanter
4369 (tidningsuppgift). Så borde det vara i Sverige också!

4370

4371 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4372 att Centerpartiet skyndsamt tar initiativ till att varuhus, affärer, restauranger och offentliga
4373 och privata serviceinrättningar genom lag skall vara skyldiga att hantera kontanter.

4374

4375 **Distriktets yttrande:**

Kommitté 4
Landsbygd

4376 Distriktsstämman föreslår att instämma i motionens intentioner

4377

4378 Kommitté 4 - landsbygd

4379 4.66 Kontanthering

4380 *Bengt Nylander Karlstad Värmlands län.*

4381

4382 Olof Skötkonung lät prägla de första svenska mynten för över tusen år sedan, ca år 995.
4383 Sedlar började utges år 1661. Riksbanken fick monopol på sedelutgivning år 1903. Sverige
4384 har således en lång tradition inom kontanthering. År 2016 gavs de mynt och sedlar ut som
4385 vi numera använder i vår kontanthering. Man kan med fog påstå att den kontanta
4386 penninghanteringen är en del av vår kultur sedan över tusen år. Större delen del av Sveriges
4387 befolkning som föddes under det förra seklet växte upp i ett samhälle där man från den första
4388 skolåldern lärde sig att hantera kontanter. Det var en del av skolundervisningen att man varje
4389 vecka sparade småmynt och enkronor i den s. k. skolsparbössan.. Man fick lära sig att
4390 sparandet i det lilla formatet var inkörsporten till en bra ekonomi. På några få år har den
4391 respekten för pengar i stort sett upphört. Det mest fantastiska i sammanhanget är att det är
4392 bankerna som svängt 360 grader. Pengahanteringen är något som de inte längre vill kännas
4393 vid. Det som för några decennier sedan var en hederssak vill man inte längre ta i. Det är inte
4394 lönsamt nog. Det är bekvämare och lönsammare att enbart syssla med finansiella instrument
4395 och utlåning av pengar som är osynliga och som man egentligen inte har. Bankerna har mer
4396 och mer fjärrat sig från den konkreta penninghanteringen. Allt färre tar emot mynt och sedlar
4397 under 500 kr. Vad kunderna anser har allt mindre betydelse. För det stora flertalet medborgare
4398 är det givetvis praktiskt med merparten av det nära nog kontantlösa samhället. Det har blivit
4399 mycket enklare att sköta sina finansiella transaktioner vid sin hemdator. Det är också bekvämt
4400 att ta fram sitt plastkort när man ska betala för varor och tjänster. Det finns dock osynliga
4401 nackdelar. Man får inga kvitton på sina transaktioner. Visserligen får man digitala besked som
4402 går att skriva ut på papper men inga riktiga kvittenser. Så länge datorn fungerar och
4403 elektriciteten är tillgänglig är det mesta gott och väl. Vid längre elavbrott är det emellertid
4404 ”kört”. Då krävs att man följer rådet från Myndigheten för Säkerhet och Beredskap (MSB) att
4405 ha kontanter hemma. Man blir då något mindre sårbar. Kontanter är givetvis bra att ha vid
4406 kriser. Men det är minst lika viktigt att kontanter kan användas under normala förhållanden.
4407 Det är många pensionärer och andra grupper som inte har möjlighet att föra en digital
4408 penningtillvaro. Dessa medborgare är i princip utestängda från det dagliga kommersiella livet
4409 då de är beroende av att kunna använda kontanter. Särskilt utsatta är de som inte heller har ett
4410 bankkonto och som inte kan ta ut pengar på en bankomat.

4411

4412 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4413 att uppdra åt riksdagsgruppen att li riksdagen motionera om en skyldighet för bankerna att
4414 hantera kontanter

4415

4416 **Distriktets yttrande:**

4417 Distriktsstämman tillstyrker intentionerna att alla ska inkluderas i ett samhälle - även den som
4418 inte har fullt ut gått över till digital pengahantering.

Kommitté 4
Landsbygd

4419

4420 Kommitté 4 - landsbygd

4421 [4.67 Kontanthering](#)

4422 *Svante Linusson, Stockholm och Daniel Solling, Uppsala*

4423

4424 Sverige går mot att bli ett alltmer kontantfritt samhälle. Det finns inget annat land i världen
4425 som har gått så långt i en riktning att kontanterna försvinner som Sverige. Vissa forskare tror
4426 att Sverige kan vara kontantfritt redan år 2023. Det finns många positiva saker med ett
4427 minskat användande av kontanter, många upplever att det förenklar deras vardag när de
4428 betalar med kort eller andra betalningslösningar, men få tänker på problemen med ett
4429 kontantlöst samhälle.

4430 För det första är ett kontantlöst samhälle väldigt sårbart för it-attacker från främmande nation
4431 eller andra grupper som vill skada Sverige. Om inte kontanter finns kan ett samhälle snabbt
4432 lamslås vid en dylik attack. Om elektroniska betalningar ligger nere finns i ett sådant läge
4433 ingen möjlighet att handla. Därför rekommenderar Myndigheten för samhällsskydd och
4434 beredskap varje svensk att alltid ha en summa kontanter hemma för säkerhets skull.

4435 För det andra hamnar man som medborgare i ett kontantlöst samhälle i knät på
4436 affärsbankerna. Om det inte finns kontanter i ett samhälle har vi som medborgare ingen
4437 möjlighet att potentiellt ta ut våra pengar från banken och bankerna blir därmed fria att förfara
4438 hur de vill med t.ex. räntor. Därför är det inte konstigt att affärsbankerna drar ned på
4439 kontantheringen på sina bankkontor runt om i landet. Kunder som vill sätta in och ta ut
4440 kontanter motarbetas och möts av kontantlösa kontor. Detta försvårar för medborgare och
4441 företag, speciellt småföretag, runt om i hela landet.

4442 För det tredje finns det stor risk för att många människor, och då främst svaga grupper,
4443 hamnar utanför i ett kontantlöst samhälle. Många äldre kan inte hantera digitala
4444 betalningslösningar eller kort. Det finns dessutom grupper som av olika anledningar inte
4445 beviljas kort: vissa f.d. fångar, nyanlända, folk med liten betalningsförmåga och turister som
4446 vill undvika använda kort p.g.a. höga avgifter i hemlandet.

4447 För det fjärde registreras alla inköp som görs med kontokort och faktura. Det kan synas vara
4448 en bra sak och argumentet brukar vara att man kan motarbeta svarta pengar. Men att övervaka
4449 alla inköp alla medborgare gör, för att komma åt de som gör svarta transaktioner är ett
4450 oproportionerligt stort ingrepp på den personliga integriteten. Dels för de som i privatlivet av
4451 olika anledningar vill dölja transaktioner för närstående. Ingen 17-åring kan längre ta en fika
4452 eller göra minsta inköp utan att målsman ser det på kontoutdraget. En kontrollerande partner
4453 kan inskränka sin makes/makas rörelseutrymme ytterligare. Dels för vad informationen kan
4454 användas till av banker och i förlängningen av staten. Om Sverige en gång i framtiden får en
4455 regim med totalitära tendenser blir det ännu svårare att arrangera demokratiskt motstånd när
4456 samtliga transaktioner kan följas av staten. Bara för att vi idag har ett demokratiskt samhälle
4457 betyder det tyvärr inte att vi alltid kommer att ha det.

4458 Kontanter har en central funktion i ett starkt försvar, för att inkludera alla, för att underlätta
4459 för småföretagare, för att värna privatlivets helgd och för att göra demokratin i Sverige
4460 resilient. Det kan inte vara bankers eller företags rättighet att bestämma vilka

Kommitté 4 Landsbygd

4461 betalningslösningar medborgarna i ett land skall tillåtas använda vid köp av varor och tjänster.
4462 Det är en uppgift för staten. Idag finns ingen lag som stipulerar att kontanter skall accepteras
4463 som ett giltigt betalningsmedel i Sverige. Detta måste förändras.

4464

4465 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4466 att kontanternas ställning som giltigt betalningsmedel i Sverige fastställs i lag

4467 att bankernas skyldighet att hantera kontanter vid ett rimligt antal bankkontor garanteras
4468 medborgarna

4469 att det fastslås i lag att såväl offentliga som privata aktörer och näringsidkare som huvudregel
4470 ska ha skyldighet att acceptera betalning för varor och tjänster med kontanter från
4471 privatpersoner

4472

4473 **Distriktets yttrande:**

4474 Motionärerna tar upp en av de bredast kännbara konsekvenserna av den pågående
4475 digitaliseringen av samhället. Allt mer av den verksamhet som människor i Sverige möter i
4476 sin vardag är i praktiken kontantlös eller har till och med rent principiellt slutat ta emot
4477 kontanter som betalningsmedel. Om samhället inte samtidigt tar ansvar för att säkra en ny
4478 infrastruktur får detta stora konsekvenser för oss alla och envar.

4479 Av motionärernas argument har distriktsstyrelsen starkast sympati för säkerhets- och
4480 integritetsargumenten. Den alltmer centraliserade och digitala infrastrukturen, inte bara vad
4481 gäller betalningssystemet utan även energiförsörjning och på sikt transporter, är en uppenbar
4482 säkerhetsrisk. Därför är det fullkomligt avgörande att vår digitala infrastruktur omfattas av
4483 starkast möjliga säkerhet och är tillgänglig i hela landet. Samtidigt kan ett digitaliserat
4484 betalningssystem för individuella medborgare och företag vara stärkande för den vardagliga
4485 säkerheten då dessa slipper hantera åtråvärda kontanter och ha ständig tillgång till
4486 betalningsmedel.

4487 Riksbanken har i sitt pågående projekt själva tagit upp flera av de negativa konsekvenser som
4488 en e-krona skulle innebära. Men det går också att konstatera att flera av motionärernas
4489 farhågor troligtvis är ogrundade. Ett digitaliserat betalningssystem med Riksbanken som aktör
4490 skulle kunna innebära att affärsbankerna får konkurrens av ett kontobaserat (som hos
4491 bankerna) eller värdebaserat (som i kollektivtrafiken) system där kronor kan förvaras och
4492 användas utan att behöva kunna eller vilja öppna konto hos en affärsbank.

4493 Distriktsstyrelsen anser att det vore tjänstefel om inte Riksbanken fick fortsätta utreda och
4494 utvärdera konsekvenserna av olika typer av e-kronor. Som motionärerna med all önskvärd
4495 tydlighet får fram i sina invändningar finns en uppsjö av komplexa frågeställningar relaterade
4496 till kontanternas framtid. Därför är det viktigt att säkerhet, integritet och tillgänglighet är
4497 närvarande i aspekter i framtida överväganden. Vi anser att Centerpartiet inte bör döma i
4498 förväg utan låta Riksbanken landa i vad som är önskvärt ur ett finansiellt stabilitetsperspektiv
4499 och möjligt utifrån tekniska förutsättningar innan e-kronans roll i den framtida finansiella
4500 infrastrukturen avgörs. Däremot anser vi att kontanterna under överskådlig framtid bör vara

Kommitté 4
Landsbygd

- 4501 ett giltigt betalningsmedel i Sverige och att detta också är fastställt för alla aktörer. För att
4502 kontanthantering ska fungera är det viktigt att den fysiska infrastrukturen för
4503 betalningssystemet är anpassad för detta.
- 4504 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att besluta
- 4505 att bifalla den första att-satsen
- 4506 att avslå den andra att-satsen
- 4507 Distriktsstämmans beslut:
- 4508 att bifalla den första att-satsen
- 4509 att avslå den andra att-satsen
- 4510

4511 Kommitté 4 - landsbygd

4512 4.68 Kontanthering

4513 *Pietro Marchesi, Täby Stockholms län*

4514

4515 Att betala med kort eller Swish är idag dominerande Sverige. Det är enkelt och bekvämt, men
4516 inte gratis. Betydande avgifter tas ut av både kund och handlare. Många kan eller vill inte av
4517 olika skäl använda digitala betalningsmedel. Integriteten är hotad av de digitala spår som vi
4518 lämnar. Uppgifter om köpvanor gör att vi kan kartläggas i mycket större utsträckning än de
4519 flesta anar och dessa uppgifter kan säljas i reklamsyfte men kan även bli tillgängliga för
4520 kriminella eller för främmande makt.

4521 Kontanter är viktigt ur flera perspektiv

4522 Säkerhet, vid strömavbrott och kriser är analoga pengar det enda som är alltid fungerar.

4523 Valfrihet och integritet, det ska vara ett fritt val att använda statens avgiftsfria pengar eller
4524 betala en avgift till banken för att använda kort

4525 Tillgängligt för alla, många har av olika skäl inga möjligheter att använda digitala
4526 betalningssätt

4527 Huvudregeln att kontanter är lagliga betalningsmedel kan, enligt principen om avtalsfrihet,
4528 avtalas bort av såväl banker som affärsidkare.

4529 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4530 att Centerpartiet ska undersöka möjligheten att utreda en ändring av lagstiftningen kring
4531 kontanthering, så att det för affärsidkare blir obligatoriskt att utan avgifter ta emot
4532 kontanter som betalning för varor och tjänster.

4533 att Centerpartiet ska undersöka möjligheten att utreda en ändring av lagstiftningen kring
4534 kontanthering, så att banker, själva eller via ombud, tvingas tillhandahålla och ta emot
4535 kontanter utan avgifter, tillgängligt i hela landet.

4536 **Distriktets yttrande:**

4537 Att-sats 1

4538 Votering begärdes och verkställdes

4539 Rösträkning begärdes och verkställdes

4540 Stämman beslutade att avslå att-satsen med 90 röster mot 42.

4541 Att-sats 2

4542 Stämman beslutade att instämma i att-satsens intentioner

4543

4544

4545 Kommitté 4 - landsbygd

4546 4.69 Kontanthering

4547 *Peter Feuerbach, Halmstad*

4548

4549 Inte bara bankkort utan även andra nya digitala betalsystem dyker upp på löpande band.
4550 Bussar, tåg och allt fler butiker, tjänste- och vårdföretag vägrar att ta emot kontanter som
4551 betalning. Det är inte bara äldre som inte hänger med i omdaningarna som far illa. Det gör
4552 även våra barn som inte får samma ingång i att lära sig penninghantering, när det inte finns
4553 riktiga pengar att insamla, att spara eller att köpa för. Människor som får problem med
4554 minnet, människor som gått i personlig konkurs eller av annan anledning inte är kreditvärdiga,
4555 nyanlända som inte behärskar vårt språk, besökare från andra länder, detta är stora grupper
4556 som kommer i kläm när de inte kan få, eller inte kan hantera bankkort eller andra än mer
4557 komplicerade digitala betalningstjänster. För dessa grupper är ett fungerande kontantsystem
4558 en förutsättning för att kunna fungera som medlemmar i vårt samhälle. Rättvisa för alla, inte
4559 bara för en majoritet av befolkningen, är en av Centerpartiets bärande politiska idépelare. Det
4560 är därför viktigt att inte glömma bort denna utsatta minoritet, när IT-samhället rusar fram med
4561 allt större hastighet. Utan tillgång till ett kontant betalningssystem kan även majoriteten av
4562 befolkningen drabbas hårt utifall det skulle inträffa störningar i internetsystemet eller inträffa
4563 storskaliga strömbrott. Främst livsmedelsförsörjningen skulle drabbas vilket för staten är en
4564 högprioriterad beredskapsfråga. Det är statens ansvar, och inte den enskildes eller bankerna
4565 ansvar, att förutse och förebygga denna typ av risker genom att skapa regler för att samhället
4566 ska fungera även vid yttre störningar. För att upprätthålla statens garanti för ett rättvist och ett
4567 för alla tillgängligt betalningssystem behöver det lagstiftas om att åter ge kontanterna sin
4568 tvingande legala plats i vårt samhälle. Det var tänkt så från början, men den nya digitala
4569 tekniken har sprungit om syftet med statligt utgivna och garanterade pengar.

4570

4571 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4572 att Centerpartiet tar initiativ till en utredning med syfte att utforma förslag på lagstiftning som
4573 återupprättar kontantpengarnas status som officiellt och alltid gällande betalningsmedel samt
4574 utreder om och i så fall vilka sektorer/branscher kan undanta

4575

4576 **Distriktets yttrande:**

4577 Distriktsstyrelsens yttrande

4578 Digitaliseringen av vårt samhälle påverkar absolut hur man lever idag. Det kräver en viss
4579 anpassning men det är inte argument nog för att införa lagkrav på kontanter. Kontanthering
4580 är kostsamt och tidskrävande vilket därför skulle påverka många småföretag negativt. Ett krav
4581 på kontanter skulle speciellt påverka företag på landsbygden då de kontinuerligt behöver sätta
4582 in kontanter de fått in via verksamhet på banken. På många håll i vårt land är det långt till
4583 banker och innebär därför ytterligare resurser som behöver läggas på detta. Många väljer
4584 fortfarande att ha kontanthering och det måste vara upp till det enskilda företaget eller

Kommitté 4
Landsbygd

4585 verksamheten att ta det beslutet. Digitaliseringen kan vara väldigt positiv för landsbygden
4586 som vi i Centerpartiet värnar om och det skulle innebära många konsekvenser för företagen
4587 om vi hindrar den utvecklingen.

4588 Distriktsstyrelsen föreslår stämman

4589 att avslå motionen.

4590 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:

4591 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

4592 att avslå motionen

4593

4594 Kommitté 4 - landsbygd

4595 4.70 Reseavdrag

4596 *Malin Svan, Hylte Halland*

4597

4598 Reseavdraget har varit konstruerat på samma sätt under många år. Ett bestämt avdrag per
4599 kilometer med en "självrisk" på ca 11 000 kr på resor till och från arbete. Beloppet som
4600 kvarstår efter reducerad självrisk sänker den taxerade inkomsten vilket i sin tur ger en
4601 minskning av skatten. För höginkomsttagare, som taxeras med statlig inkomstskatt blir detta
4602 en nästan dubbelt så stor skattesänkning än för en låginkomsttagare. Dagens avdrag ökar
4603 ojämlikheten mellan låg och höginkomsttagare. Ett alternativ skulle kunna vara att konstruera
4604 reseavdraget på samma sätt som ROT- och RUT-avdragen. Detta skulle ge en skatteeffekt
4605 från första kronan och ge alla samma värde på avdraget oavsett inkomst.

4606

4607 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4608 att reseavdraget för resor till och från arbete utformas på samma sätt som ROT- och RUT-
4609 avdragen.

4610

4611 **Distriktets yttrande:**

4612 Distriktsstyrelsens yttrande

4613 Reseavdraget behöver verkligen förändras för att träffa rätt. Idag går det mest till dem som
4614 bor i tätbebyggt område och som egentligen har tillgång till andra transportmedel.
4615 Reseavdraget måste göras om så att människor i landsbygd som är beroende av bil och saknar
4616 tillgång till kollektivtrafik är de som får tillgång till reseavdraget. Reseavdraget ska också i
4617 högre utsträckning ta hänsyn till miljö- och klimatmålen samt utformas så att det blir lättare
4618 att kontrollera att avdrag görs korrekt och minskar risken för fusk. För att uppnå ovannämnda
4619 behöver det göras om i grunden, men motionärens förslag löser inte ovannämnda kriterier.

4620 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

4621 Att avslå motionen.

4622 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:

4623 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

4624 att avslå motionen

4625

4626 Kommitté 4 - landsbygd

4627 4.71 Reseavdrag

4628 *Arne Jonsson, Eskilstuna kommunkrets Sörmlands län*

4629

4630 Föreslår att reglerna för resor till och från arbetet ändras från att vara ett avdrag till att
4631 beräknas enligt principerna för skattereduktion

4632 Förtydligande:

4633 Dagens regler för avdrag för resor till och från arbetet beräknas enligt Inkomstskattelagen som
4634 ett avdrag. Det innebär att en höginkomsttagare får ett större avdrag på skatten än en person
4635 med lägre inkomst. Detta måste betraktas som ett orättvist system. Kostnaden för bilåkandet
4636 är ju lika stor oberoende av inkomst. Dagens system missgynnar med andra ord
4637 låginkomsttagare. Det innebär i praktiken att människor med ett låginkomststyrke blir mindre
4638 benägna att pendla för att få en egen försörjning, vilket medför en onödig kostnad för
4639 samhället

4640 Ett exempel:

4641 Två personer pendlar 4 mil till jobbet enkel resa under 200 dagar. Den ene tjänar 600 000
4642 kronor om året och den andra 300 000 kronor. Den med högre inkomst får då en
4643 skatteminskning som är 3 000 kronor högre än den med lägre inkomst.

4644 Skulle man i stället ha ett system med skattereduktion skulle varje krona i reseavdrag medföra
4645 lika stor påverkan på skatten, oberoende av inkomstnivå. Ovanstående resonemang torde vara
4646 tillämpligt även när vi gått över till ett rent avståndsbaserat reseavdrag.

4647 Centerpartiets Eskilstunakrets´ årsmöte 2019-02-25: Stämman beslutar att ställa sig bakom
4648 intentionerna i motionärens förslag.

4649

4650 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4651 Föreslår att reglerna för resor till och från arbetet ändras från att vara ett avdrag till att
4652 beräknas enligt principerna för skattereduktion.

4653

4654 **Distriktets yttrande:**

4655 Motionären menar att dagens avdragssystem för arbetspendling missgynnar
4656 låginkomsttagaren, jämfört med höginkomsttagaren, då avdragen som kan göras för resor
4657 påverkar den totala inkomstskatten. Det är skälet till att en med högre inkomst med samma
4658 reseavdrag får en större effekt på skatteavdraget.

4659 Motionären vill istället införa en skattereduktion krona för krona som ger samma effekt
4660 oavsett man är hög eller låginkomsttagare.

Kommitté 4
Landsbygd

- 4661 Distriktsstyrelsen tycker det är viktigt att människor stimuleras på olika sätt att se till att man
4662 har en egen försörjning och då är arbete en viktig del. Att resa till och från ett arbete kan då
4663 bli aktuellt och det är viktigt att det finns avdrag att göra för resor. Oavsett om det sker med
4664 kollektiva färdmedel eller med egen bil/cykel/motorcykel.
- 4665 Oavsett vilka avdrag som görs så kommer den totala inkomstskatten att påverkas vilket gör att
4666 den med de högsta inkomsterna kommer få en lägre marginalskatt till exempel.
- 4667 Distriktsstyrelsen ser inte hur ett förändrat system för reseavdrag skulle förändra det.
- 4668 Distriktsstyrelsen förslag till beslut:
- 4669 Att avslå motionen
- 4670 Beslut vid Eskilstuna kommunkrets årsstämma
- 4671 Stämman beslutar att ställa sig bakom intentionerna i motionärens förslag.
- 4672 Distriktsstämman beslutar
- 4673 Att bifalla motionen
- 4674

4675 Kommitté 4 - landsbygd

4676 4.72 Ö-faktor till Gotlands sjukvård

4677 *Lars Thomsson Gotland*

4678

4679 Motivering

4680 Gotlands sjukvård har speciella förutsättningar som inte är jämförbara med något annat
4681 landstings förutsättningar. Vissa av de faktorerna tas hänsyn till i kostnadsutjämningsen för
4682 landsting, i skatteutjämningsystemet. Men den avgörande faktorn finns det ingen
4683 kompensation för, kombinationen av att vara ö och samtidigt ha en liten befolkning. Gotland
4684 speciella förutsättning med tolv mil bred länsgräns bestående av vatten gör att samverkan med
4685 andra sjukhus försvåras och i många fall helt omöjliggörs.

4686 Det grundläggande problemet är att det alltid kommer behövas ett fullvärdigt akutsjukhus,
4687 med alla jourlinjer, på Gotland. Det eftersom transporter till närliggande sjukhus ofta är för
4688 långsamma om de sker via färja. Även flyg- och helikoptertransporter har stora begränsningar
4689 på grund av bland annat väderlek.

4690 Att bedriva ett fullvärdigt akutsjukhus är väldigt kostnadsdrivande. Normalt för Sveriges
4691 landsting är att det behövs ett underlag på minst 120 000 – 150 000 personer för att hålla med
4692 ett fullvärdigt akutsjukhus. Ofta är underlaget betydligt större, och kravet på underlag tenderar
4693 att stiga efterhand som nivåstruktureringen fortskrider. Gotland har 59 000 personer som
4694 underlag för att bära denna kostnad. Detta skapar en helt ohållbar ekonomisk situation för
4695 Region Gotland, en situation som förvärras i snabb takt i och med att kostnaderna inom hälso-
4696 och sjukvården stiger betydligt snabbare än intäkterna ökar. Sjukvårdslagens portalparagraf
4697 om en jämlik vård i hela Sverige är därmed hotad.

4698 Med ett så pass litet akutsjukhus så uppstår betydande småskalighetskostnader i form av nya
4699 medicintekniska investeringar, dubblerad utrustning för att ha redundans, överkostnader för
4700 transporter samt personal som behöver volymtjänstgöring på andra sjukhus för att behålla
4701 kompetensen. Stora delar av detta är ej kompenserade i kostnadsutjämningsystemet.

4702 Gotland har ett väldigt centralt läge i Sveriges försvarsförmåga. En av de avgörande
4703 funktionerna som behöver finnas på Gotland är en fungerande sjukvård sett ur
4704 totalförsvars synpunkt. Den pågående uppbyggnaden av totalförsvaret på ön, som
4705 Länsstyrelsen i Gotlands län ansvarar för, lyfter särskilt denna aspekt.

4706 För att sjukvårdslagens portalparagraf om jämlik vård över hela landet skall kunna bibehållas
4707 måste staten ta ett ökande ansvar för Gotlands sjukvård. Det kan till exempel ske genom att
4708 införa en indexerad ö-faktor eller ett särskilt /stöd speciellt riktat till öns sjukvård.

4709

4710 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4711 Jag föreslår partistämman besluta att Centerpartiet driver att ett särskilt stöd för Gotlands
4712 sjukvård införs som möjliggör en jämlik vård även på Gotland.

Kommitté 4
Landsbygd

4713

4714 **Distriktets yttrande:**

4715 -Att bifalla motionen.

4716